

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
„PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA I PLANU
GOSPODARKI ODPADAMI
DLA MIASTA I GMINY GŁUCHOŁAZY NA LATA 2010-2013
Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY
NA LATA 2014 - 2017”**

ul. Niemodlińska 79 pok. 22, 23
45-864 Opole
tel./fax. 77-474-24-57
kom. 605-26-24-27, 783-995-101
mail: albeko@poczta.fm, beatapodgorska@poczta.fm

Wykonawcą
Prognozy oddziaływania na środowisko
projektów „Programu Ochrony Środowiska i Planu Gospodarki Odpadami
dla Miasta i Gminy Głuchołazy
na lata 2010–2013 z perspektywą na lata 2014-2017”
był zespół
firmy Albeko z siedzibą w Opolu
w składzie:

mgr inż. Beata Podgórska
mgr inż. Marta Janowska
mgr inż. Paweł Synowiec
mgr inż. Jarosław Górniak
mgr inż. Michał Leszczyński
lic. Marta Stelmach
lic. Mariusz Orzechowski

SPIS TREŚCI

SPIS TABEL	5
SPIS RYSUNKÓW	5
1. WPROWADZENIE	6
2. METODYKA SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA I PLANU GOSPODARKI ODPADAMI NA ŚRODOWISKO	6
3. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA I PLANU GOSPODARKI ODPADAMI ORAZ POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI DOKUMENTAMI	7
4. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNYCH ZMIAN TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANYCH DOKUMENTÓW	8
4.1. Charakterystyka ogólna Miasta i Gminy Głuchołazy	8
4.2. Ocena stanu środowiska	10
4.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektów.....	25
5. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	26
5.1. Wody powierzchniowe	26
5.2. Wody podziemne.....	27
5.3. Powietrze atmosferyczne.....	28
5.4. Hałas	29
5.5. Pole elektromagnetyczne	30
5.6. Zasoby przyrodnicze	31
5.7. Powierzchnia ziemi.....	31
6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCYCH OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE	32
6.1. Wody powierzchniowe i podziemne.....	32
6.2. Powietrze atmosferyczne.....	32
6.3. Hałas	33
6.4. Pole elektromagnetyczne	34
6.5. Zasoby przyrodnicze	34
6.6. Powierzchnia ziemi.....	34
6.7. Gospodarka odpadami	35
7. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	36
7.1. Cele ochrony środowiska określone w POŚ dla Miasta i Gminy Głuchołazy	36
7.1.1. Cele wynikające z polityki unijnej.....	36
7.1.2. Cele wynikające z Polityki Ekologicznej Państwa	41
7.1.3. Cele wynikające z polityki regionalnej.....	44
7.1.4. Zgodność celów projektu POŚ dla Miasta i Gminy Głuchołazy z celami polityk nadrzędnych i równoległych	50
7.1.5. Zgodność celów projektu POŚ dla Miasta i Gminy Głuchołazy z zapisami ustawy o ochronie przyrody.....	50
7.2. Cele ochrony środowiska określone w PGO dla Gminy Głuchołazy.....	51
8. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE	56
8.1. Wody podziemne i powierzchniowe	57
8.2. Poprawa jakości powietrza atmosferycznego	60
8.3. Ograniczenie emisji hałasu.....	61
8.4. Utrzymanie obowiązujących standardów w zakresie promieniowania elektromagnetycznego.....	63
8.5. Racjonalne wykorzystanie materiałów i surowców.....	63

8.6. Ograniczenie wystąpienia poważnych awarii	63
8.7. Ochrona zasobów przyrody	64
8.8. Ochrona ludzi, roślinności oraz zwierząt	64
8.9. Ochrona gleb i powierzchni ziemi przed degradacją	68
8.9.1. Eksploatacja zasobów kopalin	68
8.10. Racjonalna gospodarka odpadami	69
8.10.1 Odpady komunalne	69
8.10.2 Odpady niebezpieczne i inne niż niebezpieczne	69
8.10.3. Składowiska odpadów	70
8.10.4. Instalacje odzysku i unieszkodliwiania odpadów	70
8.11. Kształtowanie postaw ekologicznych	70
9. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA I PLANU GOSPODARKI ODPADAMI	71
9.1. Ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych	71
9.2. Ograniczenie zanieczyszczenia powietrza	71
9.3. Ograniczenie emisji hałasu	71
9.4. Ochrona zasobów przyrody	72
9.5. Ochrona ludzi, roślinności oraz zwierząt	73
9.6. Ochrona powierzchni ziemi	73
9.7. Ograniczenie oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego	74
9.8. Ograniczenie wykorzystanie materiałów i surowców	74
9.9. Zapobieganie poważnym awariom	75
9.10. Racjonalna gospodarka odpadami	75
9.10.1. Intensyfikacja działań na rzecz selektywnej zbiórki na terenie gminy (w tym rozwój zbiórki odpadów biodegradowalnych)	75
9.10.2. Rozbudowa infrastruktury do segregacji odpadów przeznaczonych do odzysku	76
9.10.3. Wydzielenie odpadów wielkogabarytowych ze strumienia odpadów komunalnych	76
9.10.4. Zbiórka odpadów remontowo – budowlanych	77
9.10.5. Zorganizowanie systemu zbiórki i transportu odpadów zwierzęcych z terenów podlegających Gminie	77
9.10.6. Zbiórka odpadów niebezpiecznych pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych	77
9.10.7. Dofinansowanie demontażu, transportu i unieszkodliwiania wyrobów azbestowych ..	78
9.10.8. Rekultywacja zamkniętego składowiska odpadów w Kondradowie	78
10. ODDZIAŁYWANIA TRANSGRANICZNE	80
10.1. Oddziaływania transgraniczne ustaleń POŚ dla Miasta i Gminy Głuchołazy	80
10.2. Oddziaływanie transgraniczne ustaleń PGO dla Miasta i Gminy Głuchołazy	80
11. ANALIZA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAPROPONOWANYCH W PROJEKTACH	80
12. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA I PLANU GOSPODARKI ODPADAMI ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	81
13. PODSUMOWANIE I WNIOSKI	82
13.1. Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Głuchołazy	82
13.2. Plan Gospodarki Odpadami dla Miasta i Gminy Głuchołazy	82
14. STRESZCZENIE	83
15. LITERATURA	85

SPIS TABEL

Tabela 1. Zasoby geologiczne i przemysłowe złóż na terenie gminy (w tym znajdujące się w bazie zasobów geologicznych PGI oraz nieudokumentowane).....	24
Tabela 2. Ocena ogólna wód powierzchniowych kontrolowanych w 2007 roku.....	26
Tabela 3. Jakość wód na ujęciach powierzchniowych.....	27
Tabela 4. Monitoring diagnostyczny w latach 2006 i 2007 na terenie gminy Głuchołazy.....	27
Tabela 5. Wyniki bieżącej oceny jakości powietrza za rok 2008.	28
Tabela 6. Wyniki bieżącej oceny jakości powietrza za rok 2007.	29
Tabela 7 Powiązanie celów ochrony środowiska określone w POŚ dla Miasta i Gminy Głuchołazy z VI Wspólnotowym Programem Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego.....	37
Tabela 8 Powiązanie celów ochrony środowiska określone w POŚ dla Miasta i Gminy Głuchołazy z Polityką Ekologiczną Państwa.....	42
Tabela 9 Powiązanie celów ochrony środowiska określone w POŚ dla Miasta i Gminy Głuchołazy ze Strategią Rozwoju Gminy Głuchołazy.	45

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Lokalizacja istniejących i projektowanych form ochrony przyrody na terenie Gminy Głuchołazy.....	20
Rysunek 2. Lokalizacja inwestycji z zakresu gospodarki wodno- ściekowej względem terenów przyrodniczo cennych objętych lub planowanych do objęcia ochroną prawną.....	59
Rysunek 3. Lokalizacja inwestycji drogowych względem obszarów przyrodniczo cennych objętych lub proponowanych do objęcia ochroną prawną.	62
Rysunek 4. Lokalizacja terenów korzystnych przyrodniczo i ekonomicznie dla lokalizacji elektrowni wiatrowych względem obszarów przyrodniczo cennych objętych lub proponowanych do objęcia ochroną prawną.	67

1. WPROWADZENIE

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko do projektów dokumentów strategicznych - programów, planów i polityk wynika z ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008 r. Nr 199 poz. 1227). Przepisy tej ustawy zobowiązują organ opracowujący projekty: aktualizacje Programu Ochrony Środowiska oraz aktualizacje Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta i Gminy Głuchołazy na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017 do sporządzenia dokumentacji prognozy oddziaływania na środowisko oraz przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko z udziałem społecznym.

Głównym celem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko (zwanej dalej Prognozą) jest określenie możliwych skutków w środowisku, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji zaktualizowanego Programu Ochrony Środowiska i Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Głuchołazy.

Prognoza jest dokumentem wspierającym proces decyzyjny i procedurę konsultacji. Wskazuje na możliwe negatywne skutki realizacji Planu i przedstawia zalecenia dotyczące przeciwdziałania ewentualnym negatywnym skutkom oraz przedstawia sposoby ich minimalizacji.

Program ochrony środowiska oraz Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Głuchołazy na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017 są dokumentami współzależnymi, wymagającymi zintegrowanych działań realizacyjnych, dlatego dla projektów obu tych dokumentów opracowano wspólną prognozę oddziaływania na środowisko.

2. METODYKA SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA I PLANU GOSPODARKI ODPADAMI NA ŚRODOWISKO

Podstawą prawną sporządzenia niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska i Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta i Gminy Głuchołazy na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017” jest art. 46 i 47 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008 r. Nr 199 poz. 1227). Artykuł ten nakłada na organy administracji opracowujące projekty planów obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko jego skutków realizacji.

Zakres Prognozy wynika z art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i w związku z tym powinien:

1) zawierać:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

2) określać, analizować i oceniać:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,

e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne

i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

– różnorodność biologiczną,

– ludzi,

– zwierzęta,

– rośliny,

– wodę,

– powietrze,

– powierzchnię ziemi,

– krajobraz,

– klimat,

– zasoby naturalne,

– zabytki,

– dobra materialne

– z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawiać:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego

obszaru,

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Analizie poddano aktualny i prognozowany stan środowiska oraz gospodarowania odpadami na terenie Gminy Głuchołazy oraz proponowane kierunki działań w tym zakresie. Wynikające z przeprowadzonej analizy wnioski odniesiono do stanu środowiska w gminie i przeanalizowano możliwe skutki środowiskowe realizacji Programu oraz Planu.

3. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA I PLANU GOSPODARKI ODPADAMI ORAZ POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI DOKUMENTAMI

W Prognozie oddziaływania na środowisko projektu Programu Ochrony Środowiska uwzględniono cele główne oraz cele pośrednie dotyczące poszczególnych komponentów środowiska. Do każdego z celów przyporządkowane zostały kierunki działań zmierzające do osiągnięcia postawionych celów.

Cele wyznaczone w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska i Planu Gospodarki Odpadami pokrywają się z zadaniami określonymi w Strategii Rozwoju Gminy Głuchołazy. Jednocześnie w/w dokumenty są zgodne z dokumentami na szczeblu powiatowym i wojewódzkim.

W Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Głuchołazy cele środowiskowe skupiają się głównie na ochronie wód, ochronie przed hałasem oraz ochronie powietrza. Określone cele mają wpłynąć odpowiednio na: utrzymanie i osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, zmniejszenia negatywnego oddziaływania hałasu na mieszkańców gminy oraz utrzymanie określonego stanu powietrza w zakresie pyłu PM10.

Głównym celem Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta i Gminy Głuchołazy jest stworzenie systemu gospodarki odpadami. W Planie wyznaczono cele z podaniem terminów ich osiągnięcia.

Analizując cele sformułowane w Programie Ochrony Środowiska i Planie Gospodarki Odpadami dla Gminy Głuchołazy, oprócz analizy ich wpływu na środowisko, należy dokonać odniesienia tych celów do kierunków działań określonych w dokumentach nadrzędnych (krajowym i powiatowym) oraz równoległych, określonych na szczeblu regionu. Od komplementarności i zharmonizowania tych celów w znacznym stopniu zależy możliwość osiągnięcia sukcesu polityki ekologicznej gminy. W projekcie Strategii Rozwoju Gminy Głuchołazy wyznaczono zadania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej. Również w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Głuchołazy wyznaczono działania w celu poprawy stanu środowiska przyrodniczego.

Zadania z w/w dokumentów zostały uwzględnione w projekcie Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska.

4. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNYCH ZMIAN TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANYCH DOKUMENTÓW

4.1. Charakterystyka ogólna Miasta i Gminy Głuchołazy

Miasto i Gmina Głuchołazy położone jest w południowo – zachodniej części Opolszczyzny najbardziej na południe wysuniętą częścią powiatu nyskiego. Miasto i Gmina zajmuje powierzchnię 167,98 km² (w tym miasto: 6,83km²), na styku Gór Opawskich, Przedgórze Paczkowskiego i Płaskowyżu Głubczyckiego, nad rzeką Białą Głuchołaską. Gmina stanowi 13,73% powierzchni powiatu.

Od południa gmina Głuchołazy graniczy z Republiką Czeską, od zachodu – z gminą Otmuchów, od północy z gminą Nysa oraz od wschodu - z gminą Prudnik. Sprzyjająca bliska odległość do granicy czeskiej oraz korzystne położenie w górzystej okolicy decyduje o atrakcyjnych walorach turystyczno – rekreacyjnych Głuchołaz. Pod względem organizacyjnym w skład gminy wchodzi miasto Głuchołazy (będące siedzibą gminy) oraz 17 sołectw: Biskupów, Bodzanów, Burgrabice, Charbielin, Gierałcice, Jarnołówki, Konradów, Markowice, Nowy Las, Nowy Świętów, Podlesie, Pokrzywna, Polski Świętów, Sławnowice, Stary Las, Sucha Kamienica, Wilamowice Nyskie.

Charakterystyczny dla Głuchołaz jest piękny krajobraz okolicy, na który składają się przede wszystkim wzniesienia tworzące Góry Opawskie, z najwyższymi szczytami Biskupią Kopą, Srebrną Kopą, Górą Zamkową, Szyndzielową oraz leżącymi już po czeskiej stronie pasmem Jesionków.

Warunki klimatyczne

Klimat terenu Miasta i Gminy Głuchołazy kształtuje się pod wpływem położenia geograficznego, rozmieszczenia wód, charakteru rzeźby terenu, rodzaju gleb oraz charakteru szaty roślinnej - jest łagodny, ciepły i w miarę wilgotny, bez nagłych zmian pogody, jest jednym z walorów tego regionu. Decydujący wpływ na warunki klimatyczne wywiera bliskość Sudetów

Średnia temperatura roku wynosi 7 - 8,5°C (na Biskupiej Kopie -4,5°C). Najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą 18°C, a najzimniejszymi są styczeń i luty. Zimą często obserwuje się interesujące zjawisko klimatyczne zwane inwersją termiczną.

Ilość opadów atmosferycznych jest tu również znaczna. W ciągu roku najwięcej opadów deszczu przypada na miesiące letnie, to jest od maja do września, a maksimum opadów występuje w lipcu (100 – 232 mm). Liczba dni z opadem > 0,1 mm w ciągu roku wynosi 152 dni, z opadem > 1 mm 98 dni w roku. Opady ulewne > 10 mm występują w miesiącach letnich (maj - sierpień) po 3-4 dni w miesiącu co daje łącznie 16 dni w roku. Średnia roczna opadów z dziesięciolecia 1991-2000 wynosiła 650 mm – choć zauważyć należy, że występuje tu znacznie mniej opadów niż w innych częściach Sudetów.

Opady śniegu rejestrowane są na tym terenie w miesiącach od listopada do kwietnia i trwają 40-60 dni. Pokrywa śnieżna ma średnią grubość od 5-25 cm. Średnia liczba dni z pokrywą śnieżną

wynosi 45 dni. Okres wegetacyjny rozpoczyna się pod koniec marca, a kończy w pierwszej dekadzie listopada.

Ukształtowanie powierzchni, geomorfologia

Według podziału fizyczno-geograficznego (Kondracki 1998), obszar gminy wchodzi w skład dwu makroregionów Przedgórze Sudeckiego i Sudetów Wschodnich. Zachodnia część gminy to mezoregion Przedgórze Paczkowskie, zaś południowa to Góry Opawskie.

W skład makroregionu Sudetów Wschodnich wchodzi Mezoregion Góry Opawskie – reprezentowane przez niewielki skrawek w południowej części gminy Głucholazy, północny skłon Biskupiej Kopy i położona u jej podnóża część doliny Złotego Potoku oraz Góra Parkowa (542 m) w Głucholazach oraz Mezoregion Góry Złote, reprezentowane przez niewielki, najbardziej wysunięty na wschód fragment tej jednostki na południowych krańcach gminy Głucholazy.

Obszar gminy zbudowany jest z utworów, które formowały się w prekambrze, dewonie, karbonie, permie, kredzie, trzeciorzędzie i czwartorzędzie.

Utwory prekambryjskie w podłożu odsłaniają się na Przedgórzu Paczkowskim i w okolicy Głucholaz. Są to skały zmetamorfizowane: gnejsy, wapienie krystaliczne (marmury - występują w okolicy Sławniowic w kilku poziomach o miąższości do 100 m), amfibolity i kwarcyty.

Utwory pochodzące z dewonu reprezentują: łupki łuszczycowe, znane z okolic Głucholaz, gdzie przeławicają się z kwarcytami i budują wzniesienia w północno-zachodniej części Gór Opawskich, kwarcyty i łupki kwarcytowe z wkładkami kwarcytów aktynolitowych, które występują w Górach Opawskich od Głucholaz po Gęstwinę, przeławicając się z łupkami łuszczycowymi. Z powodu swojej odporności na wietrzenie tworzą wzniesienia, grzędy i skałki. Występują również w Gierałcicach na Przedgórzu Paczkowskim. Do dewonu należą również wapienie z wkładkami fyllitów występujące pod przykryciem czwartorzędu w okolicy Podlesia, w Górach Opawskich. Warstwy andelohorskie, zaliczane do dewonu górnego i karbonu dolnego, budują wzniesienia najwyższej, środkowej części Gór Opawskich w rejonie Pokrzywnej i Jarnołtówka. Reprezentują je: zieleńce wapniste, łupki fyllitowe i szarogłazy.

Utwory karbonu wykształcone w postaci piaskowców, zlepieńców, łupków ilastych i mułowców nie odsłaniają się na powierzchni omawianego obszaru. Z przełomu karbon – perm pochodzą granity i granodioryty, występujące w rejonie miejscowości Burgrabice, Podlesie, w postaci żył o grubości od kilkunastu centymetrów do kilkudziesięciu metrów, ostro odgraniczonych od skał osłony. Trzeciorząd reprezentują zarówno utwory wulkaniczne (bazalty i tufy) jak i osadowe, tworzące się w środowisku wodnym i lądowym. W głębokich dolinach o założeniu tektonicznym występują osady typowe dla stożków napływowo-usypiskowych, lokalnie spływów błotnych. Osady stożków wypełniają głębokie doliny o założeniach tektonicznych w rejonie Sławniowic, Burgrabice, Gierałcic i Bodzanowa. Są to grubookruchowe żwiry i głazy kwarcowe oraz kwarcytowe spojone gliną z wkładkami piasków i mułków, barwy zielonej bądź niebieskiej. Ich miąższość waha się od 20 do 70 m. Zwietrzliny kaolinowe występują pod pokrywą młodszych osadów trzeciorzędowych. Utwory te, powstałe w wyniku wietrzenia chemicznego utworzyły się na granitach, gnejsach, amfibolitach, łupkach łuszczycowych oraz utworach piroklastycznych i lawach bazaltowych. Utwory zwietrzelinowe stwierdzono do głębokości 2 m, na prawym brzegu Mory, na północ od Biskupowa, koło Polskiego Świętowa, w rejonie dawnej stacji w Biskupowie oraz w nieczynnym kamieniołomie w Gierałcicach.

Osady piaszczysto-żwirowe zlodowacenia bałtyckiego budują taras akumulacyjny o wysokości 7-9 m w dolinie Białej Głucholaskiej, a do ok. 1,5-4 m w dolinie Złotego Potoku. Taras w dolinie Białej Głucholaskiej był miejscem eksploatacji piasków złotonośnych.

Cały obszar Gór Opawskich w okresie rozwoju klimatu peryglacjalnego zlodowacenia bałtyckiego, podlegał procesom erozyjno-denudacyjnym. W ich wyniku rozwinęły się pokrywy deluwialne, pylasto-piaszczyste z rumoszem skalnym (pokrywy gruzowe), na przedgórzu zaś pokrywy lessowate. Utwory holoceniowe reprezentowane są przez osady piaszczysto-żwirowe, budujące tarasy zalewowe w dolinach Białej Głucholaskiej, Złotego Potoku, Bystrego Potoku i Prudnika. Żwiry i piaski tarasowe pokryte są osadami pylasto-piaszczystymi typu mady rzecznej uprawowej

Analiza zagospodarowania przestrzennego

Strukturę przestrzenną gminy Głucholazy charakteryzują:

- Góry Opawskie – gmina Głucholazy jest jedyną gminą górską w województwie opolskim,

- droga krajowa nr 40 oraz droga wojewódzka 411, stanowiące dogodnie powiązania komunikacyjne z terenami sąsiednimi w kraju i w Republice Czeskiej,
- obszary Natura 2000: Ostoja Burgrabicko – Sławniowicka, Góry Opawskie, Przyłęk nad Białką,
- Park Krajobrazowy Góry Opawskie,
- potencjał uzdrowiskowy Głuchołaz – w południowej części miasta oraz na niektórych obszarach gminy nadal istnieją uwarunkowania sprzyjające rozwojowi funkcji uzdrowiskowej,
- infrastruktura turystyczna i lecznicza,
- złoża i kopalnia marmuru w Sławniowicach – znane w skali kraju oraz znaczny potencjał w zakresie eksploatacji i przerobu innych surowców skalnych,
- zlewnia chroniona Nysy Kłodzkiej oraz ochrona wód Białej Głuchołaskiej, a także strefy ochronne wrażliwych na zanieczyszczenie ujęć wodonośnych – stanowiące bardzo istotne uwarunkowanie rozwoju zagospodarowania przestrzennego w zlewni,

W całym powiecie nyskim w strukturze użytkowania gruntów przeważają użytki rolne stanowiąc 72% powierzchni powiatu, na drugim miejscu pod względem zajmowanej powierzchni plasują się pozostałe grunty i nieużytki – 15,3% powierzchni powiatu, a 12,7% powierzchni powiatu stanowią lasy i grunty leśne.

4.2. Ocena stanu środowiska

Wody powierzchniowe

Sieć hydrograficzna na terenie gminy Głuchołazy jest dosyć dobrze rozwinięta. Znaczną powierzchnię gminy - bowiem 60% zajmuje zlewnia Nysy Kłodzkiej, do której prowadzą wody: Biała Głuchołaska, Potok Długosza, Morawka i Kamienica, z kolei pozostałą część gminy stanowi zlewnia Prudnika, do którego wpada Złoty Potok. Wszystkie potoki oraz rzeki przepływające przez teren gminy Głuchołazy, znajdują się na obszarze zlewni Odry. Prawie cała zlewnia Nysy Kłodzkiej znajduje się w strefie ochrony pośredniej ujęć infiltracyjnych dla Wrocławia.

Rzeki przepływające przez teren Gminy Głuchołazy:

- Biała Głuchołaska – największa rzeka przepływająca przez teren gminy, przecinająca ją na dwie części - mniej zasobną w wody wschodnią i bardziej zasobną zachodnią. której źródła znajdują się w Czechach (zbieża góry Mały Ded, w paśmie Hruba Jeseník, na wysokości około 940 m n.p.m.). Rzeka ta objęta została strefą ochrony pośredniej ze względu na ujęcie wód powierzchniowych dla gminy Głuchołazy i miasta Nysy oraz ze względu na ochronę zlewni Nysy Kłodzkiej (strefa ustalona do granicy polsko-czeskiej).
- Morawka (wpada do niego 5 lewobrzeżnych i 4 prawobrzeżne większe dopływy) i Długosz (wpływający z Czech, na obszarze miejscowości Gierałcice i w Biskupowie wpada do Morawki, wpadają do niego 4 lewobrzeżne dopływy) – ciek przepływający przez zachodnią część gminy, wpływający do Białej Głuchołaskiej.
- Paprotnik – dopływ Morawki przepływający przez Gierałcice,
- Kamienica - ciek, który wpada do Nysy Kłodzkiej poniżej Nysy.
- Złoty Potok - górski charakter potoku oraz jego niewielki stopień uregulowania, warunkuje tworzenie przez niego malowniczych meandrów i wcinanie się go w podłoże.
- Rzeka Prudnik - prowadzi wody do Osobłogi, do której wpada na terenie Czech. Ostatecznie jednak Osobłoga (lewobrzeżny dopływ Odry) - wprowadza swe wody do Odry na terenie Krapkowic.

Na terenie gminy oprócz wód płynących, występują również wody stojące, do których zalicza się: jeziora, stawy, sztuczne zbiorniki przepływowe i bezdopływowe.

Zbiorniki wodne występujące na terenie gminy:

- zbiornik zaporowy Jarnońców (suchy)
- „Glinianka” – największy zbiornik wodny, zlokalizowany pomiędzy obszarami zabudowanymi miejscowości: Biskupów i Wilamowice Nyskie,

- wyrobiska wypełnione wodą, powstałe po eksploatacji surowców kamiennych np. w Sławniowicach.
- „Żabie Oczko” - wypełnione wodą dawne wyrobisko, po pozyskiwaniu kamienia do celów budowlanych (łupków fylitowych). Element krajobrazowy - wytworzony przez samoistne napełnienie wodami opadowymi. Żabie oczko znajduje się w Jarnołówku.

Sztuczne zbiorniki podnoszące walory turystyczne gminy Głuchołazy:

- Basen w Pokrzywnej, stanowiący dodatkową atrakcję dla osób wypoczywających w Jarnołówku, Pokrzywnej i Moszczance. Obiekt ten usytuowany w sąsiedztwie Żółtego Potoku zasilany jest jego wodami.

Wody podziemne

Tereny w północnej części gminy należą do Średzko-Otmuchowskiego Regionu Hydrogeologicznego z głównym poziomem wodonośnym w trzeciorzędzie i podrzędnie występującymi wodami czwartorzędowymi. Wody trzeciorzędowe występują w peryferyjnej strefie zbiornika wód mioceńskich wypełniającego Rów tektoniczny Paczków - Kędzierzyn- Koźle. Są to wody wydajne, zasobność ujęć wzrasta w kierunku północnym. Wody zlokalizowane są w porowym ośrodku piaszczysto-żwirowym występującym jako soczewy i przewarstwienia w kompleksach iłów. Są izolowane od powierzchni terenu znacznie bardziej niż wody czwartorzędowe i w zwierzelinach utworów metamorficznych. Wody w trzeciorzędzie podrzędnie mogą, również występować w piaskach i żwirach plioceńskiej sieci rzecznej. Wody czwartorzędowe występują w przewarstwiach piasków i żwirów wodnolodowcowych występujących między kompleksami glin zwałowych. Ze względu na niewielką miąższość osadów wodonośnych, warstwy te nie są zbyt zasobne w wody podziemne. Podobnie jest z wodami w aluwkach rzecznych koncentrujących się głównie w dolinie Białej Głuchołaskiej.

Pod względem głębokości zalegania wód gruntowych na obszarze Gminy Głuchołazy można wyróżnić kilka typów stref:

- dna dolin rzecznych — z głębokością zalegania wód gruntowych 0,5-1,5 m ppt.,
- nadzalewowe terasy dolin rzecznych — z głębokością zalegania wód gruntowych 1,0-2,5 m ppt.,
- stokowe strefy wzniesień z głębokością zalegania wód gruntowych 1,5-5 m ppt., w zależności od położenia miejsca na stoku; w strefie przydolinnej płytko, w strefie wierzchowinowej głęboko,
- wysoczyzny (wierzchołkowe strefy wzniesień) — z głębokością zalegania wód gruntowych 3,0-10 m ppt.,
- astrefowe obszary wysięków — lokalnie we wszystkich wyżej wymienionych strefach, w szczególności na terenach z płytko zalegającymi twardymi skałami metamorficznymi i glinami — z głębokością zalegania wód gruntowych do 0,5 m ppt..

Na obszarze gminy Głuchołazy nie występują GZWP. Obszar gminy w całości zlokalizowany jest w obrębie wyróżnionych na podstawie Ramowej Dyrektywy Wodnej UE Jednolitej Części Wód Podziemnych PL_GB 6220_1.5. Obszar nie został wyróżniony jako potencjalnie zagrożony, w przeciwieństwie do kilku innych obszarów na terenie województwa. Niezależnie jednak od tego znaczna część wód ujmowanych dla zaopatrzenia ludności należy do bardzo zagrożonych (w szczególności ujęcia w Głuchołazach i Jarnołówku oraz Pokrzywnej). Są to najczęściej ujęcia drenażowe ze zwierzelin, gdzie wody pozyskuje się płytko, niemal z powierzchni terenu. Warunki hydrogeologiczne, w szczególności związane z zaleganiem zwierciadła wód gruntowych stanowią na niektórych terenach gminy, w szczególności górzystej i dolinnej dosyć istotną przeszkodę w zagospodarowaniu terenu. Występujące tu liczne podmokłości oraz płytko zalegające wody nie sprzyjają zabudowie.

Na przeważającej części gminy zwierciadło wód gruntowych występuje na głębokości 2–5 m. Najpłycej (0–2 m) wody gruntowe występują w dolinach Żółtego Potoku i Białej Głuchołaskiej. Najniżej – na głębokości 10 – 20 m, a miejscami i poniżej 20 m – wody gruntowe występują na obszarze Gór Opawskich i na niektórych terenach Przedgórza Sudeckiego.

Walory przyrodnicze

Lasy

W gminie Głuchołazy lasy zajmują ok. 18,5 % powierzchni gminy (miasto 23%, teren wiejski 18,3%). Wskaźnik lesistości gminy jest większy od przeciętnej lesistości powiatu (12,7%) i mniejszy od wskaźnika dla województwa (26,4%) i kraju (28,9%). Największą powierzchnię gruntów leśnych stanowią grunty leśne publiczne 3 114ha ogółem, natomiast grunty leśne prywatne zajmują 625,30 ha.

Lasy gminy Głuchołazy występujące przede wszystkim w jej południowej części w Górach Opawskich, kwalifikuje się do dwóch pięter roślinności górskiej: piętra pogórza oraz regla dolnego, którego granica przebiega od wysokości 400 m n.p.m. do szczytów gór. Urozmaicony skład gatunkowy drzewostanów, warunkuje znaczna różnorodność siedlisk. Skład drzewostanów ulega ciągłej zmianie, odzwierciedla to przede wszystkim zmniejszający się udział świerka i jodły oraz zwiększający się udział brzozy, jawora, buka i lipy. Lasy z przewagą buka mają bogate runo i podszycie, w którym występują gatunki roślin charakterystyczne zarówno dla obszarów sudeckich jak i karpaccich.

Zarejestrowanych zostało 25 gatunków lasotwórczych, przy czym udział drzewostanów iglastych w granicach Parku Krajobrazowego wynosi około 63%, w lesie komunalnym miasta Głuchołazy - 39,8%, natomiast w pozostałych spada poniżej 10%.

Większość lasów należy do zarządu Lasów Państwowych Nadleśnictwa Prudnik. Powierzchnia zwartego kompleksu lasu Komunalnego Gminy Głuchołazy wynosi 183 ha, natomiast lasów prywatnych rozproszonych na powierzchni całej gminy stanowi 28 ha. Znacząca ilość działek leśnych występujących na skarpach, w dolinach cieków, umożliwia zachowanie ciągów ekologicznych łączących Góry Opawskie z Borami Niemodlińskimi.

Zbiorowiska roślinne i siedliska podlegające ochronie

Bogactwo roślinności badanego obszaru jest odzwierciedleniem dużej ilości siedlisk, jakie wykształciły się tu w wyniku zróżnicowanej rzeźby terenu, różnego typu gleb, warunków klimatycznych i wilgotnościowych. Duże zróżnicowanie warunków edaficznych umożliwiło rozwój wielu zbiorowiskom roślinnym, zarówno naturalnym (m.in. leśne, wodne, szuwarowe), jak i półnaturalnym i antropogenicznym (m.in. łąkowe, polne, ruderalne). Na podstawie danych literaturowych można stwierdzić, że generalnie obszar opracowania należy do bardzo cennych pod względem flory. W miejscach tych mamy do czynienia z wyjątkową w skali województwa opolskiego florą, której wielu przedstawicieli znajduje się na zagrożonych roślin regionu.

Zgodnie z podziałem przyrodniczo-leśnym wg L. Mroczkiewicza obszar opracowania należy do V Krainy Śląskiej, Dzielnicy Przedgórze Sudeckiego, Sudetów Wschodnich oraz w północno-wschodniej części do Płaskowyżu Głubczyckiego.

Siedliska cenne przyrodniczo:

- grądy środkowo-europejskie *Galio sylvatici-Carpinetum betuli*,
- kwaśne dąbrowy *Luzulo-Quercetum*
- kwaśne buczyny górskie *Luzulo luzuloidis Fagetum*,
- olszyny *Ribes nigri Alnetum*
- łągi jesionowo-olszowe *Fraxino Alnetum*
- zbiorowisko wilgotnego dębczaka podgórskiego *Molinio arundinaceae-Quercetum* występującego w okolicy Charbielina i Jarnołtówka.
- dolneregłowy bór jodłowo - świerkowy *Abieti Piceetum*
- las klonowo-lipowy *Aceri-Tilietum platyphylli*,
- zbiorowiska okrajkowe: rzepik pospolity, gorysz siny.

Ochroną objęte jest 150 stanowisk 45 gatunków roślin podlegających prawnej ochronie na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie ochrony gatunkowej dziko występujących roślin (Dz.U. Nr 168, poz. 1764). Chroni się wszystkie siedliska przyrodnicze podlegające ochronie na podstawie dyrektywy habitatowej, a także siedliska gatunków z tej dyrektywy. W przypadku nietoperzy siedliskiem są miejsca występowania, żerowania i przelotów.

Gatunki roślin objętych ochroną:

ochrona ścisła:

buławnik mieczolistny	parzydło leśne
centuria nadobna	pióropusznika strusiego
centuria pospolita	podkolan biały
ciemniżyca zielona	podkolan zielonawy
dziwięksił bezłodygowy	podrzeń żebrowiec
gnieźnik leśny	pokrzyk wilcza jagoda
kruszczyk połabski	przylaszczka pospolita
kruszczyk szerokolistny	skrzyp olbrzymi
kukułka Fuchsa	sosna limba
kukułka plamista	storczyk męski
kukułka szerokolistna	śnieżyczka przebiśnieg
lilia złotogłów	wawrzynek wilczelyko
listera jajowata	wiciokrzew pomorski
naparstnica zwyczajna	widłak jałowcowaty
nasięźrzał pospolity	włosienicznik wodny
orlik pospolity	wroniec widlasty
paprotka zwyczajna	zaraza żółta
paprotnik kolczysty	

ochrona częściowa:

barwinek pospolity	kopytnik pospolity
bluszcz pospolity	kruszyna pospolita
czosnek niedźwiedzi	marzanka wonna
kalina koralowa	pierwiosnek wyniosły
konwalia majowa	przytulia wonna

Gatunki grzybów objętych ochroną ścisłą:

borowik pasożytniczy	smardze wyniosłe
mądział psi	szmaciak gałęzisty
flagowiec olbrzymi,	szyszkowiec łuskowaty
ozorek dębowy	lakownica lśniąca
purchawica olbrzymia	
smardze stożkowate	

Obszary NATURA 2000:

Na terenie gminy Głucholazy wyznaczono następujące obszary Natura 2000:

- Ostoja Sławniowicko – Burgrabicka (PLH160004),
- Przyłęk nad Białą Głucholaską (PLH 160016),
- Góry Opawskie (PLH160007).

Ostoja Sławniowicko-Burgrabicka PLH160004

Powierzchnia: 771,6 ha

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU

<u>Klasy siedlisk</u>	<u>% pokrycia</u>
grunty orne	39,00 %
las liściaste	25,00 %
łąki i pastwiska	0,00 %
miejsca eksploatacji odkrywkowej	4,00 %
tereny luźno zabudowane	13,00 %
tereny rolnicze z dużym udziałem elementów naturalnych	11,00 %
złożone systemy upraw i działek	8,00 %

OPIS OBSZARU

Ostoja znajduje się w Sudetach Wschodnich, na terenie m.in. wsi Sławniowice oraz Burgrabice, gdzie na strychu kościoła znajduje się kolonia rozrodcza nietoperzy. Obszar zawiera dwa miejsca rozrodu, zimowisko oraz tereny żerowiskowe nietoperzy.

WARTOŚĆ PRZYRODNICZA I ZNACZENIE:

Zgodnie z Kryteriami wyboru schronień nietoperzy do ochrony w ramach polskiej części sieci Natura 2000, obiekt uzyskał 81 punktów, co daje podstawy do włączenia go do sieci Natura 2000. W ostoi znajdują się kolonie rozrodcze, zimowisko i tereny żerowiskowe dwóch gatunków nietoperzy (podkowiec mały *Rhinolophus hipposideros* i nocek duży *Myotis myotis*) z Załącznika II Dyrektywy 92/43/EWG.

ZAGROŻENIA

Działania mające wpływ na zmiany warunków mikroklimatycznych i dostępności schronień nietoperzy; penetracja schronień, szczególnie w okresie zimowym; prace remontowe polegające np. na uszczelnianiu ubytków zaprawy i pęknięć ścian korytarzy służących za schronienia, uszczelnianiu otworów wlotowych, używaniu toksycznych środków ochrony drewna itp.; prowadzenie prac remontowych w nieodpowiednich terminach. Istnienie obszaru Natura 2000 nie wyklucza działalności przemysłowej i wydobywczej. Warto zwrócić uwagę, że między innymi właśnie dzięki niej powstały tu środowiska mające być dziś przedmiotem ochrony, a warunkiem zachowania jednego z najważniejszych stanowisk - schronienia kolonii podkowca małego w budynku przedsiębiorstwa, jest dalsze, niezmienione jego funkcjonowanie jako zakładowej kotłowni. Także dalsza działalność wydobywcza, w odpowiedni sposób prowadzona, może po wyczerpaniu złóż, pozostawić po sobie elementy, które w perspektywie czasu wzbogacą teren obszaru o nowe, cenne środowiska. Warunkiem jest jednak opracowanie i przestrzeganie planu ochrony, zakładającego zachowanie w niezmienionym stanie najcenniejszych siedlisk.

STATUS OCHRONY

Tereny nie są chronione, prowadzona była dokumentacja do utworzenia na tych terenach rezerwatu przyrody dla nietoperzy.

STRUKTURA WŁASNOŚCI

Własność prywatna: Przedsiębiorstwo Wydobycia i Obróbki Marmuru, Parafia w Burgrabicach oraz tereny gminy Głuchołazy.

Przyłek nad Białą Głuchołaską PLH160016

POWIERZCHNIA: 166,0 ha

Typy SIEDLISK wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG

<u>Nazwa siedliska</u>	<u>% pokrycia</u>
Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	53,00
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion</i>)	14,70
Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	12,20

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU

<u>Klasy siedlisk</u>	<u>% pokrycia</u>
Lasy liściaste	96%
Siedliska rolnicze (ogólnie)	4%

OPIS OBSZARU

Proponowany obszar obejmuje naturalny odcinek rzeki Białej Głuchołaskiej wraz z otaczającymi rzekę łożowiskami, łęgami i grądami. Jest to teren płaskiej terasy zalewowej na zachodzie przechodzący w terasy nadzalewowe i wysoczyznę polodowcową. W dnie doliny występują mady,

w lokalnych obniżeniach namuły. Koryto rzeki ma charakter podgórski, lokalnie roztokowy. Obszar w większości pokrywają zbiorowiska leśne. Ostoja położona jest w strefie przejściowej między Górami Opawskimi, a terenami nizinnymi Ziemi Nyskiej. Obszar jest cenny przyrodniczo ze względu na występowanie dobrze zachowanych łąk o charakterze przejściowym między łąką subkontynentalnym a środkowoeuropejskim.

WARTOŚĆ PRZYRODNICZA I ZNACZENIE

Obszar bardzo cenny ze względu na dobrze zachowane łąki o charakterze przejściowym między łąką subkontynentalnym (Tilio-Carpinetum) a środkowoeuropejskim (Galio-Carpinetum). W województwie opolskim przebiega naturalna granica między tymi dwoma podtypami łąk. Dodatkowo w sąsiedztwie łąk występuje bardzo dobrze zachowany łąk Ficario-Ulmetum. W proponowanej ostoji koryto Białej Głuchołaskiej podlega naturalnym procesom geomorfologicznym. Kompleks leśny ma charakter zwarty i ostańcowy w odlesionej dolinie. Ostoja wydry.

ZAGROŻENIA

Obszar może być zagrożony poprzez działalność człowieka związaną z pozyskaniem drewna i przebudową drzewostanów oraz regulacją naturalnego koryta rzeczno-łecznego. Dodatkowym zagrożeniem jest przeciwdziałanie naturalnej sukcesji zbiorowisk łąkowych w najbliższym sąsiedztwie koryta rzeki. Koryto rzeki narażone jest również na inwazję obcych gatunków roślin.

STATUS OCHRONNY

Fragment proponowanej ostoji jest objęty ochroną rezerwatową. Rezerwat Przyłęk (1952 r, 0.8 ha) obejmuje jedynie ok. 0,5% dobrze wykształconych łąk proponowanej ostoji.

STRUKTURA WŁASNOŚCI

Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Prudnik, RZGW Wrocław.

Góry Opawskie PLH160007:

POWIERZCHNIA: 5 583,3 ha

Typy SIEDLISK wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG

<u>Nazwa siedliska</u>	<u>%pokrycia</u>
Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników <i>Ranuncion fluitantis</i>	0,02
Ziołorośla górskie (<i>Adenostylon alliarie</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuleta sepium</i>)	0,50
Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	0,35
Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	0,05
Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i>	0,03
Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	
Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	9,18
Łąka środkowoeuropejska i subkontynentalna (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	4,82
Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	0,10
Pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (<i>Betulo-Quercetum</i>)	17,90
Łąki wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion</i>)	0,63
Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	0,02

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU

<u>Klasy siedlisk</u>	<u>% pokrycia</u>
Inne tereny (miasta, wsie, drogi, śmietniska, kopalnie, tereny przemysłowe)	1%
Lasy iglaste	20%
Lasy liściaste	28%
Lasy mieszane	32%
Siedliska leśne (ogólnie)	3%
Siedliska łąkowe i zaroślowe (ogólnie)	1%
Siedliska rolnicze (ogólnie)	15%

OPIS OBSZARU

Najdalej na wschód wysunięta część Sudetów Wschodnich zapadająca się w obniżenie Bramy Morawskiej. Najwyżej wyniesiony obszar Biskupia Kopa - 889 m n.p.m., najniższej - dolina Białej Głucholaskiej 270 m n.p.m. Strukturalna rzeźba ma charakter wyspowych masywów górskich o deniwelacjach kilkuset metrów wynurzonych z osadów trzeciorzędowych i czwartorzędowych. Masywy zbudowane z silnie pofałdowanych, staropaleozoicznych łupków metamorficznych i szarogłazów, miejscami występują proterozoiczne paragnejsy. Skały różnych formacji lokalnie tworzą strome zespoły skałkowe z urwiskami. Masywy górskie rozdzielone są głębokimi dolinami rzecznyymi i przełomami. Profile geologiczne odsłaniają się na naturalnych wychodniach oraz w kamieniołomach. Wśród obszarów o najwyższych walorach przyrodniczych dominującymi formami pokrycia terenu są lasy, w większości kwaśne buczyny i świerczyny, a w dolinach rzek i potoków łągi. Na obszarach nieleśnych występują ekstensywnie użytkowane łąki. Spośród form intensywniejszego zagospodarowania przestrzeni występują niewielkie powierzchnie gruntów ornych oraz rozproszona zabudowa wiejska z ośrodkami wypoczynkowymi. Obszar obejmuje główną część masywu (między Głucholazami a Prudnikiem), enklawę k. Prudnika (kwaśne dąbrowy podgórskie) oraz enklawę obejmującą pd-wsch. część masywu wychodzącą z granicy czeskiej w rej. Pielgrzymowa i Opawicy. Względnie niewielki obszar może poszczycić się wieloma bardzo rzadkimi gatunkami roślin i zwierząt. Wśród roślin na uwagę zasługują zaraza żółta i jaskier platanolistny. Rośliny te w Górach Opawskich posiadają jedyne stanowisko w woj. opolskim. Występuje tu 10 gatunków storczyków, a wśród nich podkolan zielonawy, storczyk męski, czy często spotykane, także przy szlakach, buławnik mieczolistny oraz kukułka Fuchsa. Nad potokami górkimi z krystalicznie czystą wodą spotkać można pióropusznika strusiego, tojeść gajową oraz paprotnika kolczystego. W dobrze zachowanych buczynach rośnie żywiec kremowy, gnieźnik leśny, a w prześwietlonych miejscach pokrzyk wilcza jagoda. W Górach Opawskich występuje także skrzyp olbrzymi oraz podrzeń żebrowiec. Wczesną wiosną rosną tu m. in. smardze stożkowate i wyniosłe zaś jesienią flagowce olbrzymie, mądziaki psie czy też szyszkowce łuskowate. Niewątpliwą osobliwością jest okratek australijski. Równie bogaty jest świat zwierząt. Występują tutaj kumaki górskie i traszki górskie. Miejscami spotkać można także salamandry plamiste. Z gadów na uwagę zasługuje gniewosz plamisty oraz żmija zygzakowata. Gnieździ się tu wiele rzadkich gatunków ptaków. Należą do nich bocian czarny, pluszcz, pliszka górską czy też zimorodek. Na polach usłyszeć można derkacze, zaś nocą spotkać można puchacza, popielice oraz kilka gatunków nietoperzy. W Górach Opawskich zimują m. in. podkowce małe, mopki, nocki duże oraz mroczki pozłociste. Taka różnorodność gatunkowa związana jest m. in. z dobrze zachowanymi fragmentami cennych zbiorowisk roślinnych takich jak podgórski łąg jesionowy, grąd środkowoeuropejski, żyzna buczyna sudecka czy podgórska dąbrowa acydofilna. Dobrze zachowały się tutaj również płyty kwaśnej buczyny górskiej. Oprócz tego dużą atrakcją turystyczną są pozostałości po kopalnictwie złota z XIII w., nieużytkowane kamieniołomy łupków fyllitowych, a także piękne odsłonięcia skalne, z których miejscami roztaczają się przepiękne widoki. Choć Góry Opawskie są niezbyt wysokie z daleka prezentują się bardzo malowniczo, a przy dobrej widoczności z najwyższego szczytu - Biskupiej Kopy 889 m n.p.m. rozciąga się niepowtarzalny widok na okoliczne miejscowości.

WARTOŚĆ PRZYRODNICZA I ZNACZENIE

Obszar o przejściowym charakterze biogeograficznym między Sudetami a Karpatami. Kresowe stanowiska buczyn sudeckich. Dobrze zachowane alkaliczne młaki i łąki, z licznym występowaniem storczyków. Duża koncentracja gatunków roślin regionalnie zagrożonych wyginięciem. Znaczne powierzchnie pokrywają tu też lasy nadrzeczne i zarośla łągowe, świerczyny, acydofilne bory z jodłą i ekstensywnie użytkowane niżowe i górskie łąki. Z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej występują 2 gatunki ssaków (ważne stanowisko zagrożonego podkowca małego), 2 płazów, 1 ryb. Ciekawy kompleks kwaśnych dąbrów w odmianie podgórskiej. Na łąkach obszaru występują rzadkie gatunki storczyków oraz populacja modraszka *nausitous*. Są tu 2 zaledwie 3 stanowisk kumaka górskiego w kontynentalnym regionie biogeograficznym w Polsce. Na terenie ostoi występuje ponadto około 35 gatunków roślin chronionych w Polsce, a 35 dalszych gatunków uznawanych jest za lokalnie rzadkie. Gatunki wymienione w p. 3.3. z motywacją D to gatunki prawnie chronione w Polsce.

ZAGROŻENIA

Presja turystyczna, rozrost zabudowy, zanieczyszczenia wód i powietrza.

STATUS OCHRONNY

Główna część obszaru chroniona w ramach Parku Krajobrazowego Góry Opawskie (4903 ha; 1988) obejmuje rezerwy przyrody: Cicha Dolina (56,94 ha; 1999), Nad Białką (8,96 ha; 1999), Las Bukowy (21,12 ha; 1999). Enklawa w okolicy Pielgrzymowa i Opawicy nie chroniona.

STRUKTURA WŁASNOŚCI

Lasy Państwowe - 80%, własność prywatna - 15%, inne - 5%.

Park krajobrazowy

Park Krajobrazowy Góry Opawskie:

Jest to obszar utworzony na mocy Uchwały WRN, XXIV/193/88 w 1988 r. chroniący krajobraz i przyrodę najdalej na wschód wysuniętego pasma Sudetów — Gór Opawskich. Powierzchnia parku wynosi 4903 ha, otuliny 5033 ha.

Na obszarze PK Góry Opawskie obowiązują ustalenia Rozporządzenia Wojewody Opolskiego Nr 0151/P/18/2006 z dnia 8 maja 2006 w sprawie PK Góry Opawskie. Ustalono w nim zakazy i nakazy oraz granice parku. W gminie Głuchołazy leży park położony w południowo-wschodniej części, w okolicy miejscowości Pokrzywna, Jarnołtówek, Podlesie, Konradów i Głuchołazy. Głównym walorem parku jest krajobraz górski oraz ekosystemy regla dolnego, w tym głównie leśne.

Rezerwy przyrody:

Na terenie gminy zlokalizowane są 3 rezerwy przyrody: 2 leśne i 1 geologiczno-krajobrazowy. Wszystkie położone są w PK Góry Opawskie.

1) Rezerwat Przyrody Cicha Dolina - położony w centralnej części Doliny Bystrego Potoku na zachodnich stokach Góry Zamkowej i Srebrnej Kopy, chroni fitocenozy buczyn reglowych, w tym rzadkiej żyznej buczyny sudeckiej *Dentario enneaphyllidis-Fagetum*. Jest rezerwatem leśnym. Podstawą prawną utworzenia rezerwatu przyrody Cicha Dolina jest Rozporządzenie Wojewody Opolskiego Nr P/5/99 z dnia 1 marca 1999 roku (Dz. Urz. Woj. Op. Nr 14/99, poz. 39 z dnia 19 marca 1999r.). Powierzchnia rezerwatu w/g stanu na dzień utworzenia wynosi 56,94 ha, w tym 56,25 ha pow. leśnej zalesionej. Rezerwat nie posiada otuliny. Rezerwat położony jest w całości w gminie Głuchołazy. W skład rezerwatu wchodzi obszar oznaczony na planie urządzania lasu Nadleśnictwa Prudnik wg stanu na dzień 1 stycznia 1998 r.

2) Rezerwat Przyrody Nad Białką - położony jest na północnych i zachodnich stokach Góry Chrobrego w granicach miejscowości Głuchołazy chroni ślady wydobywania złota w średniowieczu. Jest rezerwatem geologiczno-krajobrazowym. Podstawą prawną rezerwatu przyrody Nad Białką jest Rozporządzenie Wojewody Opolskiego Nr P/6/99 z dnia 1 marca 1999 roku (Dz. Urz. Woj. Op. Nr 14/99, poz. 40 z dnia 19 marca 1999r.). Powierzchnia rezerwatu w/g stanu na dzień utworzenia wynosi 8,96 ha, w tym 8,85 ha pow. leśnej zalesionej. Rezerwat ten posiada otuliny. Położony jest w całości w gminie Głuchołazy, w granicach administracyjnych miasta. W skład rezerwatu wchodzi obszar oznaczony na planie urządzania lasu Komunalnego miasta Głuchołazy, wg stanu na dzień 1 stycznia 1998 r.

3) Rezerwat Przyrody Las Bukowy - położony jest na zachodnich stokach Góry Chrobrego w granicach miasta Głuchołazy. Chroni głównie kwaśne buczyny górskie o naturalnej strukturze florystycznej. Jest rezerwatem leśnym. Podstawą prawną rezerwatu przyrody Las Bukowy jest Rozporządzenie Wojewody Opolskiego Nr P/4/99 z dnia 1 marca 1999 roku (Dz. Urz. Woj. Op. Nr 14/99, poz. 38 z dnia 19 marca 1999r.). Powierzchnia rezerwatu wg stanu na dzień utworzenia wynosi 21,12 ha, w tym 20,6 ha pow. leśnej zalesionej. Rezerwat nie posiada otuliny. Położony jest w całości w gminie Głuchołazy, w granicach administracyjnych miasta. W skład rezerwatu wchodzi obszar oznaczony na planie urządzania lasu Komunalnego miasta Głuchołazy, wg stanu na dzień 1 stycznia 1998 r.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy zlokalizowane są następujące pomniki przyrody:

- Nr rej.15 — 2 lipy drobnolistne w Jarnońtówku rosnące na działce nr 523/2,
- Nr rej.17 — 2 topole białe w Jarnońtówku rosnące na działce nr 143 — jedna z topól jest obecnie w trakcie przygotowania skreślenia z ewidencji na skutek wiatrowału podczas wiosennych wichur,
- Nr rej. 18 – grupa drzew z gatunku dąb szypułkowy (*Quercus robur*) 2 szt., w Nowym Świątowie rosnące na działce nr 409, 89
- Nr rej. 173 — lipa drobnolistna w Głucholazach rosnąca na działce nr 143,
- Nr rej. 287 — lipa drobnolistna w Pokrzywnej rosnąca na działce nr 31,
- Nr rej. 434 — lipa drobnolistna (6 szt.) w Jarnońtówku rosnąca na działce 137.

Parki zabytkowe:

Chronione na terenie gminy parki podlegają zachowaniu na podstawie przepisów o ochronie dóbr kultury, ale ze względu na bardzo duże walory dendrologiczne, niewielką liczbę obiektów, a także przyległe zdegradowane i zdewastowane obszary zabudowane, należą również do bardzo cennych enklaw przyrodniczych w obrębie terenów zurbanizowanych.

Na terenie gminy ochronie podlegają 2 parki:

- park w Bodzanowie — o powierzchni 1,5 ha,
- park w Jarnońtówku — o powierzchni 2 ha.

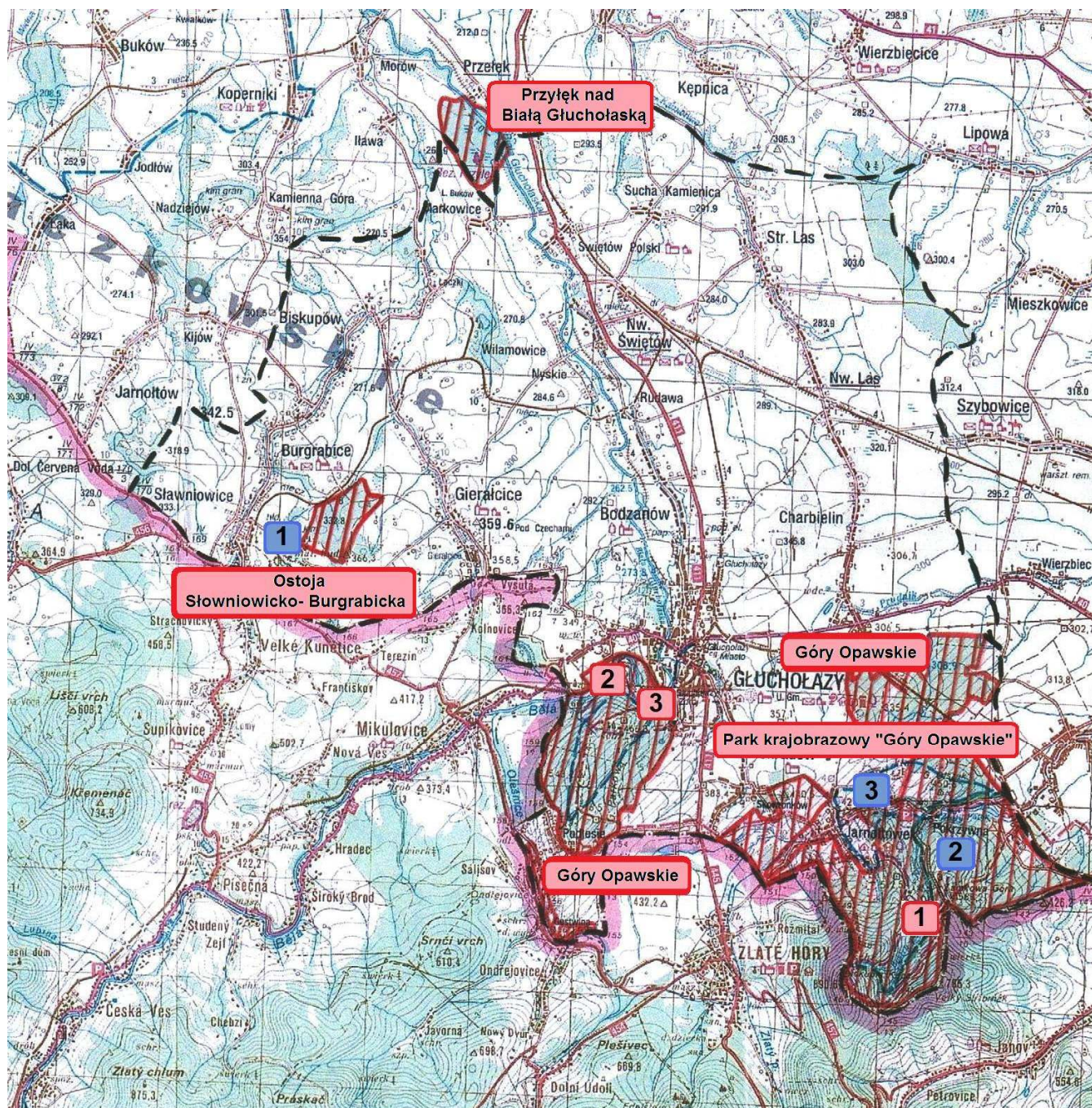
Ponadto postuluje się zachowanie pozostałości zespołu parkowego w Nowym Świątowie z zachowanymi cennymi egzemplarzami dendroflory.

Obszary i obiekty projektowane do objęcia ochroną prawną:

- Rezerwat przyrody Marmurowa Dolina — obszar lasu ze starymi kamieniołomami marmuru i dolinka cieku na południowy-wschód od Sławniowic, który oprócz stanowiska podkowca małego ma także unikatowe walory florystyczne — występuje tu także kilkanaście gatunków roślin podlegających ochronie prawnej, w tym dzwonek szczeniasty oraz rozległe płyty dyrektywowych łęgów i grądów, a także walory geologiczne — stare kamieniołomy wapieni krystalicznych z krasem.
- Rezerwat przyrody nieożywionej Gwarkowa Perć — geologiczno-krajobrazowy rezerwat ma chronić odsłonięcia utworów warstw andelskohorskich oraz grotę. W dokumentacji P. Karcza (2004) proponującego dla tego miejsca ustanowienie stanowiska dokumentacyjnego wskazuje się, że: „Gwarkowa Perć jest nieczynnym kamieniołomem po wydobyciu łupków dachówkowych. Jego powierzchnia wynosi około 1200 m². Wyróżnia się dwa wyrobiska rozdzielone grzędą, powstałe przez prowadzone prace górnicze. Dno kamieniołomu nachylone jest miejscami stromo w kierunku doliny Bystrego Potoku. Wysokość ścian dochodzi od kilku do kilkunastu metrów ponad dno odkrywki.
- Obszar Chronionego Krajobrazu Przedgórze Gór Opawskich — podczas prac nad przebudową regionalnego systemu ochrony krajobrazu, a także w planie zagospodarowania przestrzennego województwa rozważana była koncepcja występowania różnych form zagospodarowania, z przewagą funkcji rolniczej. Na wzniesieniach o znacznych spadkach terenu, występują liczne zadrzewienia i niewielkie kompleksy leśne chroniące gleby przed erozją. W dolinach rzecznych głęboko rozcinających podłoże występują łąki i pastwiska oraz roślinność typowa dla środowisk wodno-błotnych. Na stokach dolin miejscami występują cenne murawy kserotermiczne. Jednostki osadnicze w większości nie duże i charakteryzują się często interesującymi, choć zdegradowanymi układami urbanistycznymi. Obszar powiększenia obejmuje krajobrazy kulturowe rolnicze ze znacznym udziałem naturalnych ekosystemów o dużych walorach florystycznych i faunistycznych.
- Użytek Ekologiczny Górny Bieg Złotego Potoku (Za Tamą) — chronić ma wilgotne siedliska niecki sztucznego zbiornika przeciwpowodziowego, w tym głównie regeneracyjne fazy wiklinowisk, olsów, a także ziołorośla. Roślinność w granicach użytku uległa w ostatnich latach silnej degeneracji na skutek ekspansji rdestowców *Reynoutria sp.*
- Stanowiska dokumentacyjne przyrody nieożywionej:
 - a) Żabie Oczko,
 - b) Sztolnie po eksploatacji złóż srebra i złota w rejonie Głucholaz i Pokrzywnej,

- c) Grupy skał Karliki,
 - d) Grupy skał Karolinki,
 - e) Głaz narzutowy i skałka w dolinie Bystrego Potoku,
 - t) Przydrożne Skały,
 - g) Jarnońskie Skały,
 - h) Gierałcickie Marmury,
 - i) Gierałcice,
 - j) Sławniowice Kwarcyty,
 - k) Kwarcyty w Głuchołazach.
- Projektowane pomniki przyrody — na terenie gminy po szczegółowym rozpoznaniu E. Gołąbek do ochrony pomnikowej wyznaczono:
- 9 pojedynczych egzemplarzy buka pospolitego o obwodach od 300 cm do 450 cm, rosnących w lesie komunalnym w oddziale 7a,
 - 1 buk pospolity o obwodzie 350 cm, rosnący w Podlesiu w oddziale 235j,
 - rząd 37 buków pospolitych, rosnących w Jarnońtku w oddziale 207d,
 - 7 drzew (tulipanowiec, jawor, buk, 2 jesiony, wiąz i lipa) w parku w Jarnońtku,
 - 1 buk pospolity o obwodzie 330 cm, w oddziale 199b w Pokrzywniej,
 - 1 buk pospolity o obwodzie 340 cm, w Lesie Komunalnym w Głuchołazach w oddziale 6a,
 - 1 buk pospolity o obwodzie 330 cm, w Lesie Komunalnym w Głuchołazach w oddziale 10d,
 - 1 lipa drobnolistna o obwodzie 375 cm, rosnąca w Głuchołazach na działce 755 przy kościele św. Rocha,
 - 1 świerk pospolity o obwodzie 370 cm, rosnący w Jarnońtku w oddziale 209b,
 - 1 buk pospolity o obwodzie 360 cm, rosnący w Jarnońtku w oddziale 194g,
 - 1 buk pospolity o obwodzie 310 cm, rosnący w Jarnońtku w oddziale 308g,
 - 1 buk pospolity o obwodzie 410 cm, rosnący w Podlesiu przy dworku na działce nr 12,
 - 1 buk pospolity o obwodzie 350 cm, rosnący w Podlesiu w oddziale 234h,
 - 1 buk pospolity o obwodzie 403 cm, rosnący w Głuchołazach przy ul. Bohaterów Warszawy 2, z tyłu kościoła,
 - 1 tulipanowiec amerykański o obwodzie 277, rosnący w Głuchołazach przy ul. Andersa 34-36,
 - 1 żywotnik olbrzymi o obwodzie 142 cm, rosnący w Głuchołazach przy ul. Andersa. 34-36,
 - 1 żywotnik olbrzymi o obwodzie 159 cm, rosnący w Głuchołazach przy ul Andersa 15,
 - 3 żywotniki olbrzymie o obwodach 173-262, rosnące w Głuchołazach przy ul. Andersa 74,
 - 1 buk pospolity o obwodzie 346, rosnący w Głuchołazach przy Al. Jana Pawła II 25,
 - 1 cypryśnik błotny o obwodzie 331, rosnący w Głuchołazach przy ul. Powstańców Śląskich, na działce i 395,
 - 1 olsza czarna o obwodzie 260 rosnąca w Głuchołazach na terenie ogródków działkowych koło Młynówki,
 - 1 buk pospolity, 1 leszczyna turecka, 1 cis pospolity i 1 olsza czarna o obwodach od 160 cm do 377 cm, rosnące w Głuchołazach, w parku przy ul. Szpitalnej 2.

Rysunek 1. Lokalizacja istniejących i projektowanych form ochrony przyrody na terenie Gminy Głucholązy.

LEGENDA

— granica gminy

Istniejące obiekty i obszary objęte ochroną prawną

▨ obszar Natura 2000

1 rezerwat przyrody "Cicha Dolina"

2 rezerwat przyrody "Nad Białką"

3 rezerwat przyrody "Las Bukowy"

projektowane obiekty i obszary do objęcia ochroną prawną

1 rezerwat przyrody "Marmurowa Dolina"

2 rezerwat przyrody "Gwarkowa Perć"

3 obszar chronionego krajobrazu "Przedgórze Gór Opawskich"

Fauna

Obecnie gmina Głucholazy należy do obszarów o największych walorach faunistycznych w województwie. Największe osobliwości faunistyczne tego obszaru rekrutują się spośród zwierząt z takich grup jak: nietoperze, płazy i niektóre grupy owadów jak motyle. Szczególnie dobrze poznane zostały okolice Głucholaz i Jarnołówka oraz Sławniowic-Burgrabic. Stymulująco na badania przyrody wpłynęło powołanie na części gminy Parku Krajobrazowego Góry Opawskie. Dzięki temu od wielu lat prowadzone na tym terenie obserwacje nad wybranymi grupami roślin i zwierząt, które wzmocniają pozytywnie decyzje o powołaniu parku krajobrazowego. Nowe dane faunistyczne przyniosły także w ostatnich latach prace, które były wykonywane w ramach planów ochrony rezerwatów przyrody, położonych na terenie gminy.

Obszary o wysokich walorach faunistycznych

Na obszarze gminy Głucholazy najważniejszymi ostojami faunistycznymi są:

1) Biała Głuchołaska - Biała Głuchołaska na całym jej przebiegu pełni ważną rolę korytarza ekologicznego, umożliwiającego migracje ryb, płazów, ptaków i nietoperzy. W jej dolinie znajdują się ponadto stanowiska zimorodka, pluszcza, pliszki górskiej.

2) Ostoja Sławniowicko-Burgrabicka - obszar Sławniowicko-Burgrabicki obejmuje m.in. zabudowę tych wsi, kamieniołom marmuru oraz kompleksy leśne na wschód od tych wsi. Jest to obszar włączony w system Natura 2000 w Polsce, dla ochrony stanowisk letnich i zimowych nietoperzy.

Szczególnie cenne na tym obszarze jest drugie pod względem liczebności w Polsce zimowisko podkowca małego. Znajdują się tu także kolonie rozrodcze tego gatunku, co jest faktem niezwykle unikatowym w tej części kraju. Prócz podkowca małego stwierdzono tu stanowiska kilku innych gatunków nietoperzy, w tym z Dyrektywy Siedliskowej Unii Europejskiej: mopek, nocek duży i nocek orzęsiony. W potoku koło kopalni marmuru w Sławniowicach stwierdzono kumaka górskiego, co jest obecnie najbardziej na zachód wysuniętym stanowiskiem tego gatunku w Polsce.

3) Kompleks leśny na południe od Głucholaz - jest to jeden z największych kompleksów leśnych na terenie Gór Opawskich, znajduje się w całości w Parku Krajobrazowym.

4) Kompleks leśny na południe od linii Jarnołówek- Pokrzywna i Masyw Olszaka - jest to największy kompleks leśny po polskiej stronie Gór Opawskich, w całości położony na terenie parku krajobrazowego. Zabezpiecza on warunki występowania fauny typowo leśnej.

5) Kamieniołom na północ od Jarnołówka - specyficzne warunki środowiskowe panujące w kamieniołomie powodują wzrost bioróżnorodności całego obszaru gminy. Oczka wodne i porośnięte roślinnością naskalną, zbocza sprzyjają występowaniu specyficznej fauny.

6) Żłoty Potok i Bystry Potok - to dwa ciekły wodne o charakterze górskim stanowią najważniejsze miejsca rozrodu dla dwu górskich gatunków ptaków: pluszcza i pliszki górskiej.

Wszystkie sztolnie w Górach Opawskich są ostojami nietoperzy.

7) 3 sztolnie głuchołaskie: nad Białą, Przelotowa i k. chatki myśliwskiej – sztolnie koło Głucholaz stanowią miejsce regularnego przebywania nietoperzy w okresie zimowym. Stwierdzono w nich wiele gatunków nietoperzy, w tym zagrożone i objęte II Załącznikiem Dyrektywy Siedliskowej: podkowiec mały, nocek orzęsiony, mopek i nocek duży. Sztolnie te są także miejscem bytowania fauny jaskiniowej bezkręgowców oraz miejscem zimowania salamandry plamistej.

8) Sztolnia nad Bystrym w Pokrzywnej - Sztolnia nad Bystrym stanowi najliczniejsze miejsce zimowania nietoperzy w Górach Opawskich. Stwierdzono tu zimowanie większości gatunków nietoperzy stwierdzonych zimą w całych Górach Opawskich.

Gatunki zwierząt objętych ochroną:

ochrona ścisła:

jeż zachodni
ryjówka aksamitna
ryjówka malutka
rzęsorek rzeczny
podkowiec mały
borowiec wielki
mopek

gacek brunatny
nocek duży
nocek Natterera
nocek rudy
nocek Bechsteina
nocek orzęsiony
mroczek pozłocisty

mroczek późny
wiewiórka
popielica
orzesznica
ryś
łasica
gronostaj

perkoz	pliszka górska	gąsiorek
bocian czarny	pliszka siwa	srokosz
bocian biały	jemiołuszka	sójka
łabędź niemy	pluszcz	orzechówka
trzmielojad	strzyżyk	kawka
blotniak stawowy	pokrzywnica	szpak
jastrząb	rudzik	wróbel
krogulec	słownik rdzawy	mazurek
myszolów	kopciuszek	zięba
orlik krzykliwy	pleszka	jer
pustułka	kłaskawka	kulczyk
kobuz	pokląskwa	dzwoniec
przepiórka	kos	szczygieł
derkacz	kwiczoł	czyż
siewieczka rzeczna	śpiewak	makolągwa
piskliwiec	groździk	czeczotka
czajka	paszkot	krzyżodziób świerkowy
samotnik	strumieniówka	dziwonia
gołąb miejski	świerszczak	gil
gołąb siniak	łozówka	grubodziób
sierpówka	zaganiacz	potrzeszcz
turkawka	jarzębatka	trznadel
kukułka	piegża	ortolan
płomykówka	cierniówka	potrzos
puchacz	gajówka	salamandra plamista
pójdźka	kapturka	traszka zwyczajny
puszczyk	pierwiosnek	traszka grzebieniasta
uszatka	świstunka	traszka górska
jerzyk	piecuszek	kumak nizinny
zimorodek zwyczajny	zniczek	kumak górski
dudek	mysikrólik	grzebiuszka ziemna
krętogłów	mucholówka szara	ropucha szara
dzięcioł zielonosiwy	mucholówka mała	ropucha zielona
dzięcioł zielony	mucholówka białoszyja	paskówka
dzięcioł czarny	mucholówka żałobna	rzekotka drzewna
dzięcioł duży	raniuszek	żaba śmieszka
dzięcioł średni	szarytka	żaba jeziorowa
dzięciołek	czarnogłówka	żaba wodna
lerka	czubatka	żaba moczarowa
skowronek	sosnówka	żaba trawna
dymówka	modraszka	padalec
oknówka	bogatka	jaszczurka zwinka
brzegówka	kowalik	jaszczurka żyworodna
świergotek drzewny	pełzacz leśny	zaskroniec
świergotek łąkowy	pełzacz ogrodowy	gniewosz plamisty
pliszka żółta	wilga	żmija zygzakowata

ochrona częściowa:

1. kret
2. bóbr
3. badylarka
4. mysz zaroślowa
5. czapla siwa
6. śmieszka
7. sroka
8. gawron
9. wrona

10. kruk

**Gatunki ryb objętych ochroną:
ochrona ścisła**

1. piekielnica
2. śliz pospolity
3. głowacz przęgopłetwy
4. głowacz białopłetwy

ochrona częściowa:

1. lipień pospolity

Gleby

Pokrywa glebowa gminy Głuchołazy charakteryzuje się stosunkowo silnym zróżnicowaniem, do najważniejszych jej typów należą:

- Gleby brunatne (w południowej części gminy, zalegają na znacznej powierzchni miejscowości: Pokrzywna, Podlesie, Jarnołówki, Biskupów, Burgrabice, Sławniowice),
- Gleby pszenno - buraczane (wytworzone z utworów lessowatych oraz glin głównie ciężkich i średnich)
- Gleby górskie (w południowej części, na niewielkiej powierzchni Jarnołówka (68%), Pokrzywny (78%), Podlesia (68%), Biskupów (74%), Burgrabice (50%), Sławniowice (50%),
- Gleby bielcowe (we wschodniej i środkowej części gminy, zalegają one na dużej powierzchni miejscowości: Nowy Las (94%), Charbielin (85%), Stary Las (82%), Konradów (78%), Gierałcice (78%),
- Mady (w dolinie rzeki Białej Głuchołaskiej i jej dopływu – Mory),
- Czarnoziemy (na niewielkich powierzchniach w dolinie Białej Głuchołaskiej – w miejscowościach: Bodzanów (155 ha), Stary Las (97 ha), Świętów Polski (64 ha),
- Gleby szkieletowe i gliny (Góry Opawskie).
- Gleby dobre i średnie.

Tutejsze gleby zaliczane są do gruntów o dobrej jakości. Gleby chronione dla rolniczego użytkowania klas I-IVa zajmują 88,7% powierzchni gruntów ornych. Przeważają jednakże gleby klasy IIIb – 3757 ha, tj. 36,4%. Są to gleby bielcowe. Natomiast wśród użytków zielonych przeważają gleby klas III i IV (86,4% powierzchni ogólnej użytków zielonych).

Zasoby kopalin

Na szczególną uwagę zasługuje baza surowców mineralnych. Udokumentowane złoża oraz zasoby kopalin stwarzają duże możliwości rozwoju. Część złóż jest aktualnie eksploatowana, część stanowi jeszcze rezerwę zabezpieczającą potrzeby rozwijającego się przemysłu. Są złoża kruszywa naturalnego (piasków i żwirów), ilów na potrzeby ceramiki budowlanej, kamieni drogowych, budowlanych i łupków fyllitowych.

Złoże Sławniowice jest jedynym tego typu złożem w Polsce. Pozyskiwany tu surowiec wykorzystywany jest głównie do celów dekoracyjnych już od XIV w. Ze względu na wybitne cechy dekoracyjne, wysoką wytrzymałość i trwałość, marmury sławniowickie znalazły szerokie zastosowanie jako kamień wykładzinowy i posadzkowy, materiał do wyrobu kolumn, nagrobków, a także do drobnej galanterii marmurowej.

Udokumentowane złoża surowców mineralnych na terenie Gminy Głuchołazy przedstawia tabela poniżej:

Tabela 1. Zasoby geologiczne i przemysłowe złóż na terenie gminy (w tym znajdujące się w bazie zasobów geologicznych PGI oraz nieudokumentowane)

Lp.	Obszar górniczy	Nazwa złoża	Rodzaj surowca	Powierzchnia obszaru górniczego [m ²]	Powierzchnia terenu górniczego [m ²]	Status	Zasoby geologiczne bilansowane [tys. m ³]	Zasoby przemysłowe [tys. m ³]	Wydobycie [tys. m ³]
1	Jarnołówek I	Jarnołówek I	Łupki fyllitowe	89 673	795 507	aktualne	-	-	-
2	Kamienna Góra II	Kamienna Góra	Kamienie drogowe i budowlane	87 349	777 637	aktualne	973	973	-
3	Konradów	Konradów	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	216 610	241 220	aktualne	1752	1 114	-
4	Sławniowice	Sławniowice	Kamienie drogowe i budowlane	681 879	1 898 076	aktualne	9339	5 200	5
5	Bodzanów	Bodzanów	Kruszywa naturalne	19 991	19 991	aktualne	-	-	-
Złóża nie znajdujące się w bazie PGI									
6		Nowy Świętów	Kruszywa naturalne	-	2	nie eksploatowane	457	-	-
7		Nowy Świętów	Skąły kwarcowo – skaleniowo - kaolinowe	-	-	nie eksploatowane	7 500	-	-
8		Łączki na terenie wsi Markowice	Węgiel brunatny	-	-	nie eksploatowane	1 820	-	-

Źródło: www.pgi.gov.pl

Pole elektromagnetyczne

Na terenie Gminy Głucholazy występują następujące źródła emitujące pola elektromagnetycznego:

- anteny nadawcze telefonii komórkowej,
- anteny nadawcze sygnału radiowego,
- linie przesyłowe wysokich napięć,
- stacje transformatorowe.

4.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektów

Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Głucholazy mają z założenia na celu poprawę stanu środowiska na terenie powiatu i tym samym pozytywnie wpływać będą na zdrowie człowieka. W związku z rozwojem gospodarczym regionu, wzrostem inwestycji przemysłowych i poziomu konsumpcji, zwiększającą się presją na obszary cenne przyrodniczo i niezurbanizowane, zwiększeniem zapotrzebowania na surowce brak realizacji zapisów Programu prowadzi będzie do znaczącego pogorszenia wszystkich elementów środowiska.

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Głucholazy:

- pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych w związku ze zwiększonym wytwarzaniem ścieków,
- postępująca degradacja gleb i utrata ich dla rolnictwa,
- utrata różnorodności ekologicznej i cennych przyrodniczo terenów,
- degradacja walorów krajobrazu,
- zwiększającą się liczbą mieszkańców narażonych na ponadnormatywne natężenie hałasu,
- zwiększającą się liczbą mieszkańców narażonych na promieniowane elektromagnetyczne.

W przypadku gdy Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Głucholazy nie zostanie wdrożony, negatywne trendy będą się pogłębiać, a zanieczyszczenie środowiska wzrastać. Realizacja Programu jest więc konieczna.

Celem Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta i Gminy Głucholazy jest wdrożenie na terenie gminy systemu gospodarki odpadami, który będzie zgodny z KPGO 2010 i innym dokumentami z tego zakresu.

Nie wdrożenie założeń planu spowoduje dalsze pogarszanie się stanu środowiska, pogłębiając istniejące już niekorzystne oddziaływania. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji założeń Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta i Gminy Głucholazy są następujące:

- zwiększona emisja pyłów i gazów do atmosfery, pogorszenie jakości powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, gleby, straty w bioróżnorodności – wynik powstawanie „dzikich wysypiska śmieci”, spalanie odpadów w paleniskach domowych, niewłaściwie postępowanie z odpadami zawierającymi azbest,
- niszczenie zasobów leśnych – występowanie „dzikich wysypisk odpadów”,
- negatywne oddziaływanie na wszystkie komponenty środowiska – niewłaściwie postępowanie z wytwarzanymi odpadami niebezpiecznymi.

Taki stan środowiska będzie negatywnie wpływał na zdrowie i standard życia ludzi.

5. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

5.1. Wody powierzchniowe

Obecnie klasyfikacje wód powierzchniowych określa się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz.U. Nr 162, poz. 1008). Z uwagi na to, że badania jakości wód były prowadzone przed wejściem w życie rozporządzenia oparto się na nieobowiązującym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu interpretacji i prezentacji stanu tych wód (Dz.U. Nr 32, poz. 284).

Ocenę jakości wód powierzchniowych do połowy 2008 roku, zgodnie z zaleceniem Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, wykonano według wyżej cytowanego nieobowiązującego rozporządzenia (Dz.U. Nr 32, poz. 284), które straciło moc prawną z dniem 1 stycznia 2005 roku.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. (Dz. U. Nr 32, poz. 284 - nieobowiązujące) oraz z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie klasyfikacji stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód, badania jakości wód powierzchniowych na terenie całego województwa opolskiego, jak również w gminie Głucholązy przeprowadza WIOŚ w Opolu.

Badanie jakości wód powierzchniowych wykorzystywanych do celów pitnych i rekreacyjnych leży w gestii Państwowej Inspekcji Sanitarnej, która na terenie województwa opolskiego prowadzi kontrole jakości wód w ujęciach brzegowych, kąpieliskach oraz w zbiornikach zaporowych.

Na podstawie wyników przeprowadzanych przez WIOŚ w Opolu badań, dokonano ogólnej oceny wód powierzchniowych w Gminie kontrolowanych w 2007 roku.

Tabela 2. Ocena ogólna wód powierzchniowych kontrolowanych w 2007 roku.

Gmina	Nazwa rzeki	Nazwa ppk	Klasa wód w ppk	Wskaźniki decydujące o klasie wód		
				III klasa	IV klasa	V klasa
Głucholązy	Złoty Potok	Powyżej granicy państwa	IV	-	N-K, saprobowość fitoplanktonu	BZT5, bakterie kałowe, og. liczba bakt.coli
	Biała Głucholąska	Głucholązy	III	barwa, zasadowość og., WWA, saprobowość fitoplanktonu	fenole	og.liczba bakt. coli

Źródło: Wyniki badań rzek w województwie opolskim w 2007r., WIOŚ Opole.

Rzeka Biała Głucholąska w badanym zakresie zalicza się do wód III klasy (wody zadowalającej jakości). Wskaźniki decydujące to N-K, saprobowość fitoplanktonu, BZT5, bakterie kałowe, og. liczba bakt.coli. Złoty Potok w badanym zakresie zalicza się do wód IV klasy (wody niezadowalającej

jakości). Wskaźniki decydujące to barwa, zasadowość ogólna, WWA, saprobowość fitoplanktonu, fenole, ogólna liczba bakterii coli.

Wody Gminy Głuchołazy wykazują zanieczyszczenie pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym. Przekroczenia wartości dopuszczalnych dotyczą głównie zanieczyszczenia mikrobiologicznego wód.

Badanie jakości wód powierzchniowych wykorzystywanych do celów pitnych i rekreacyjnych leży w gestii Państwowej Inspekcji Sanitarnej, która na terenie województwa opolskiego prowadzi kontrole jakości wód w ujęciach brzegowych, kąpieliskach oraz w zbiornikach zaporowych.

Tabela 3. Jakość wód na ujęciach powierzchniowych.

Lp	Miejscowość	Nazwa ciek	Użytkownik ujęcia	Kategoria ujmowanej wody	Liczba zaopatrywanej ludności	Gminy zaopatrywane przez wodociągi	Pobór wody na ujęciu m ³ /d
1.	Głuchołazy	Biała Głuchołaska	Wodociągi sp. z o.o., ul. Reymonta 12, Głuchołazy	A3 ¹	16 500	Głuchołazy	1 747
2.		Potok Jelenia		A1 ²			602

5.2. Wody podziemne

Obecnie klasyfikacje wód podziemnych określa się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz.U. Nr 143, poz. 896). Z uwagi na to, że badania jakości wód były prowadzone przed wejściem w życie rozporządzenia oparto się na nieobowiązującym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu interpretacji i prezentacji stanu tych wód (Dz.U. Nr 32, poz. 284), które straciło moc prawną z dniem 1 stycznia 2005 roku.

Ocenę jakości wód podziemnych przeprowadza Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu. Ocenę przeprowadzono w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie klasyfikacji do prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód.

W latach 2006–2007 Państwowy Instytut Geologiczny (PIG) przeprowadził badania dla jednego punktu z terenu gminy Głuchołazy – dla wód wgłębnych z pb Charbielin – p (1056). Zestawienie wyniku oznaczeń z dwóch rocznych serii badań (2006, 2007) dla punktu pomiarowego z terenu gminy podano w tabeli poniżej.

Tabela 4. Monitoring diagnostyczny w latach 2006 i 2007 na terenie gminy Głuchołazy.

Numer punktu	Nazwa punktu	Rodzaj wód	Stratygrafia	Klasa jakości		Wskaźniki nie spełniające norm pitnych	RZGW
				2006	2007		
1867	Charbielin	wgłębne	Q (czwartorzęd)	III	III	Mn, Fe	Wrocław

Źródło: Raport o stanie środowiska województwie opolskim w 2007 r., WIOŚ Opole.

¹ **A3** – oznacza wodę wymagającą wysokosprawnego uzdatniania fizycznego i chemicznego,

² **A1** – oznacza wodę wymagającą prostego uzdatniania fizycznego,

Dla wód kontrolowanych w badanym punkcie na terenie gminy Głuchołazy objawy zwiększonego zanieczyszczenia (III klasa) dokumentują wyniki oznaczeń: manganu i żelaza.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie Powiatu Nyskiego z poszczególnych ujęć jest okresowo badana przez Wojewódzką Stację Sanitarно-Epidemiologiczną. W Powiecie Nyskim wodę o nieodpowiedniej jakości podawało 21 wodociągów zapatrujących w wodę 45,7 tys. osób. W odniesieniu do Gminy Głuchołazy były to wodociągi:

- Głuchołazy (mętność),
- Charbielin (azotany),
- Jarnołówki (bakterie gr. coli, Escherichia coli),
- Markowice (mętność, żelazo),
- Gierałcice (mętność),
- Malta Decor w Bodzanowie (ogólna liczba mikroorganizmów w 36 °C po 48h),
- NZOZ „Ninamed” w Burgrabicach (bakterie gr. coli, Escherichia coli, mętność),
- Szpital nr 1 w Głuchołazach (bakterie gr. coli, Escherichia coli, enterokoki),
- „Agrovita”-Ferma Bydła w Biskupowie (bakterie gr. coli, mętność, żelazo, mangan).

Woda czerpana z pozostałych ujęć na terenie Gminy Głuchołazy spełniała standardy określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29.03.2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

5.3. Powietrze atmosferyczne

W granicach administracyjnych gminy Głuchołazy Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu nie prowadzi bezpośrednich badań stanu zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. Obszar gminy Głuchołazy należy do strefy brzesko-nyskiej pod względem określania stanu zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego.

Najbliższe stacje monitorujące jakość powietrza dla strefy brzesko – nyskiej znajdują się na terenie Nysy. Pomiarы są dokonywane w poszczególnych stacjach pomiarowych w strefie, a stan zanieczyszczenia powietrza określony jest dla całej strefy. Na terenie gminy Głuchołazy w roku 2007 nie były zlokalizowane stacje pomiarowe monitoringu WIOŚ, ani nie były dokonywane bezpośrednie pomiarы.

Na potrzeby oceny bieżącej (rocznej) wykonano klasyfikację strefy w oparciu o następujące założenia:

- **klasa A** - poziom stężeń nie przekracza wartości dopuszczalnej; nie jest wymagane prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza,
- **klasa B** - poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną, lecz nie przekracza wartości dopuszczalnej powiększonej o margines tolerancji; należy określić obszary przekroczeń wartości dopuszczalnych,
- **klasa C** - poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną powiększoną o margines tolerancji; niezbędne jest opracowanie programu ochrony powietrza POP.

Tabela 5. Wyniki bieżącej oceny jakości powietrza za rok 2008.

Strefa	Ochrona zdrowia											Ochrona roślin		
	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃	SO ₂	NO _x	O ₃
Strefa brzesko-nyska	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A	A	C

Źródło: Raport o stanie środowiska województwie opolskim WIOŚ Opole, 2008 r.

Tabela 6. Wyniki bieżącej oceny jakości powietrza za rok 2007.

Strefa	Ochrona zdrowia											Ochrona roślin		
	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃	SO ₂	NO _x	O ₃
Strefa brzesko-nyska	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A	A	C

Źródło: Raport o stanie środowiska województwie opolskim WIOS Opole, 2007 r.

W wyniku przeprowadzonej oceny jakości powietrza strefę brzesko-nyską dla kryterium oceny zdrowia zakwalifikowano do klasy **A**, natomiast do klasy **C** pod względem zanieczyszczenia ozonem. W związku z tym, dla zanieczyszczeń zaklasyfikowanych do klasy **C** wymagane jest opracowanie „Programu Ochrony Powietrza” dla obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych.

W przypadku kryterium ochrony roślin, strefa brzesko-nyska uzyskała wynikową klasę **C** ze względu na poziom ozonu (O₃) i podobnie potrzebę opracowania specjalnego programu w tym zakresie.

Marszałek Województwa Opolskiego w związku z przekroczeniami dopuszczalnego poziomu ozonu zgodnie ustawą Prawo ochrony środowiska jest zobowiązany uchwalić Program Ochrony Powietrza (POP).

Celem takiego programu jest opracowanie harmonogramu rzeczowo – finansowo - czasowego, którego wdrożenie pozwoli na realizację ustalonych zadań prowadzących do zmniejszenia poziomu w/w substancji do poziomu dopuszczalnego.

5.4. Hałas

Wyróżnia się trzy główne rodzaje hałasu, według źródła powstawania:

- hałas przemysłowy powodowany przez urządzenia i maszyny w obiektach przemysłowych i usługowych,
- hałas komunikacyjny pochodzący od środków transportu drogowego, kolejowego i lotniczego,
- hałas komunalny występujący w budynkach mieszkalnych, szczególnie wielorodzinnych i w obiektach użyteczności publicznej.

Hałas przemysłowy

Pomiarów kontrolnych hałasu przemysłowego dokonuje na terenie miasta i gminy Głucholazy Opolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, kontrolując poziom hałasu przenikającego do środowiska. W przypadkach stwierdzenia nadmiernego poziomu hałasu nakładane są kary.

Problemy z hałasem przemysłowym mogą wystąpić w otoczeniu dużych zakładów, lub skupisk zakładów. Wytypowanie zakładów niekorzystnie oddziałujących na klimat akustyczny należy do zadań WIOS. Zakres planowanych kontroli oraz wyniki przeprowadzonych kontroli są zawarte w raportach WIOŚ.

Na poziom hałasu w Głucholazy znaczący wpływ mają:

- Prisma Dekor Głucholazy ul. W. Andersa 32,
- Głucholaskie Zakłady Papiernicze ul. W. Andersa 32.

dla których przez starostę nyskiego było wydane pozwolenie na emitowanie ponadnormatywnego hałasu.

Dla zakładów rzemieślniczych i usługowych na terenie miasta nie był ustalany dopuszczalny poziom hałasu, co świadczy o tym, że praca tych zakładów nie była przyczyną skarg mieszkańców i nie powodowała emisji ponadnormatywnego hałasu.

Hałas komunikacyjny

Pomiary hałasu komunikacyjnego w otoczeniu dróg krajowych wykonane w ramach generalnego pomiaru ruchu w 2005 roku wskazują na jego uciążliwość. Dochodziło do przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu przyjmując tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, jednorodzinnej z usługami i zagrodowej o dopuszczalnym poziomie hałasu dla pory dnia 60 dB i dla pory nocy 50 dB.

Według informacji Zarządu Dróg Wojewódzkich w Opolu oraz Zarządu Dróg Powiatowych, na terenach gminy Głucholazy nie prowadzono dotychczas systematycznych i kompleksowych badań natężenia hałasu komunikacyjnego. Wyniki Generalnego Pomiaru Ruchu prowadzonego na terenie województwa opolskiego przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Opolu corocznie wykazują, że dla tego typu dróg - SDR wykazuje wartość systematycznie rosnącą.

Występujące na terenie gminy źródła hałasu komunikacyjnego kolejowego, identyfikowane z przebiegającymi liniami kolejowymi o różnym natężeniu ruchu, są trudne do umieszczenia na skali uciążliwości ze względu na brak wcześniejszych pomiarów hałasu komunikacyjnego, co nie pozwala na jednoznaczne określenie wielkości i zasięgu przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu.

Przechodzące przez teren gminy linie kolejowe są drugorzędne, nie notuje się w związku z tym powiązanej z nimi znaczącej uciążliwości akustycznej. W otoczeniu linii kolejowych nie były wykonywane pomiary hałasu kolejowego.

Wpływały natomiast skargi na uciążliwą pod względem hałasu działalność lokali rozrywkowych i letnich ogródków piwnych.

5.5. Pole elektromagnetyczne

W odniesieniu do Gminy Głucholazy źródłami emisji promieniowania elektromagnetycznego są anteny nadawcze telefonii komórkowej, anteny nadawcze sygnału radiowego, linie przesyłowe wysokich napięć i stacje transformatorowe.

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady ochrony środowiska przed polami elektromagnetycznymi jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm. – dział VI Ochrona przed polami elektromagnetycznymi – art. 121 i 122). Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów. /Dz. U. Nr 192, poz. 1883/.

W 2008 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu przeprowadził pomiary natężenia promieniowania elektromagnetycznego w miejscach dostępnych dla ludności.

Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektromagnetycznych promieniowania elektromagnetycznego dla zakresu częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz uzyskanych w 2008 roku dla badanych punktów

pomiarowych **nie przekroczyła wartości dopuszczalnej** składowej elektrycznej wynoszącej 7V/m (zgodnie z przytaczanym wyżej rozporządzeniem. Najwyższy zmierzony poziom składowej elektrycznej pola wyniósł 1,66 V/m (Opole – ul. Sosnkowskiego) – więc kilkakrotnie mniej od wartości dopuszczalnej.

Na terenie Gminy Głucholazy w 2008 roku nie był zlokalizowany żaden z punktów pomiarowych PEM.

5.6. Zasoby przyrodnicze

Przeprowadzane na terenie gminy inwentaryzacje przyrodnicze pozwalają na wyodrębnienie szeregu chronionych gatunków roślin i zwierząt, a także siedlisk. W przeważającej części chronione elementy świata ożywionego skupiają się w zasięgu występowania parku krajobrazowego, obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody, bądź też na terenach górskich, w zasięgu większych dolin rzecznych i mniejszych ich dopływów.

Na terenie Gminy Głucholązy występują następujące formy ochrony przyrody:

- park krajobrazowy „Góry Opawskie”,
- obszary Natura 2000: „Ostoja Sławniowicko- Burgrabicka”, „Góry Opawskie”, „Przyłek nad Białą Głucholąską”,
- rezerваты przyrody: leśny- „Cicha Dolina”, „Las Bukowy”, geologiczno- krajobrazowy- „Nad Białką”,
- pomniki przyrody.

5.7. Powierzchnia ziemi

Zanieczyszczenie gleb kadmem, miedzią, niklem, ołowiem i cynkiem w punktach kontrolno-pomiarowych Instytutu Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach na terenie województwa opolskiego jest niewielkie i nie stanowi zagrożenia dla jakości produkowanych ziemiopłodów. Jedynie podwyższoną zawartość kadmu i cynku stwierdzono w profilu badawczym Jarnołtówek.

Państwowy Instytut Geologiczny w obszarze anomalii „Opole” określił podwyższone zawartości cezu – 137, w 20-30 cm warstwie gleby na terenie wszystkich gmin powiatu nyskiego. Województwo opolskie cechuje specyficzne zanieczyszczenie gleb - najwyższe w Polsce stężenie sztucznych radionuklidów (cezu – 137) wynoszące 12,67 kBq/m², przy średniej krajowej 3,20 kBq/m². Najwyższe stężenia występują w rejonie Borów Stobrawsko- Turawskich, Borów Niemodlińskich oraz w rejonie Nyskim).

Aktualnie obowiązujące kryteria oceny zawartości zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi zawarte są w załączniku do *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. z 2002 r. Nr 165, poz. 1359)*.

Na terenie gminy nie ma rozwiniętego przemysłu w związku z powyższym nie należy przewidywać wprowadzania znaczących ilości zanieczyszczeń do gleb z terenu gminy.

Badania gleb wykonane w latach 1991-1996 i 1997-1998 wykazały, że uległy zmniejszeniu powierzchnie gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych, a tym samym mniejsze są potrzeby ich wapnowania.

6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCYCH OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE

6.1. Wody powierzchniowe i podziemne

Jakość wód na obszarach zabudowanych, a szczególnie wiejskich jest niewłaściwa, stanowiąc wynik nieprawidłowości w gospodarce ściekami. Zauważyć należy, iż wiele miejscowości w zlewni nie posiada kanalizacji. Związki te dostają się do rzeki głównie poprzez spływy powierzchniowe. Wody opadowe spływając po zetknięciu z powierzchnią ziemi, stanowią źródło zanieczyszczeń wód powierzchniowych. Spływ substancji z obszarów zlewni obciążonych działalnością człowieka, stanowi zanieczyszczenia obszarowe (główne źródło - mineralne nawożenie gleby, chemiczne środki ochrony roślin, składowanie odpadów).

Istotnym elementem, wpływającym na zagrożenie jakości wód podziemnych jest nieprawidłowe prowadzenie hodowli (gnojówka, gnojowica, wody gnojowe, soki kiszonkowe zawierają znaczne ilości materii organicznej, która przy nieprawidłowym ujmowaniu może przedostawać się do potoków lub infiltrować do wód podziemnych).

Zagrożeniem dla wód może być:

- o źle prowadzona gospodarka gnojowicą i gnojówką w gospodarstwach rolnych oraz niekontrolowane stosowanie nawozów sztucznych,
- o "dzikie wysypiska".

Na obszarze Gminy Głucholazy dużą rolę odgrywa produkcja rolnicza, więc na zanieczyszczenia główny wpływ mają:

- o zrzuty ścieków komunalnych, głównie z rozproszonych miejscowości wiejskich,
- o ścieki powstające przy produkcji zwierzęcej (gnojówka, wody gnojowe, soki kiszonkowe),
- o spływy z powierzchni pól.

Istotnym elementem, wpływającym na zagrożenie jakości wód podziemnych jest nieprawidłowe prowadzenie hodowli (gnojówka, gnojowica, wody gnojowe, soki kiszonkowe zawierają znaczne ilości materii organicznej, która przy nieprawidłowym ujmowaniu może przedostawać się do potoków lub infiltrować do wód podziemnych).

Nadrzędnym celem ochrony wód podziemnych jest zahamowanie procesów ich zanieczyszczenia, jak również przywrócenie oraz zachowanie ich naturalnej jakości dla obecnych i przyszłych użytkowników, a także zachowanie naturalnych funkcji tych wód w ekosystemach.

6.2. Powietrze atmosferyczne

Gmina Głucholazy jest gminą, na której terenie głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego są zanieczyszczenia pochodzące z komunalnych emitorów gazów i pyłów. Istotnym źródłem zanieczyszczeń są komunikacji szlaki drogowe oraz w zakresie zanieczyszczeń napływowych – sąsiednie ośrodki miejsko-przemysłowe (Nysa, Prudnik). Podstawowym jednak źródłem emisji jest spalanie energetyczne, głównie paliw stałych, węgla, koksu, stanowiących podstawowe paliwo dla większości zakładów, warsztatów rzemieślniczych, zakładów usługowych

oraz indywidualnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej. Na terenie Gminy Głuchołazy brak jest istotnego oddziaływania przemysłu i źródeł emitujących inne zanieczyszczenia powietrza niż pochodzące ze spalania paliw.

Stopień zanieczyszczenia w dużej mierze zależy od siły i kierunku (zasięg przenoszonych zanieczyszczeń) oraz częstotliwości wiatrów (ilość przenoszonych zanieczyszczeń). Prawdopodobna wielkość emisji zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł niskiej emisji jest trudna do oszacowania, ze względu na dużą ilość źródeł niskiej emisji. Nie jest również możliwe monitorowanie każdego z nich, a tym samym określenie dokładnej ilości dostających się z nich do atmosfery zanieczyszczeń.

6.3. Hałas

Hałas przemysłowy

Na terenie Gminy Głuchołazy hałas przemysłowy nie ma zasadniczego znaczenia, gdyż ze względu na coraz większą dostępność nowoczesnych technologii w przemyśle ograniczających natężenie hałasu, podczas modernizacji zakładów stosowane są coraz sprawniejsze urządzenia, charakteryzujące się obniżoną emisją hałasu. Sytuacja ekonomiczna spowodowała w ostatnich latach zamknięcie i restrukturyzację szeregu przedsiębiorstw, podziały na mniejsze jednostki gospodarcze, rezygnację z uciążliwej produkcji, na korzyść produkcji bardziej nowoczesnej.

Poziom hałasu przemysłowego jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy od parku maszynowego, zastosowanej izolacji hal produkcyjnych, a także prowadzonych procesów technologicznych oraz funkcji urbanistycznej sąsiadujących z nim terenów. Wewnątrz hal przemysłowych hałas sięga poziomu 80 – 125 dB i w znacznym stopniu przenosi się na tereny sąsiadujące. W sąsiedztwie zakładów przemysłowych poziomy dźwięku osiągają wartości od 50 dB (mało uciążliwe) do 90 dB (bardzo uciążliwe).

Pewną uciążliwość powodują zakłady rzemieślnicze i usługowe zlokalizowane blisko zabudowy o charakterze mieszkalnym. Ich wpływ na ogólny klimat akustyczny Gminy Głuchołazy nie jest znaczący, jednak są one przyczyną lokalnych negatywnych skutków odczuwalnych przez okolicznych mieszkańców. Do zakładów takich należą najczęściej: warsztaty mechaniki pojazdowej, blacharskie, ślusarskie, stolarskie i kamieniarskie.

Problemy z hałasem przemysłowym mogą wystąpić w otoczeniu dużych zakładów, lub skupisk zakładów. Na poziom hałasu w Głuchołazy znaczący wpływ mają:

- Prisma Dekor Głuchołazy ul. W. Andersa 32,
- Głuchołaskie Zakłady Papiernicze ul. W. Andersa 32.

dla których przez starostę nyskiego było wydane pozwolenie na emitowanie ponadnormatywnego hałasu.

Dla zakładów rzemieślniczych i usługowych na terenie miasta nie był ustalany dopuszczalny poziom hałasu, co świadczy o tym, że praca tych zakładów nie była przyczyną skarg mieszkańców i nie powodowała emisji ponadnormatywnego hałasu.

Wpływały natomiast skargi na uciążliwą pod względem hałasu działalność lokali rozrywkowych i letnich ogródków piwnych.

Hałas komunikacyjny

Klimat akustyczny na terenie miasta i gminy Głuchołazy kształtuje w znacznej mierze ruch komunikacyjny, związany również z funkcjonowaniem przejazdu do Republiki Czeskiej Głuchołazy - Mikolovice. Ogólnie można stwierdzić, że występuje typowa sytuacja - największy problem z hałasem komunikacyjnym ma miejsce w samym mieście Głuchołazy, w otoczeniu głównych tras komunikacyjnych oraz dróg dojazdowych do przejścia granicznego. W opracowaniu „Zagrożenie hałasem na terenach przygranicznych” (IETU Katowice 2004r) zwrócono uwagę na **średniej wielkości uciążliwość ww. przejścia granicznego**, określoną w 5 punktowej skali (wcale nie, mało,

średnio, bardzo, skrajnie dokuczliwy (zgodnie z propozycją Instytutu Akustyki Uniwersytetu A. Mickiewicza w Poznaniu) - **na 3pkt** (średnio uciążliwe). Określenie wielkości uciążliwości odbywało się na podstawie subiektywnej oceny dokuczliwości hałasu – zgodnie z podaną skalą (na podstawie własnej wiedzy, informacji straży granicznej, pomiarów hałasu – jeśli takie były przeprowadzane). W latach 2000-2003 nie zanotowano skarg mieszkańców związanych z uciążliwością hałasu w okolicach przejścia granicznego.

Wyniki Generalnego Pomiaru Ruchu prowadzonego przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Opolu corocznie wykazują, że dla tego typu dróg przebiegających przez teren miasta i gminy, SDR wykazuje dość znaczną wartość, w przypadku DK 40 (granica państwa – Kędzierzyn – Koźle, dł. 8,2km na terenie gminy Głuchołazy) - dochodzącą do 18000 poj./dobę.

Głównym problemem Miasta jest skoncentrowanie ruchu – tak tranzytowego, jak i wewnątrzmiastowego – wzdłuż głównego ciągu komunikacyjnego poprzez drogę E-40.

6.4. Pole elektromagnetyczne

Wpływ stacji bazowych i przekaźników sieci GSM na stan środowiska przyrodniczego według wyników badań wykonywanych na potrzeby inwestorów określany jest jako nieistotny.

6.5. Zasoby przyrodnicze

Zagrożeniem dla przyrody na terenie gminy Głuchołazy jest m.in.:

- presja turystyczna,
- zanieczyszczenie wód i powietrza,
- regulacja naturalnego koryta Białej Głuchołaskiej,
- inwazja obcych gatunków roślin,
- rozrost zabudowy na terenie gminy.

6.6. Powierzchnia ziemi

Do głównych czynników powodujących degradację chemiczną gleb zalicza się:

- nadmierną zawartość metali ciężkich takich jak: kadm, miedź, nikiel oraz innych substancji chemicznych, np. ropopochodnych,
- zasolenie,
- nadmierną alkalizację,
- zakwaszenie przez związki siarki i azotu,
- skażenie radioaktywne.

Zanieczyszczenie gleb kadmem, miedzią, niklem, ołowiem i cynkiem w punktach kontrolno-pomiarowych Instytutu Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach na terenie województwa opolskiego jest niewielkie i nie stanowi zagrożenia dla jakości produkowanych ziemiopłodów. Jedynie podwyższoną zawartość kadmu i cynku stwierdzono w profilu badawczym Jarnołówek.

Państwowy Instytut Geologiczny w obszarze anomalii „Opole” określił podwyższone zawartości cezu – 137, w 20-30 cm warstwie gleby na terenie wszystkich gmin powiatu nyskiego. Województwo opolskie cechuje specyficzne zanieczyszczenie gleb - najwyższe w Polsce stężenie sztucznych radionuklidów (cezu – 137) wynoszące 12,67 kBq/m², przy średniej krajowej 3,20 kBq/m². Najwyższe stężenia występują w rejonie Borów Stobrawsko- Turawskich, Borów Niemodlińskich oraz w rejonie Nyskim).

Rozpoznanie stanu gleb użytkowanych rolniczo pod względem zanieczyszczenia metalami ciężkimi jest istotne z uwagi na produkcję bezpiecznej żywności dla człowieka. Występowanie w glebach podwyższonych zawartości metali ciężkich będące następstwem działalności ludzkiej poprzez: emisje przemysłowe, motoryzację, nadmierną chemizację rolnictwa, powoduje degradację biologicznych

właściwości gleb, skażenie wód gruntowych oraz przechodzenie zanieczyszczeń do łańcucha żywnościowego.

Nadmierna zawartość metali ciężkich degraduje biologiczne właściwości gleb, powoduje zanieczyszczenie łańcucha żywnościowego i wód gruntowych. Szczególne zagrożenie stwarzają one w glebach kwaśnych, przechodzą bowiem w formy łatwo dostępne dla roślin.

Zanieczyszczenie gleb kadmem, miedzią, niklem, ołowiem i cynkiem w punktach kontrolno-pomiarowych Instytutu Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach na terenie województwa jest niewielkie i nie stanowi zagrożenia dla jakości produkowanych ziemiopłodów.

Na terenie gminy nie ma rozwiniętego przemysłu w związku z powyższym nie należy przewidywać wprowadzania znaczących ilości zanieczyszczeń do gleb z terenu gminy.

6.7. Gospodarka odpadami

Zidentyfikowano następujące problemy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi:

- brak objęcia wszystkich mieszkańców gminy zorganizowanym systemem zbiórki odpadów komunalnych, co skutkuje tym, iż część odpadów wytwarzanych przez właścicieli nieruchomości (nieposiadających umów na odbiór odpadów) jest w sposób nielegalny deponowana na tzw. „dzikich wysypiskach”,
- selektywna zbiórka surowców wtórnych na terenie miasta i gminy w chwili obecnej nie pozwala w zadowalającym stopniu ograniczyć ich unieszkodliwiania poprzez składowanie,
- brak jest wdrożonej selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji oraz selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych,
- spalanie odpadów w paleniskach domowych,
- brak pełnej inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest występujących na terenie gminy
- mała kontrola podmiotów odbierających i zbierających odpady komunalne, zarówno przez służby państwowe jak i organy samorządowe,
- niestabilna sytuacja prawna dotycząca właściciela odpadów komunalnych.

7. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

7.1. Cele ochrony środowiska określone w POŚ dla Miasta i Gminy Głuchołazy

7.1.1. Cele wynikające z polityki unijnej

Podstawowym dokumentem określającym cele ochrony środowiska na szczeblu Unii Europejskiej jest VI Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego. VI EAP ustanawia wspólnotowe ramy polityki ochrony środowiska na okres od lipca 2002 r. do lipca 2012 r. Stanowi on środowiskowy wymiar wspólnotowej strategii zrównoważonego rozwoju i wytycza priorytety w dziedzinie ochrony środowiska, w szczególności:

1. zmiany klimatu;
2. przyrodę i różnorodność biologiczną;
3. zdrowie i jakość życia;
4. zasoby naturalne i odpady.

Tabela 7 Powiązanie celów ochrony środowiska określone w POŚ dla Miasta i Gminy Głucholazy z VI Wspólnotowym Programem Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego

VI Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego		POŚ dla Miasta i Gminy Głucholazy		Określenie zgodności
Cele działań	Kierunki działań	Cele działań	Kierunki działań	
Zmiany klimatu	Ograniczenia emisji gazów cieplarnianych o przynajmniej 20 % do roku 2020. Częścią pakietu są zobowiązania dotyczące 2020 roku: 20 % udział energii odnawialnej w ogólnej produkcji energii i 10 % udział biopaliw.	Promocja i wspieranie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych	Upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii	Całkowita zgodność
			Prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii	
Przyroda i różnorodność biologiczna	Zwiększenie ochrony obszarów o znaczeniu wspólnotowym i włączanie cennych obszarów do europejskiej sieci Natura 2000.	Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej	Zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych w istniejących kompleksach leśnych	Całkowita zgodność
			Ochrona i zwiększanie różnorodności biologicznej	
			Ochrona terenów przyrodniczo cennych przed niewłaściwym sposobem użytkowania	
			Ochrona starych i nowych pomników przyrody	
			Zachowanie istniejących zbiorników wodnych	
			Stały nadzór nad rozwojem uciążliwego przemysłu	

VI Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego		POŚ dla Miasta i Gminy Głucholązy		Określenie zgodności
Cele działań	Kierunki działań	Cele działań	Kierunki działań	
Zdrowie i jakość życia	Zapewnienie poprawy jakości zasobów wód powierzchniowych i podziemnych oraz ekosystemów od wody zależnych.	Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę od deficytów wody	Wspieranie stosowania zamkniętych obiegów wody w przedsiębiorstwach	Całkowita zgodność
			Stosowanie technologii przyjaznych dla środowiska naturalnego	
			Promowanie wprowadzania systemów recyklingu umożliwiających wielokrotne użytkowanie materiałów	
		Utrzymanie i osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód	Rozwój współpracy ze wszystkimi instytucjami wpływającymi na jakość wód, wspieranie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodami i jej ochrony przed zanieczyszczeniem	Całkowita zgodność
Współpraca ze środowiskami rolniczymi w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym				
Rozbudowa istniejącej sieci kanalizacyjnej dla miejscowości dla w których jest to ekonomicznie uzasadnione.				
		Wspieranie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków w miejscach gdzie jest niemożliwa lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnej		

VI Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego		POŚ dla Miasta i Gminy Głucholązy		Określenie zgodności
Cele działań	Kierunki działań	Cele działań	Kierunki działań	
Zdrowie i jakość życia	Zapewnienie poprawy jakości zasobów wód powierzchniowych i podziemnych oraz ekosystemów od wody zależnych.	Utrzymanie i osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód	Zadanie 1 - Budowa systemu wodociągowo-kanalizacyjnego na obszarze gminy Głucholązy (miejscowości: Markowice, Polski Świątów, Nowy Świątów, Wilamowice Nyskie, Konradów, Biskupów, Burgrabice, Sławniowice, Gierałcice, Charbielin, Nowy Las, Jarnołówki, Pokrzywna)	Całkowita zgodność
			Zadanie 2 - Budowa systemu wodociągowo-kanalizacyjnego na obszarze miasta Głucholązy (budowa kanalizacji sanitarnej i wodociągowej oraz kanalizacji deszczowej)	
			Zadanie 3 - Modernizacja i budowa obiektów zaopatrzenia w wodę oraz wykonanie Centralnego Systemu AKPiA (zadanie obejmuje: modernizację ujęcia i SUW w Głucholazach; budowę ujęcia i SUW w Sławniowicach; budowę zbiornika wody w Skowronkowie; budowę systemu monitoringu i sterowania urządzeniami wodnokanalizacyjnymi)	
			Modernizacje i odbudowy mostów: Stary Las, Gierałcice, Bodzanów, Nowy Świątów, Burgrabice, Głucholązy (most św. Wojciecha i kratowy)	
			Modernizacja kanalizacji burzowej w lewostronnej części Głucholaz Zadanie obejmuje: przebudowę kanalizacji burzowej przy ul. Świdnickiej, Kraszewskiego. W 2009 opracowanie koncepcji i projektu technicznego	Całkowita zgodność
			Budowa sieci wodnokanalizacyjnej na osiedlu mieszkaniowym w Bodzanowie przy ul. Świdnickiej	Całkowita zgodność

VI Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego		POŚ dla Miasta i Gminy Głucholazy		Określenie zgodności
Cele działań	Kierunki działań	Cele działań	Kierunki działań	
Zdrowie i jakość życia	Zapewnienie poprawy jakości zasobów wód powierzchniowych i podziemnych oraz ekosystemów od wody zależnych.	Utrzymanie i osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód	Inwentaryzacja i opracowanie koncepcji modernizacji i rozbudowy kanalizacji burzowej w prawostronnej części Głucholaz	Całkowita zgodność
		Zapewnienie 75% redukcji całkowitego ładunku azotu i fosforu w ściekach komunalnych kończąc krajowy program budowy oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnych	Realizacja przedsięwzięć inwestycyjnych ujętych w Krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych przewidzianych dla aglomeracji o RLM od 2 000 do 15 000	Całkowita zgodność
Zdrowie i jakość życia	Przeciwdziałanie degradacji środowiska dla zdrowia, szczególnie w miastach (hałas, stres, zanieczyszczenie powietrza i wody leżą u źródeł wielu schorzeń i alergii).	Poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia	Monitoring jakości wody do spożycia przez ludzi szczególnie w odniesieniu do zawartości w wodzie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), trihalometanów (THM) oraz metali ciężkich	Całkowita zgodność
			Prowadzenie nadzoru nad warunkami pracy pracowników ze szczególnym uwzględnieniem narażania na czynniki biologiczne oraz substancje chemiczne niebezpieczne	
			Promocja zdrowego stylu życia i unikanie zagrożeń oraz profilaktyka chorób cywilizacyjnych i ograniczenie zewnętrznych przyczyn ich powstawania	
Zasoby naturalne i odpady	Stworzenie możliwości mających na celu zmniejszenie marnotrawstwa i szkodliwego dla zdrowia wpływu odpadów. Recykling, utylizacja odpadów winny zostać usprawnione, uwzględniając w większym stopniu cykl życia materiałów.	Nie uwzględniono w Programie Ochrony Środowiska. Temat odpadów zawarty jest w oddzielnym opracowaniu stanowiącym integralną część Programu (Plan Gospodarki Odpadami)		

7.1.2. Cele wynikające z Polityki Ekologicznej Państwa

Cele i instrumenty sformułowane na szczeblu wspólnotowym zostały w przewadze przeniesione do Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009–2012 z perspektywą do roku 2016. Priorytety tego dokumentu obejmują:

- kierunki działań systemowych,
- ochrona zasobów naturalnych,
- poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

Tabela 8 Powiązanie celów ochrony środowiska określone w POŚ dla Miasta i Gminy Głucholązy z Polityką Ekologiczną Państwa

Polityka Ekologiczna Państwa		POŚ dla Gminy Głucholązy	Określenie zgodności
Priorytety	Cele działań	Cele działań	
KIERUNKI DZIAŁAŃ SYSTEMOWYCH	Uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych	Dążenie, aby projekty dokumentów strategicznych były zgodne z obowiązującym prawem	Całkowita zgodność
	Aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska	Upowszechnianie i wspieranie wdrażania systemów zarządzania środowiskowego	Całkowita zgodność
	Zarządzanie środowiskowe		
	Udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska	Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie”	Całkowita zgodność
	Rozwój badań i postęp techniczny		Brak realizacji – zadanie nie przynależne dla gmin
	Odpowiedzialność za szkody w środowisku	Stworzenie systemu prewencyjnego, mającego na celu zapobieganie szkodom w środowisku i sygnalizacja możliwości wystąpienia szkody	Całkowita zgodność
Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym		Brak realizacji – zadanie nie przynależne dla gmin	
OCHRONA ZASOBÓW NATURALNYCH	Ochrona przyrody	Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej	Całkowita zgodność
	Ochrona i zrównoważony rozwój lasów	Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego	Całkowita zgodność
	Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi	Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę od deficytów wody	Całkowita zgodność
		Zabezpieczenie przed skutkami powodzi	
	Ochrona powierzchni ziemi	Rekultywacja gleb zdegradowanych i zdewastowanych oraz przywracanie im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej	Całkowita zgodność
Gospodarowanie zasobami geologicznymi	Ochrona niezagospodarowanych złóż kopalin w procesie planowania przestrzennego	Całkowita zgodność	

Polityka Ekologiczna Państwa		POŚ dla Miasta i Gminy Głucholazy	Określenie zgodności
Priorytety	Cele działań	Cele działań	
POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO	Środowisko a zdrowie	Poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia	Całkowita zgodność
	Jakość powietrza	Osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymywania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu na terenie Miasta i Gminy Głucholazy oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska	Całkowita zgodność
	Ochrona wód	Utrzymanie i osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód	Całkowita zgodność
	Gospodarka odpadami	Gospodarka odpadami została omówiona w Planie Gospodarki Odpadami na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017 stanowiącym oddzielny załącznik.	
	Oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych	Dokonanie wiarygodnej oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe	Całkowita zgodność
		Ochrona mieszkańców Miasta i Gminy Głucholazy przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych	Całkowita zgodność
	Substancje chemiczne w środowisku		Brak realizacji – zadanie nie przynależne dla gmin
		Zmniejszanie ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej przez nadzór nad wszystkimi instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami takiej awarii	Zadanie dodatkowe

7.1.3. Cele wynikające z polityki regionalnej

Strategia Rozwoju Gminy Głucholazy to jeden z najważniejszych dokumentów przygotowywanych przez samorząd, określa bowiem cele i priorytety polityki rozwoju, prowadzonej na terenie powiatu. Niniejsza strategia jest zapisem świadomych wyborów społeczności lokalnej i pokazuje koncepcję rozwoju zaplanowaną na kilka kolejnych lat, zorientowana jest na rozwiązanie kluczowych problemów z wykorzystaniem pojawiających się szans. Opracowanie niniejszego dokumentu jest wynikiem porozumienia różnych środowisk i dowodem silnego poczucia odpowiedzialności społeczności lokalnej za przyszłość gminy.

Tabela 9 Powiązanie celów ochrony środowiska określone w POŚ dla Miasta i Gminy Głucholązy ze Strategią Rozwoju Gminy Głucholązy.

Strategia Rozwoju Gminy Głucholązy		Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Głucholązy	Zgodność
Cele główne	Cele szczegółowe	Kierunki działań	
ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ZANIECZYSZCZENIA ŚRODOWISKA NATURALNEGO	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej (również w zakresie melioracji i wód opadowo-burzowych)	Rozbudowa istniejącej sieci kanalizacyjnej dla miejscowości dla w których jest to ekonomicznie uzasadnione	Całkowita zgodność
		Wspieranie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków w miejscach gdzie jest niemożliwa lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnej	
		Budowa systemu wodociągowo-kanalizacyjnego na obszarze gminy Głucholązy (miejscowości: Markowice, Polski Świątów, Nowy Świątów, Wilamowice Nyskie, Konradów, Biskupów, Burgrabice, Sławniowice, Gierałcice, Charbielin, Nowy Las, Jarnołówki, Pokrzywna)	Całkowita zgodność
		Budowa systemu wodociągowo-kanalizacyjnego na obszarze miasta Głucholązy (budowa kanalizacji sanitarnej i wodociągowej oraz kanalizacji deszczowej)	Całkowita zgodność
		Modernizacja i budowa obiektów zaopatrzenia w wodę oraz wykonanie Centralnego Systemu AKPiA (zadanie obejmuje: modernizację ujęcia i SUW w Głucholazach; budowę ujęcia i SUW w Sławniowicach; budowę zbiornika wody w Skowronkowie; budowę systemu monitoringu i sterowania urządzeniami wodnokanalizacyjnymi)	
		Modernizacja kanalizacji burzowej w lewostronnej części Głucholaz Zadanie obejmuje: przebudowę kanalizacji burzowej przy ul. Świdnickiej, Kraszewskiego. W 2009 opracowanie koncepcji i projektu technicznego	
		Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej na osiedlu mieszkaniowym w Bodzanowie przy ul. Świdnickiej	Całkowita zgodność
		Inwentaryzacja i opracowanie koncepcji modernizacji i rozbudowy kanalizacji burzowej w prawostronnej części Głucholaz	
		Realizacja przedsięwzięć inwestycyjnych ujętych w Krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych przewidzianych dla aglomeracji o RLM od 2 000 do 15 000	Całkowita zgodność

Strategia Rozwoju Gminy Głuchołazy		Program Ochrony Środowiska dla Gminy Głuchołazy	Zgodność
Cele główne	Cele szczegółowe	Kierunki działań	
ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ZANIECZYSZCZENIA ŚRODOWISKA NATURALNEGO c.d.	Stworzenie nowego systemu gospodarki odpadami (segregacja, utylizacja)	Gospodarka odpadami została omówiona w Planie Gospodarki na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017 stanowiącym oddzielny załącznik.	
	Likwidacja niskiej emisji i ochrona powietrza	Realizacja przedsięwzięć termomodernizacyjnych	Całkowita zgodność
		Wspieranie działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji ze źródeł komunalnych m.in. wymian kotłów węglowych na paliwo gazowe, olej opałowy, biopaliwa	
		Termomodernizacja placówek oświatowo-wychowawczych Gminy Głuchołazy i Żłobka Miejskiego. Zadanie obejmuje wykonanie termomodernizacji budynków następujących placówek: Publicznej Szkoły Podstawowej nr 1 w Głuchołazach, Publicznej Szkoły Podstawowej nr 2 w Głuchołazach, Publicznego Gimnazjum nr 1 w Głuchołazach, Publicznego Gimnazjum nr 2 w Głuchołazach oraz Żłobka Miejskiego	Całkowita zgodność
	Podnoszenie poziomu edukacji ekologicznej	Kontynuacja realizacji programu edukacji ekologicznej	Całkowita zgodność
		Wspieranie merytoryczne i finansowe aktywnych form edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży np. organizowanie konkursów i sesji popularno-naukowych związanych z tematyką środowiskową	
		Wsparcie finansowe projektów z zakresu edukacji ekologicznej o zasięgu ponadgminnym	
		Współdziałanie władz gminnych z mediami w zakresie prezentacji stanu środowiska i działań podejmowanych na rzecz jego ochrony	
		Udział przedstawicieli Urzędu Miejskiego w szkoleniach z zakresu publicznego dostępu do informacji o środowisku	
		Doskonalenie metod udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie przez wszystkie instytucje publiczne	
Edukacja ekologiczna oraz promowanie działalności proekologicznej			
Organizacja i współdziałanie w kursach, szkoleniach, targach, sympozjach, konferencjach oraz organizacja konkursów			

Strategia Rozwoju Gminy Głuchołazy		Program Ochrony Środowiska dla Gminy Głuchołazy	Zgodność	
Cele główne	Cele szczegółowe	Kierunki działań		
ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ZANIECZYSZCZENIA ŚRODOWISKA NATURALNEGO c.d.	Ochrona Parku Krajobrazowego Góry Opawskie i rozbudowa obszarów leśnych	Zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych w istniejących kompleksach leśnych	Całkowita zgodność	
		Ochrona i zwiększanie różnorodności biologicznej		
		Ochrona terenów przyrodniczo cennych przed niewłaściwym sposobem użytkowania		
		Ochrona starych i nowych pomników przyrody		
		Przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody, urządzenie i utrzymanie zieleni, zadrzewień, zakrzewień na terenach będących własnością gminy gatunkami rodzimymi		
		Realizacja Wojewódzkiego Programu Zwiększenia Lesistości gatunkami rodzimymi		
		Aktualizacja granicy rolno-leśnej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego		
		Renaturalizacja obszarów leśnych gatunkami rodzimymi		
	Wykorzystanie naturalnych warunków do produkcji czystej energii (wiatrowe, małe elektrownie)	Inwentaryzacja i weryfikacja klasyfikacji gruntów pod kątem pełnego uwzględnienia gruntów zalesionych i zadrzewionych oraz ujęcie granicy rolno-leśnej w planach zagospodarowania przestrzennego	Całkowita zgodność	
		Zalesianie gruntów nieprzydatnych do produkcji rolnej oraz nieużytków i terenów zdegradowanych i przekształconych gatunkami rodzimymi		
		Stały nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych		
		Prowadzenie ciągłej kampanii edukacyjno – informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie celów i korzyści z trwale zrównoważonej gospodarki leśnej		
		Upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii		Całkowita zgodność
		Prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii		

Strategia Rozwoju Gminy Głucholazy		Program Ochrony Środowiska dla Gminy Głucholazy	Zgodność
Cele główne	Cele szczegółowe	Kierunki działań	
STWORZENIE LEPSZEGO SYSTEMU ŁĄCZNOŚCI	1. Objęcie Gminy siecią wodociagową, sanitarną, gazowniczą i teleinformatyczną, 2. Poprawa stanu technicznego obiektów komunalnych i przemysłowych, 3. Rozwój i modernizacja sieci komunikacyjnej, 4. Rozwój nowoczesnej bazy usług technicznych, 5. Dostosowanie komunikacji do potrzeb społecznych, 6. Odtworzenie, modernizacja i rozbudowa stacji kolejowych, 7. Wykorzystanie szlaków kolejowych do rozwoju turystyki, 8. Wyprowadzenie ruchu tranzytowego z centrum miasta, 9. Aktywizacja infrastruktury drogowej na granicy,	Budowa ścieżek rowerowych	Całkowita zgodność
		Modernizacja nawierzchni dróg	Całkowita zgodność
		Usprawnianie organizacji ruchu drogowego	Całkowita zgodność
		Przestrzeganie zasad strefowania w planowaniu przestrzennym m.in. lokalizowania w sąsiedztwie przedsięwzięć o zbliżonej uciążliwości hałasu	Całkowita zgodność
		"Rewitalizacja przestrzeni miejskiej centrum miasta Głucholazy" Zadanie obejmuje: 1. Przebudowę utycy Batorego i placu pomiędzy Ulicami Batorego i Korfantego 2. Przebudowę Placu basztowego, Ulicy Basztowej z parkingiem i części Ulicy Korfantego 3. Przebudowę Ulicy Góry Św. Anny 4. Przebudowę Ulicy Aptecznej i Ulicy Wita Stwosza 5. Przebudowę ulicy Kościuszki (na odcinku staromiejskim)	Całkowita zgodność
		Przebudowa gminnych dróg w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011 Zadanie obejmuje przebudowę i budowę następujących dróg: a) w 2009r. - Głucholazy ul. Opolska (droga nr 107132) b) w 2010r. - Głucholazy ul. Skłodowskiej i Kościuszki. c) w 2011 r. - droga Charbielin - Jarnołówek	Całkowita zgodność

Prognoza oddziaływania na środowisko projektów „Programu Ochrony Środowiska i Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Głuchołazy na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017”

Strategia Rozwoju Gminy Głuchołazy		Program Ochrony Środowiska dla Gminy Głuchołazy	Zgodność	
Cele główne	Cele szczegółowe	Kierunki działań		
OCHRONA I WYKORZYSTANIE WALORÓW PRZYRODNICZYCH W CELACH REKREACYJNYCH I EDUKACYJNYCH	1. Rozwój i unowocześnienie istniejącej bazy informacyjnej i turystycznej, 2. Budowa nowoczesnej sieci infrastruktury turystycznej i sportowej, 3. Stworzenie lokalnych produktów turystycznych, 4. Zagospodarowanie Góry Chrobrego, 5. Zagospodarowanie masywu Kopy Biskupiej, 6. Renowacja, konserwacja i utrzymanie zabytków i dóbr kultury jako produktu turystycznego promującego gminę, 7. Stworzenie informacji i promocji turystycznej, 8. Promocja agro- i ekoturystyki	Wzmocnienie roli rekreacyjnej zieleni	Całkowita zgodność	
		Rozwój sieci szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych na terenach interesujących przyrodniczo		
		Urządzenie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień i parków	Całkowita zgodność	
		"Pozostałe zadania związane z realizacją programu rewitalizacji miasta Głuchołazy" Zadanie obejmuje: a) przygotowanie dokumentacji projektowej do programu rewitalizacji b) wykonanie małej architektury na Rynku c) wykonanie szaty roślinnej na Rynku. d) zabezpieczenie, remont i rekonstrukcje wieży Bramy Górnej		
		Zagospodarowanie terenu doliny Białej Głuchołaskiej na odcinku Mikułowice-Głuchołazy		
		Modernizacja alejki spacerowej przy ul. Moniuszki w Głuchołazach Zadanie obejmuje: remont ciągów pieszo-jezdnych; wykonanie oświetlenia, elementów małej architektury oraz zieleni.		
			Modernizacja i budowa placów zabaw oraz budowa Skate Parku	Całkowita zgodność
			Odbudowa dróg na Górze Chrobrego Zadanie obejmuje: odbudowę Drogi Krzyżowej wraz z kapliczkami, modernizacja drogi podleskiej i drogi świńskiej i	
			Budowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy. Zadanie obejmuje opracowanie kompleksowej sieci ścieżek rowerowych na terenie gminy a następnie ich budowę i oznakowanie	
			Zakup maszyny do pielęgnacji sztucznej murawy	Całkowita zgodność

7.1.4. Zgodność celów projektu POŚ dla Miasta i Gminy Głucholazy z celami polityk nadrzędnych i równoległych

Traktat Akcesyjny w obszarze „Środowisko” zawarł warunki transpozycji unijnych dyrektyw do krajowego prawa ochrony środowiska. Stały się one podstawą formułowania celów krótkoterminowych, średnioterminowych (2010) i długoterminowych w II Polityce Ekologicznej Państwa, w zakresie gospodarowania zasobami naturalnymi, poprawy jakości środowiska, wzmocnienia instrumentów zarządzania środowiskiem oraz współpracy międzynarodowej. Łącznie z restrukturyzacją gospodarki działania te przyczyniły się do postępu w wielu dziedzinach (ograniczenie emisji podstawowych zanieczyszczeń do powietrza, pobór wód, zrzut biogenów). Oznacza to konieczność kontynuowania działań, przede wszystkim dotyczących:

- Osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu na terenie Miasta i Gminy Głucholazy oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska,
- utrzymanie i osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód,
- zachowanie bogatej różnorodności biologicznej.

Podstawowym dokumentem opracowanym na szczeblu krajowym, który powinien być uwzględniony przy realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Głucholazy jest Polityka Ekologiczna Państwa. W projekcie Programu Ochrony Środowiska podkreślono, że stanowi on przeniesienie polityki krajowej na szczebel regionalny. W niniejszej prognozie dokonano sprawdzenia tej tezy, poprzez zestawienie w macy (tabela nr 2) celów projektu PEP w latach 2009-2012 z perspektywą do 2016 i celów Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Głucholazy.

Z listy celów PEP nie uwzględniono w Planie Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Głucholazy celów zawartych w priorytecie „Ochrona klimatu”, których realizacja zależy głównie od działań na szczeblu centralnym i nie odnoszą się one do regionalnej polityki ekologicznej.

7.1.5. Zgodność celów projektu POŚ dla Miasta i Gminy Głucholazy z zapisami ustawy o ochronie przyrody

W ustawie „O ochronie przyrody” z dnia 16 kwietnia 2004 roku /Dz. U. Nr 92 poz. 880/ tekst jednolity zapisano m.in.:

1. Gospodarowanie zasobami dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów oraz zasobami genetycznymi roślin, zwierząt i grzybów użytkowanymi przez człowieka powinno zapewniać ich trwałość, optymalną liczebność i ochronę różnorodności genetycznej, w szczególności przez:
 - ochronę, utrzymanie lub racjonalne zagospodarowanie naturalnych i półnaturalnych ekosystemów, w tym lasów, torfowisk, bagien, muraw, solnisk, klifów nadmorskich i wydm, linii brzegów wód, dolin rzecznych, źródeł i źródlisk, a także rzek, jezior i obszarów morskich oraz siedlisk i ostoi roślin, zwierząt lub grzybów;
 - stworzenie warunków do rozmnażania i rozprzestrzeniania zagrożonych wyginięciem roślin, zwierząt i grzybów oraz ochronę i odtwarzanie ich siedlisk i ostoi, a także ochronę tras migracyjnych zwierząt.
2. Gospodarowanie zasobami przyrody nieożywionej powinno być prowadzone w sposób zapewniający ochronę innych zasobów, tworów i składników przyrody, oszczędne użytkowanie przestrzeni oraz zachowanie szczególnie cennych tworów i składników przyrody nieożywionej, w tym profili geologicznych i glebowych, jaskiń, turni, skałek, gładów narzutowych, naturalnych zbiorników i cieków wodnych, źródeł i wodospadów, elementów dna morza, wydm i glebowych powierzchni wzorcowych, a także miejsc występowania kopalnych szczątków roślin i zwierząt.

3. Zabrania się wypalania łąk, pastwisk, nieużytków, rowów, pasów przydrożnych, szlaków kolejowych oraz trzcinowisk i szuwarów.
4. Zabrania się wprowadzania do środowiska przyrodniczego oraz przemieszczania w tym środowisku roślin, zwierząt lub grzybów gatunków obcych.

W projekcie Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Głucholazy uwzględniono zapisy ustawy „O ochronie przyrody”. Wyznaczono następujące kierunki działań:

- Zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych w istniejących kompleksach leśnych
- Ochrona i zwiększanie różnorodności biologicznej
- Ochrona terenów przyrodniczo cennych przed niewłaściwym sposobem użytkowania
- Ochrona starych i nowych pomników przyrody
- Zachowanie istniejących zbiorników wodnych
- Wzmocnienie roli rekreacyjnej zieleni
- Rozwój sieci szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych na terenach interesujących przyrodniczo
- Przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody, urządzenie i utrzymanie zieleni, zadrzewień, zakrzewień na terenach będących własnością gminy
- Realizacja Wojewódzkiego Programu Zwiększenia Lesistości gatunkami rodzimymi
- Aktualizacja granicy rolno-leśnej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
- Renaturalizacja obszarów leśnych gatunkami rodzimymi
- Zalesianie gruntów nieprzydatnych do produkcji rolnej oraz nieużytków i terenów zdegradowanych i przekształconych gatunkami rodzimymi
- Stały nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych
- Prowadzenie ciągłej kampanii edukacyjno – informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie celów i korzyści z trwale zrównoważonej gospodarki leśnej
- Zapewnienie trwałości i wielofunkcyjności lasów
- Inwentaryzacja zasobów leśnych pod kątem ich stanu zdrowotnego
- Zachowanie istniejących kompleksów leśnych
- Prowadzenie gospodarki leśnej ze szczególnym uwzględnieniem pozaprodukcyjnych funkcji lasu
- Ochrona gleb leśnych
- Stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary, choroby, szkodniki, nielegalne wysypiska śmieci).

7.2. Cele ochrony środowiska określone w PGO dla Gminy Głucholazy

Celem głównym Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Głucholazy wynikającym z KPGO 2010 i PGO dla Województwa Opolskiego jest stworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, w którym realizowane są zasady:

- zapobiegania i minimalizacji ilości wytwarzanych odpadów,
- ograniczania właściwości niebezpiecznych,
- wykorzystania właściwości materiałowych i energetycznych odpadów.

Zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa cele główne to:

- zwiększenie udziału odzysku (w szczególności odzysku energii z odpadów), zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska;
- zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowisko odpadów;
- bieżąca aktualizacja bazy danych o gospodarce odpadami w mieście.

Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów

Decyzje o zapobieganiu powstawania odpadów zapadają już na etapie fazy projektowej wyrobu, a także na etapie jego wytwarzania, użytkowania oraz związane są z ostatecznym zagospodarowaniem odpadów powstających z tych wyrobów po zakończonym ich cyklu życia. W związku z tym na szczeblu gminnym będą podejmowane następujące działania:

- intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej minimalizację powstawania odpadów oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno-edukacyjnej w tym zakresie, zarówno wśród społeczności lokalnej jak również u przedsiębiorców z terenu gminy,
- wspieranie działań związanych z procesem tworzenia ZZO w ramach Centralnego Regionu Gospodarki Odpadami.

Działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko

Głównymi kierunkami działań w zakresie gospodarowania odpadami są:

- intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej minimalizację powstawania odpadów oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno-edukacyjnej w tym zakresie, zarówno wśród społeczności lokalnej jak również u przedsiębiorców z terenu gminy,
- wypracowanie i monitorowanie rzeczywistych wskaźników wytwarzania i morfologii odpadów, celem zdiagnozowania potrzeb w zakresie gospodarowania odpadami,
- wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania,
- wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania oraz wytwarzania odpadów,
- wprowadzenie instrumentów finansowych umożliwiających realizację zadań w zakresie gospodarki odpadami przez jednostki samorządu terytorialnego i dyscyplinujących jednostki samorządu w zakresie wykonywania przez nie obowiązków.

Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów

Odpady komunalne

Podstawą planowanego systemu gospodarki odpadami, są następujące działania priorytetowe:

- powszechna edukacja ekologiczna w zakresie gospodarki odpadami, (kampanie informacyjno - reklamowe dotyczące selektywnej zbiórki, konkursy, gry i zabawy dla dzieci o tematyce związanej z gospodarką odpadami oraz ogólnie z ochroną środowiska),
- odzysk i wykorzystanie odpadów podlegających biodegradacji,
- intensyfikacja selektywnej zbiórki surowców wtórnych na terenie gminy,
- wydzielenie odpadów wielkogabarytowych ze strumienia odpadów komunalnych,
- wydzielenie odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych,
- wydzielenie odpadów budowlano-remontowych ze strumienia odpadów komunalnych.

Odbieranie, zbieranie i transport odpadów

Osiągnięcie zakładanych celów w zakresie zbierania odpadów komunalnych wymaga realizacji następujących działań:

- kontrolowania przez gminę stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych,
- kontrolowania przez gminę sposobów i zakresu wypełniania przez podmioty posiadające zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości - ustaleń zawartych w ww. zezwoleniach dotyczących metod oraz miejsc prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- doskonalenie systemów ewidencji wytwarzanych, poddawanych odzyskowi oraz

unieszkodliwianiu odpadów komunalnych.

Zgodnie z wytyczonymi celami w zakresie odzysku i recyklingu wymagane jest prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania następujących frakcji odpadów komunalnych:

- odpady zielone z ogrodów i parków,
- papier i tektura (w tym opakowania, gazety, czasopisma, itd.),
- odpady opakowaniowe ze szkła w podziale na szkło bezbarwne i kolorowe,
- tworzywa sztuczne i metale,
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- przeterminowane leki,
- chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe, itd.),
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlano-remontowe.

Pozostałe frakcje odpadów komunalnych mogą być zbierane łącznie jako zmieszane odpady komunalne.

Odpady zebrane selektywnie powinny być transportowane w sposób zapobiegający ich zmieszaniu.

Odzysk i unieszkodliwianie odpadów

Maksymalizacja odzysku wymaga:

- zapewnienia, że odpowiednia przepustowość instalacji będzie dostępna, aby przetworzyć wszystkie selektywnie zebrane odpady, poprzez odpowiednie monitorowanie zrealizowanych i planowanych inwestycji,
- konsekwentne egzekwowanie obowiązków w zakresie odzysku i recyklingu,
- promowania produktów wytwarzanych z materiałów odpadowych poprzez odpowiednie działania promocyjne i edukacyjne jak również zamówienia publiczne,
- zachęcania inwestorów publicznych i prywatnych do udziału w realizacji inwestycji strategicznych zgodnie z planami gospodarki odpadami.

Jednym z zasadniczych kierunków działań jest intensywny wzrost zastosowania zarówno biologicznych, jak i termicznych metod przekształcania zmieszanych odpadów komunalnych.

Ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji - związane jest z koniecznością budowy linii technologicznych do ich przetwarzania:

- kompostowni odpadów organicznych,
- linii mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych,
- instalacji fermentacji odpadów (organicznych lub zmieszanych).

Odpady niebezpieczne w strumieniu odpadów komunalnych

Po przeanalizowaniu aktualnego stanu gospodarki odpadami niebezpiecznymi, prognoz powstawania odpadów niebezpiecznych do 2018 r. oraz wynikających z tego potrzeb inwestycyjnych i pozainwestycyjnych, a także założonych do osiągnięcia celów sformułowano następujące kierunki działań:

- minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych poddawanych procesom unieszkodliwiania poprzez składowanie,
- organizacja nowych i rozwój istniejących systemów zbierania odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych odpadów komunalnych (gospodarstwa domowe), w oparciu o:
 - funkcjonujące sieci zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych utworzone przez przedsiębiorców,
 - funkcjonujące placówki handlowe, apteki, zakłady serwisowe oraz punkty zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych (np. przeterminowane lekarstwa, baterie, akumulatory),

- stacjonarne lub mobilne punkty zbierania odpadów niebezpiecznych,
- regularne odbieranie odpadów niebezpiecznych od mieszkańców prowadzących selektywne zbieranie w systemie workowym lub pojemnikowym przez podmioty prowadzące działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Wymagane jest prowadzenie przez przedsiębiorców oraz instytucje selektywne zbieranie odpadów niebezpiecznych i pozostałych - z podziałem na grupy omówione poniżej.

Zużyte baterie i akumulatory

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania zużytymi bateriami i akumulatorami wymaga realizacji następujących działań:

- udoskonalenia i rozwinięcia systemu zbierania małogabarytowych zużytych baterii i akumulatorów ze źródeł rozproszonych,
- rozszerzenia zakresu przeznaczenia środków finansowych pochodzących z opłat produktowych o finansowanie zakupu elementów infrastruktury zbierania (między innymi pojemników).

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym wymaga realizacji następujących działań:

- rozbudowania infrastruktury technicznej w zakresie zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- zapewnienie instrumentów i mechanizmów organizacyjnych zapewniających zorganizowanie wtórnego obiegu przestarzałych, lecz sprawnych urządzeń elektrycznych i elektronicznych.

Przeterminowane leki

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania odpadami z tej grupy wymaga realizacji następujących działań:

- utworzenie i rozbudowa systemu zbierania przeterminowanych leków od ludności.

Przeterminowane pestycydy

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania odpadami z tej grupy wymaga realizacji następujących działań:

- zwrócenie szczególnej uwagi na powstające na terenie gminy odpady niebezpieczne jakimi są pestycydy i opakowania po tych środkach oraz sposób postępowania z nimi,
- podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy w zakresie prawidłowego i bezpiecznego dla środowiska oraz zdrowia ludności postępowania z w/w odpadami,
- utworzenie i rozwój systemu zbierania środków ochrony roślin (w tym przeterminowanych) oraz opakowań po tych środkach.

Komunalne osady ściekowe

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania komunalnymi osadami ściekowymi wymaga uwzględnienia zagadnień właściwego zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych w trakcie prowadzenia inwestycji w zakresie budowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków oraz kontroli jakości i ilości komunalnych osadów ściekowych stosowanych na powierzchni ziemi.

Odpady opakowaniowe

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania odpadami opakowaniowymi wymaga rozbudowania infrastruktury technicznej w zakresie sortowania i recyklingu odpadów opakowaniowych.

Odpady zawierające azbest

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania odpadami zawierającymi azbest wymaga realizacji następujących działań:

- stworzenie pełnej inwentaryzacji budynków, budowli i innych urządzeń i wyposażenia zawierających azbest,
- zapewnienie finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest ze środków krajowych i europejskich.

Zużyte opony

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania zużytymi oponami wymaga realizacji następujących działań:

- rozbudowy infrastruktury technicznej zbierania zużytych opon,
- kontroli właściwego postępowania ze zużytymi oponami.

Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania odpadami z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych wymaga realizacji następujących działań:

- rozbudowy infrastruktury technicznej selektywnego zbierania, przetwarzania oraz odzysku, w tym recyklingu tych odpadów,
- kontroli właściwego postępowania z tymi odpadami.

Działania zmierzające do redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowisko odpadów

Uwzględniając wymagania określone w art. 5 Dyrektywy Rady 1999/31/EC należy przyjąć, że udział odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania powinien wynosić wagowo:

- w 2010 roku – 75%,
- w 2013 roku – 50%,
- w 2020 roku – 35%.

Wartością odniesienia dla ustalania udziału procentowego jest całkowita ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonych w 1995 roku.

Zgodnie z Wojewódzkim Planem Depozytowym, poniżej przedstawiono: ilość odpadów komunalnych (ogółem) dopuszczoną do składowania oraz ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji konieczną do zagospodarowania w sposób inny niż składowanie – dla Gminy Głucholazy, w rozbiciu na poszczególne lata prognozy planu.

Ilość odpadów komunalnych (ogółem) dopuszczona do składowania w gminie Głucholazy (wg APGOWO – Wojewódzki Plan Depozytowy):

- 4 402 Mg w 2010 r.,
- 2 935 Mg w 2013 r.,
- 2 054 Mg w 2020 r.

Ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji konieczna do zagospodarowania w sposób inny niż składowanie w gminie Głucholazy (wg APGOWO – Wojewódzki Plan Depozytowy):

- 757 Mg w 2010 r.,
- 1 515 Mg w 2013 r.,
- 1 969 Mg w 2020 r.

W celu osiągnięcia powyższych założeń proponuje się podjąć następujące działania:

- zorganizowanie selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych,
- skierowanie do instalacji kompostowania odpadów ulegających biodegradacji pochodzących z selektywnej zbiórki, utrzymania terenów zielonych oraz ogrodów,
- rozwijanie metod zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji u źródła poprzez wdrażanie do stosowania przez mieszkańców zabudowy jednorodzinnej przydomowych kompostowników.

Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Głuchołazy zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach powinien być zgodny z polityką ekologiczną państwa oraz wojewódzkim planem gospodarki odpadami. Przedstawione powyżej cele projektu Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Głuchołazy na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017 są zgodne z wymienionymi dokumentami.

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

Jednym z zadań zawartych w Programie jest odpowiednie zagospodarowanie osadów powstających w oczyszczalniach ścieków, co zostało uwzględnione w Projekcie PGO.

Wg Projektu PGO, w perspektywie do 2018 r. podstawowe cele w gospodarce komunalnymi osadami ściekowymi są następujące:

- ograniczenie składowania osadów ściekowych do 60% w 2010 r.,
- od 2015 r. całkowite wyeliminowanie składowania,
- zwiększenie ilości osadów unieszkodliwianych metodami termicznymi,
- odzysk komunalnych osadów ściekowych,
- zmniejszenie stopnia obciążenia osadów ściekowych szkodliwymi substancjami i organizmami chorobotwórczymi poprzez ograniczenie zrzuć zanieczyszczeń pochodzenia przemysłowego,
- wykorzystanie rolnicze przy dotrzymaniu wymogów jakościowych.

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania komunalnymi osadami ściekowymi wymaga uwzględnienia zagadnień właściwego zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych w trakcie prowadzenia inwestycji w zakresie budowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków oraz kontroli jakości i ilości komunalnych osadów ściekowych stosowanych na powierzchni ziemi.

8. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE

Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano zadania inwestycyjne jak i nieinwestycyjne ujęte do realizacji w ramach poszczególnych celów w POŚ i PGO dla Miasta i Gminy Głuchołazy.

Stopień i zakres oddziaływania zależą przede wszystkim od lokalizacji danego przedsięwzięcia, czy będzie ono realizowane na terenach zurbanizowanych, przekształconych antropogenicznie czy obszarach użytkowanych rolniczo lub też na obszarach cennych przyrodniczo i chronionych, gdzie negatywny zakres oddziaływania może być największy.

Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w POŚ i PGO dla Miasta i

Gminy Głuchołazy przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne. Biorąc jednak pod uwagę, że większość z zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji w ramach POŚ i PGO dla Gminy Głuchołazy wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych. W niektórych przypadkach oddziaływanie, w zależności od aspektu jaki się rozważa, może mieć jednocześnie negatywny lub pozytywny wpływ na dany element środowiska.

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto ocenę tę dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji inwestycji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

8.1. Wody podziemne i powierzchniowe

Realizacja zadań w ramach priorytetu **utrzymanie i osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód** ma doprowadzić do racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi. Możliwe będzie ograniczenie zużycia wody oraz szczególnie cennych wód podziemnych na cele przemysłowe. Inwestycje w zakresie wodociągów i stacji uzdatniania wody przyczynią się do poprawy jakości wody pitnej oraz przyczynią się do podniesienia standardu życia mieszkańców.

Zadania realizowane w ramach priorytetu **zapewnienie 75% redukcji całkowitego ładunku azotu i fosforu w ściekach komunalnych kończąc krajowy program budowy oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnych** przyczynią się do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Inwestycje takie jak oczyszczalnie ścieków nie stwarzają podczas normalnej eksploatacji znaczących zagrożeń dla środowiska. Z uwagi jednak na znaczące oddziaływania w przypadku awarii lub wypadku, wskazana jest stała kontrola stanu technicznego tych instalacji, jak również opracowanie szczegółowych planów usuwania skutków awarii.

Planowana budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Markowice, Polski Świątów, Nowy Świątów, Wilamowice Nyskie, Konradów, Biskupów, Burgrabice, Sławniowice, Gierałcice, Charbielin, Nowy Las i Głuchołazy nie będą w sposób negatywny oddziaływać na obszar Natura 2000. W/w inwestycje nie będą prowadzone przez obszary chronione. Oddziaływanie, jakie może wystąpić przy tego typu przedsięwzięciach dotyczyć będzie oddziaływań chwilowych i krótkoterminowych na etapie budowy oraz oddziaływań długoterminowych, jak również skumulowanych w przypadku awarii, która może wywołać trwale zanieczyszczenie gruntu i wód podziemnych.

Znaczące oddziaływanie może wystąpić w przypadku inwestycji przewidzianych do realizacji na terenie obszaru Natura 2000 (tj. w miejscowości Pokrzywna) lub w bliskim sąsiedztwie obszaru chronionego (tj. w miejscowości Jarnotówek). Przed podjęciem prac należy sporządzić raport oddziaływania na środowisko i w razie konieczności wybrać wariant najkorzystniejszy dla środowiska.

Projektowane sieci kanalizacyjne i wodociągowe prowadzone będą wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych. Istotnym elementem przyrodniczo-krajobrazowym związanym z ciągami komunikacyjnymi są zadrzewienia i zakrzaczenia przydrożne.

Realizacja działań związanych z budową kanalizacji sanitarnej oraz kanalizacji burzowej na terenie gminy wpłynie w sposób pozytywny na środowisko m.in. poprzez zmniejszenie ilości odprowadzanych do środowiska ścieków nieoczyszczonych ze źródeł komunalnych i przemysłowych oraz ograniczenie wpływu zanieczyszczeń obszarowych. Realizacja tych działań jest niezbędną i w efekcie korzystną dla środowiska.

Czynnikami mogącym niekorzystnie wpływać na otoczenie będzie hałas emitowany do środowiska w trakcie realizacji przedsięwzięcia, którego źródłem są środki transportu oraz praca mechanicznego sprzętu specjalistycznego. Jest to działanie chwilowe i krótkotrwałe, które zniknie po zakończeniu prac inwestycyjnych.

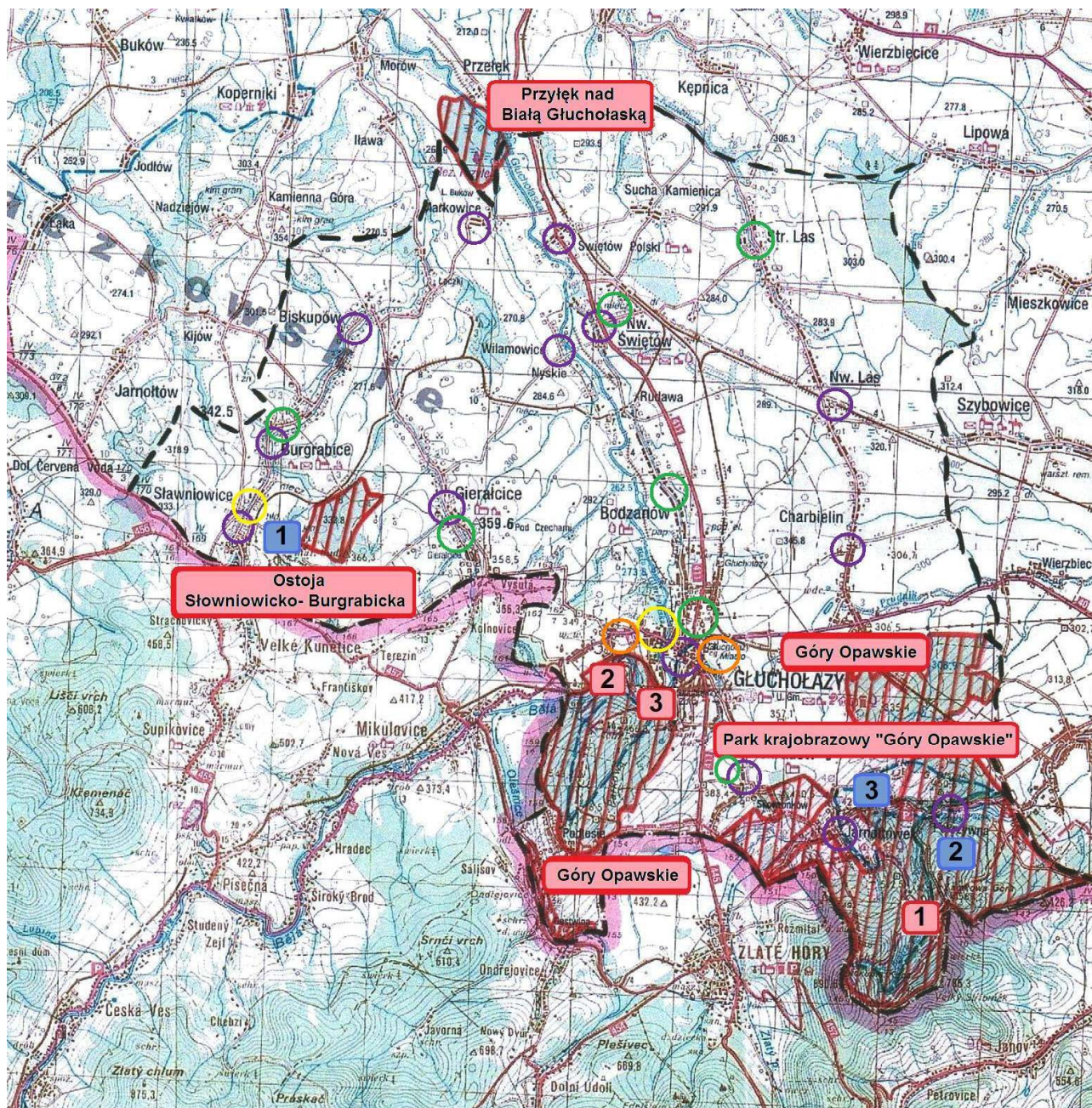
Z uwagi jednak na znaczące oddziaływania w przypadku awarii lub wypadku, wskazana jest stała kontrola stanu technicznego tych instalacji, jak również opracowanie szczegółowych planów usuwania skutków awarii.

Podczas realizacji inwestycji nie dojdzie do nakładania się oddziaływań

Realizacja przedsięwzięcia – modernizacja lub budowa ujęcia wody oraz modernizacja lub budowa SUW jest związana z przejściowymi zwiększonymi emisjami w trakcie prac modernizacyjnych, których charakter jest łatwy do przewidzenia, ponieważ powinien obejmować typowe roboty montażowe instalacji oraz remontowe obiektów budowlanych. Podczas prac modernizacyjnych wytwarzane będą odpady, pochodzące głównie z demontowanych starych instalacji, użytych materiałów budowlanych i montażowych oraz zmieszane odpadowe materiały budowlane. Nie przewiduje się istotnego oddziaływania tych odpadów, przy zachowaniu postępowania z nimi zgodnie z prawem. Emisje w trakcie eksploatacji będą małe i nie przewiduje się ich istotnego wpływu, poza odprowadzaniem nadosadowych wód popłucznych oraz osadów z uzdatniania wody, ale szczegółowe badanie tego oddziaływania nie jest konieczne ze względu na ilości i ich przewidywany skład.

Biorąc pod uwagę charakter przedsięwzięcia i jego skalę nie przewiduje się występowania ryzyka poważnych awarii. Modernizacja ujęcia i uzdatniania wody ma na celu maksymalizację pewności ciągłych i odpowiednich jakościowo dostaw wody pitnej do systemu wodociągowego.

Rysunek 2. Lokalizacja inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej względem terenów przyrodniczo cennych objętych lub planowanych do objęcia ochroną prawną.

LEGENDA

— granica gminy

istniejące obiekty i obszary objęte ochroną prawną

obszar Natura 2000

rezerwat przyrody "Cicha Dolina"

rezerwat przyrody "Nad Białką"

rezerwat przyrody "Las Bukowy"

projektowane obiekty i obszary do objęcia ochroną prawną

rezerwat przyrody "Marmurowa Dolina"

rezerwat przyrody "Gwarkowa Perć"

obszar chronionego krajobrazu "Przedgórze Gór Opawskich"

projektowane inwestycje z zakresu gospodarki wodno-ściekowej

budowa systemu wodociągowo-kanalizacyjnego

modernizacja lub budowa ujęcia, modernizacja lub budowa SUW

modernizacja i odbudowa mostów

budowa zbiornika wodnego

modernizacja kanalizacji burzowej

8.2. Poprawa jakości powietrza atmosferycznego

Zadania ujęte w priorytecie **osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu na terenie Miasta i Gminy Głuchołazy oraz utrzymanie jakości** mają na celu poprawę jakości powietrza na terenie gminy. Przedsięwzięcia w tym zakresie mają prowadzić do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery m.in. poprzez eliminację wykorzystania paliw konwencjonalnych w kotłowniach lokalnych i gospodarstwach domowych czy stosowanie urządzeń do oczyszczania spalin i wykorzystywanie nowoczesnych technologii w zakładach przemysłowych. Działania takie pozwolą na wyeliminowanie zagrożenia dla zdrowia ludzi i ograniczą niszczenie fasad budynków w tym także zabytkowych, co związane jest z zanieczyszczeniem powietrza.

W tym zakresie do inwestycji o najbardziej znaczącym negatywnym oddziaływaniu na środowisko należą drogi.

W ramach inwestycji drogowych gmina zamierza prowadzić następujące zadania:

1. Rewitalizację przestrzeni miejskiej centrum miasta Głuchołazy".
Zadanie obejmuje:
 - Przebudowę ulicy Batorego i placu pomiędzy Ulicami Batorego i Korfantego
 - Przebudowę Placu basztowego, Ulicy Basztowej z parkingiem i części Ulicy Korfantego
 - Przebudowę Ulicy Góry Św. Anny
 - Przebudowę Ulicy Aptecznej i Ulicy Wita Stwosza
 - Przebudowę ulicy Kościuszki (na odcinku staromiejskim)
2. Przebudowę gminnych dróg w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011 Zadanie obejmuje przebudowę i budowę następujących dróg:
 - w 2009r. - Głuchołazy ul. Opolska (droga nr 107132)
 - w 2010r. - Głuchołazy ul. Skłodowskiej i Kościuszki.

- w 2011r. – droga Charbielin – Jarnołówek
3. Budowę dróg na terenie osiedli mieszkaniowych w Głucholazach,
 4. Odtworzenie transgranicznego połączenia drogowego Jarnołówek- Złote Hory,
 5. Przebudowę drogi gminnej ul. Chopina

W ramach budowy dróg identyfikuje się znaczące oddziaływania o charakterze lokalnym, związane z zaburzeniem stosunków wodnych (melioracja, budowa systemów odwadniających), przekształceniami powierzchni ziemi, degradacją krajobrazu oraz hałasem. Emisja substancji z silników pojazdów jest znaczna i oddziałuje na stan czystości powietrza szczególnie w najbliższym otoczeniu dróg, jednak ich wpływ maleje wraz z odległością. Ponadto w bezpośrednim sąsiedztwie drogi mogą wystąpić zmiany w ekosystemach co jest spowodowane zanieczyszczeniami gleb i wód, gdzie głównym źródłem zanieczyszczeń są spływy z drogi substancji chemicznych stosowanych przy ich utrzymaniu, wycieki z pojazdów, a także wytwarzane odpady (remonty dróg, ale też ich eksploatacja, np. zmiotki z oczyszczania ulic, odpady z koszy przy miejscach postojowych lecz także „dzikie wysypiska” oraz odpady powstałe w wyniku zdarzeń losowych, w tym wypadków i kolizji drogowych).

Wyznaczanie nowych dróg w obszarach dotychczas niezabudowanych zawsze stanowi przerwanie ciągłości przestrzeni, a dzielenie przestrzeni na mniejsze części zawsze osłabia jej odporność na antropopresję. Szczególnie ważne jest bardzo niekorzystne oddziaływanie dróg na świat zwierząt, dla których droga stanowi istotną barierę przestrzenną.

Kolejnym kierunkiem działania jest wzrost udziału energii z odnawialnych źródeł. Różnorodność postaci energii odnawialnej przekłada się na różnorodność oddziaływań na środowisko. Generalnie, poza wykorzystaniem biomasy, zaletą energii odnawialnej jest eliminacja wytwarzania odpadów i emisji do powietrza na etapie eksploatacji systemu. Wielkość oddziaływania zależy przede wszystkim od rodzaju wykorzystywanego paliwa, którym mogą być: słoma, zrębki, brykiet drewna.

8.3. Ograniczenie emisji hałasu

Na terenie powiatu głównym problemem nie jest hałas ze źródeł przemysłowych ale hałas komunikacyjny co wiąże się ze stałym wzrostem natężenia ruchu i rozwojem sieci transportowej.

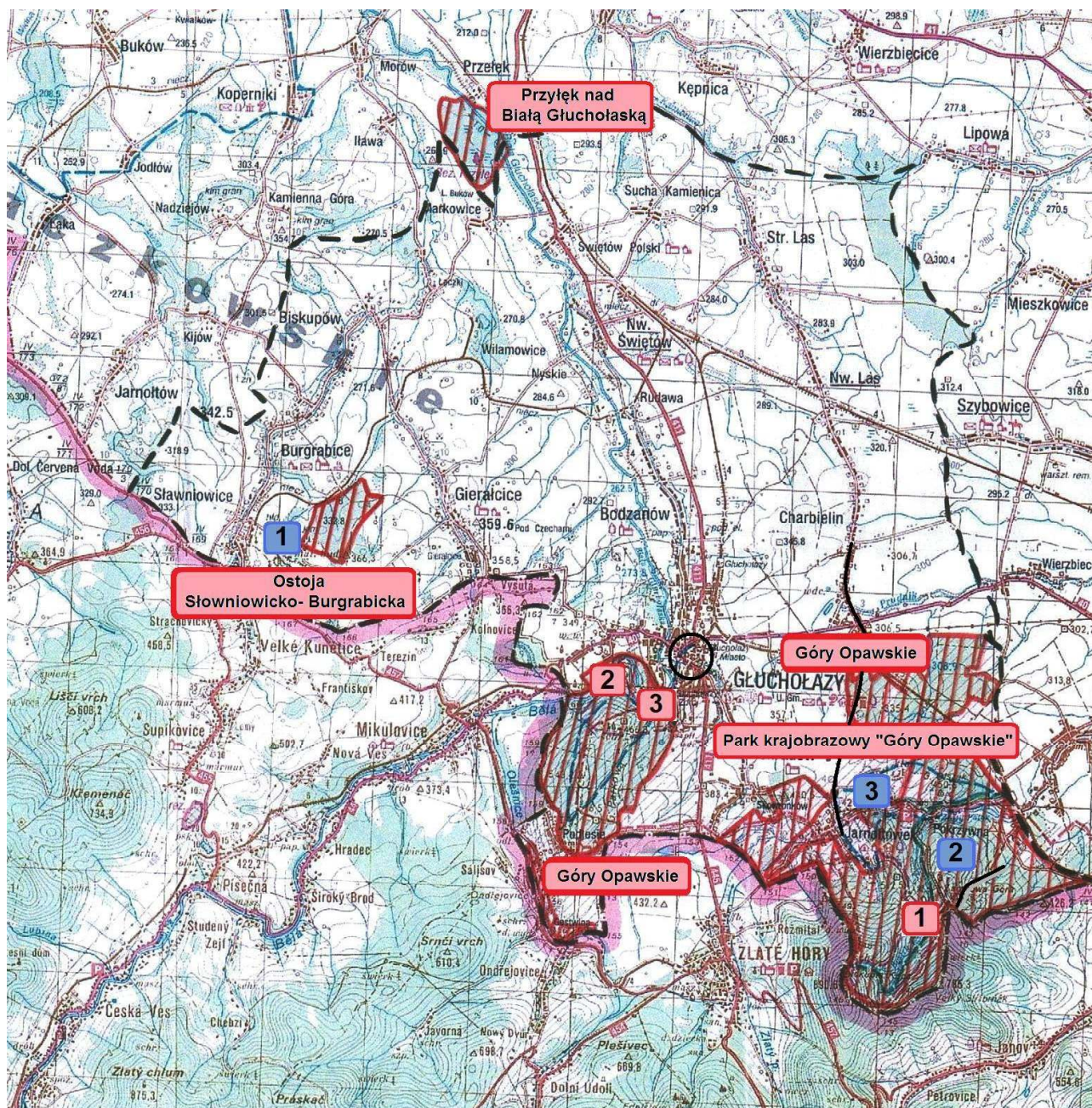
Planowane inwestycje z zakresu komunikacji drogowej zlokalizowane w pobliżu obszaru Natura 2000 mogą mieć znaczący wpływ na wyznaczony obszar chroniony. Wyznaczanie nowych dróg w obszarach dotychczas niezabudowanych zawsze stanowi przerwanie ciągłości przestrzeni, a dzielenie przestrzeni na mniejsze części zawsze osłabia jej odporność na antropopresję. Szczególnie ważne jest bardzo niekorzystne oddziaływanie dróg na świat zwierząt, dla których droga stanowi istotną barierę przestrzenną.

Budowa nowych dróg zazwyczaj powoduje negatywne oddziaływanie na wiele aspektów środowiska przyrodniczego, w tym na: powierzchnie ziemi, krajobraz, zasoby naturalne. Właściwe rozpoznanie terenu umożliwi budowę dróg nie tylko z mniejszą szkodą dla środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi, ale także pozwala uniknąć problemów technicznych związanych np. ze słabą nośnością gruntów. Oddziaływania negatywne pozostają w części rekompensowane przez oddziaływania pozytywne.

Zadania zaproponowane w ramach priorytetu **dokonanie wiarygodnej oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe** mają na celu ograniczenie emisji hałasu komunikacyjnego i jego negatywnego oddziaływania na człowieka oraz budynki w tym zabytki. W tym kontekście należy wskazać, że wszelkiego rodzaju inwestycje zwiększające płynność ruchu, zwłaszcza na obszarach zwartej zabudowy, a także wyprowadzające ruch tranzytowy z centrów miast przyczyniają do

istotnego zmniejszenia ryzyka zdrowotnego powodowanego przez hałas. Korzystne jest to także dla budynków, ponieważ zmniejszają się drgania i wibracje, które mogą powodować ich uszkodzenie.

Rysunek 3. Lokalizacja inwestycji drogowych względem obszarów przyrodniczo cennych objętych lub proponowanych do objęcia ochroną prawną.

LEGENDA

--- granica gminy

istniejące obiekty i obszary objęte ochroną prawną

 obszar Natura 2000

 rezerwat przyrody "Cicha Dolina"

 rezerwat przyrody "Nad Białką"

 rezerwat przyrody "Las Bukowy"

projektowane obiekty i obszary do objęcia ochroną prawną

 rezerwat przyrody "Marmurowa Dolina"

 rezerwat przyrody "Gwarkowa Perc"'

 obszar chronionego krajobrazu "Przedgórze Gór Opawskich"

projektowane inwestycje z zakresu transportu

 inwestycje drogowe

 odtworzenie transgranicznego połączenia
drogowego Jarnotówek- Złate Hory

8.4. Utrzymanie obowiązujących standardów w zakresie promieniowania elektromagnetycznego

Zagrożenie promieniowaniem elektromagnetycznym występuje przede wszystkim w bezpośrednim otoczeniu jego źródła, takie jak stacje elektroenergetyczne, linie elektroenergetyczne, stacje bazowe telefonii komórkowej itp.

W celu ograniczenia negatywnego oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego na ludzi i środowisko, konieczne jest prowadzenie monitoringu jego natężenia, a także zidentyfikowanie obszarów narażenia na to promieniowanie.

W ramach priorytetu **ochrona mieszkańców Miasta i Gminy Głucholazy przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych** realizowane będą zadania, które umożliwią ograniczenie narażenia organizmów na promieniowanie elektromagnetyczne.

8.5. Racjonalne wykorzystanie materiałów i surowców

Zagadnienia związane z ograniczaniem zużycia wody, energii (w tym zwiększenia wykorzystania energii odnawialnej), surowców o raz zmniejszenia ilości wytwarzanych odpadów. Problematyka gospodarki odpadami została obszernie omówiona w dokumencie stanowiącym część niniejszego programu – Planie Gospodarki Odpadami.

8.6. Ograniczenie wystąpienia poważnych awarii

Awaryje wszelkiego rodzaju urządzeń lub instalacji wpłyną w sposób negatywny na środowisko. W celu zapobiegania awariom prowadzi się szereg działań, które mają na celu zminimalizowanie ryzyka ich wystąpienia. W przypadku wystąpienia awarii przeprowadza się stosowne działania w celu ograniczenia negatywnych skutków.

8.7. Ochrona zasobów przyrody

Zadania zaplanowane do realizacji w związku z priorytetami:

- **zachowanie bogatej różnorodności biologicznej,**
- **racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego,**

mają na celu zwiększenie bioróżnorodności oraz ochronę siedlisk, walorów przyrodniczych i krajobrazowych gminy.

Przedsięwzięcia te pozwolą na ograniczenie niszczenia walorów przyrodniczo-krajobrazowych, fragmentacji ekosystemów i utraty bioróżnorodności, co obecnie wiąże się z rozwojem sieci transportowej, przemysłu i przeznaczaniem terenów na cele mieszkaniowe. Szczególną rolę w ochronie różnorodności biologicznej spełniają lasy, ponieważ pomimo znaczących przekształceń nadal zachowują duży stopień naturalności, cechują się znacznym zróżnicowaniem siedlisk i są ostoją wielu gatunków roślin i zwierząt, a także stanowią ważne ogniwo spajające inne ekosystemy i znacząco wpływają na ich stan. Działanie te korzystnie wpływają także na takie elementy środowiska jak powietrze, zasoby wodne czy glebowe, pośrednio na zdrowie ludzi, ponieważ lasy pełnią wiele funkcji w środowisku.

Zgodnie ze stanowiskiem Wojewódzkiej Rady Ochrony Przyrody w Opolu z dnia 1 października 2008 roku w sprawie ochrony krajobrazu w procesie lokalizacji farm elektrowni wiatrowych na terenie województwa opolskiego dla każdej projektowanej farmy wiatrowej należy opracować oceną wpływu elektrowni wiatrowej na krajobraz, która składać się będzie z:

1. Wstępnej analizy na etapie poprzedzającym zmiany studium gminy i uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,

- określenie charakteru krajobrazu na danym terenie i występujące w nim typów krajobrazu
- wykonanie wstępnej analizy uwarunkowań lokalizacji elektrowni wiatrowej i wybór obszarów na terenie gminy, gdzie będą one najmniej konfliktowe
- wykonanie opracowania ekofizjograficznego dla potrzeb zmiany w studium i miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- opracowanie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- przeprowadzenie postępowania ocen oddziaływania na środowisko w trybie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia na etapie poprzedzającym uzyskanie pozwolenia budowlanego

2. Analizy szczegółowej na etapie opracowania ekofizjograficznego

- określenie kluczowych punktów i ciągów widokowych oraz obserwatorów, na których może mieć wpływ widok inwestycji,
- wizualizacja fotograficzna projektowanej inwestycji wkomponowanej w panoramy krajobrazowe z dostępnych punktów i ciągów widokowych, ocena wpływu i optymalizacja lokalizacji.

Elektrownie wiatrowe nie będą zlokalizowane na terenie rezerwatów przyrody, parku krajobrazowego i jego otuliny oraz obszaru Natura 2000, a tym samym nie będą negatywnie oddziaływać na krajobraz.

8.8. Ochrona ludzi, roślinności oraz zwierząt

Obecnie na terenie Gminy Głucholazy nie ma działających elektrowni wiatrowych. Korzystne przyrodniczo i ekonomicznie do budowy takiej elektrowni są natomiast okolice Suchej Kamienicy, Nowego i Starego Lasu oraz obszar między Bodzanowem a Charbielinem.

Podczas pracy elektrowni wiatrowej istnieje niebezpieczeństwo, że lecący ptak mając na kursie lotu turbinę, uderzy w nią. W kilku opracowaniach podano różne statystyki, ale ogólnie wszystkie wskazują na minimalny wpływ turbin na ptactwo. American Wind Energy Association w artykule "Fakty na temat energetyki wiatrowej & ptaków" (ang. "Facts about wind energy & birds") podała, "że ptak średnio wejdzie w kolizję z turbiną raz na 8 do 15 lat. Wyższa śmiertelność jest zauważana w przypadku niektórych grup turbin umieszczonych na terenach morskich w pobliżu dużych skupisk ptactwa".

Ryzyko wystąpienia negatywnego oddziaływania na ptaki jest wyższe w przypadku lokalizacji elektrowni wiatrowych na terenach intensywnie wykorzystywanych przez ptaki. Inwestycje lokalizowane na takich obszarach, w szczególności terenach o wysokim natężeniu przemieszczeń ptaków w przestrzeni powietrznej, mają większy potencjał negatywnego oddziaływania niż przedsięwzięcia realizowane w lokalizacjach o małym natężeniu wykorzystania przestrzeni powietrznej przez ptaki.

Znaczenie ma jednak również sposób wykorzystania przestrzeni powietrznej przez ptaki (pułapy przelotów, czas i sposób użytkowania terenu - np. czy jest to noclegowisko, żerowisko, teren lęgowy) oraz skład gatunkowy ptaków występujących na obszarze lokalizacji (badania wykazują, iż ryzyko kolizji z elektrowniami wiatrowymi jest różne dla poszczególnych gatunków).

Podstawowe znaczenie dla minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań elektrowni wiatrowych na ptaki ma właściwy wybór lokalizacji, w szczególności unikanie lokalizowania elektrowni wiatrowych:

- na obszarach użytkowanych intensywnie przez ptaki,
- w miejscach koncentracji występowania gatunków znanych ze swej kolizyjności, takich jak np.: ptaki drapieżne (szponiaste), mewy i rybitwy, ptaki migrujące nocą, sowy oraz wybrane gatunki wykonujące w powietrzu pokazy godowe,
- w miejscach koncentracji ptaków blaskodziobych oraz siewkowych, w odniesieniu do których stwierdzono silne reakcje unikania elektrowni wiatrowych, prowadzące do utraty siedlisk tych ptaków,
- na obszarach wyjątkowo cennych dla awifauny lęgowej.

Na etapie opracowywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów przeznaczonych pod lokalizację farm wiatrowych lub przed uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla lokalizacji farm wiatrowych należy przeprowadzić roczny monitoring awifauny i nietoperzy, zgodnie z „Wytycznymi w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki” rekomendowanymi m.in. przez Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej oraz zgodnie z „Tymczasowymi wytycznymi dotyczącymi oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze na 2009r.". Lokalizacja farm wiatrowych będzie możliwa wyłącznie w przypadku, gdy roczny monitoring nie wykaże znaczącego negatywnego wpływu planowanej inwestycji na ptaki i nietoperze.

Okazuje się, że dużo większym zagrożeniem dla ptactwa są energetyczne linie napowietrzne. Wyniki badań wykonanych przez U.S. Fish and Wildlife Service podają, że w wyniku kolizji ptaków z napowietrznymi liniami energetycznymi rocznie ginie aż do 174 milionów ptaków. Elektrownie wiatrowe w przeciwieństwie do elektrowni konwencjonalnych nie produkują sztucznej zasłony dymnej, która może doprowadzić do zmniejszenia widoczności i zasłonięcia przeszkody. Podczas montażu linii przyłączeniowych między parkiem wiatrowym a stacją energetyczną zalecane są zazwyczaj instalacje podziemne, a to likwiduje zagrożenie kolizji ptaków z liniami napowietrznymi.

Elektrownie wiatrowe mają wpływ na zmianę krajobrazu. Projektowana siłownia wiatrowa to konstrukcja o wysokości 30 m. Nie powinno się ich lokalizować w parkach narodowych i terenach atrakcyjnych krajobrazowo. Powinny być lokalizowane z dala od zamieszkałych budynków, aby nie wpływały niekorzystnie na pobliskich mieszkańców.

Usytuowanie elektrowni z dala od zabudowy mieszkaniowej nie powinno wpłynąć negatywnie na ludzi.

Zjawiska stroboskopowe wynikają z tzw. bezwładności wzroku, tj. zdolności łączenia kolejno oglądanych obrazów w jeden obraz ciągły.

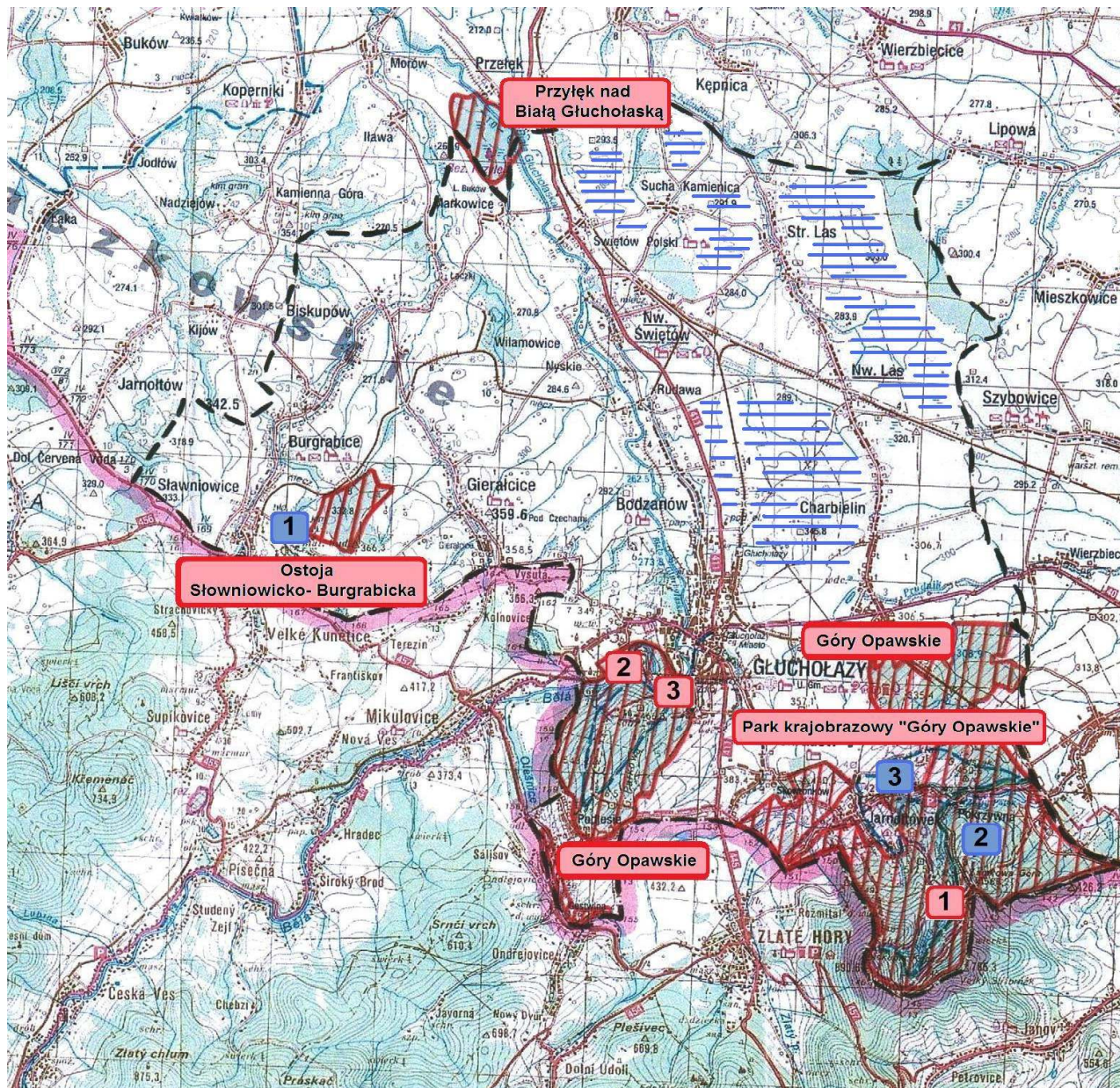
Dzięki owej bezwładności można też obserwować wybraną fazę szybkozmiennego ruchu periodycznego (lub obrotowego) dowolnego układu mechanicznego - dany układ oświetla się krótkimi błyskami światła (z tzw. lampy stroboskopowej), o okresie zsynchronizowanym z okresem drgań badanego układu, co prowadzi do powstania statycznego (lub wolnozmiennego) obrazu układu w wybranej fazie drgań (wykorzystuje się to np. w regulatorach prędkości obrotowej).

Efekt stroboskopowy obserwuje się w momencie, kiedy częstotliwość f obrotów wiatraka jest równa stosunkowi częstotliwości tętnień źródła światła F (np. 100 Hz) do liczby skrzydeł wiatraka n ($f=F/n$).

Jeśli chodzi o tętnienie światła, występujące w pomieszczeniach, to jest ono zaliczane jedynie do czynników uciążliwych, niemniej jednak wymaga ograniczenia, ponieważ może niekorzystnie wpływać na samopoczucie człowieka.

Usytuowanie elektrowni z dala od zabudowy mieszkaniowej nie powinno wpłynąć negatywnie na ludzi.

Rysunek 4. Lokalizacja terenów korzystnych przyrodniczo i ekonomicznie dla lokalizacji elektrowni wiatrowych względem obszarów przyrodniczo cennych objętych lub proponowanych do objęcia ochroną prawną.

LEGENDA

— granica gminy

istniejące obiekty i obszary objęte ochroną prawną

 obszar Natura 2000

 rezerwat przyrody "Cicha Dolina"

 rezerwat przyrody "Nad Białką"

 rezerwat przyrody "Las Bukowy"

projektowane obiekty i obszary do objęcia ochroną prawną

 rezerwat przyrody "Marmurowa Dolina"

 rezerwat przyrody "Gwarkowa Perć"

 obszar chronionego krajobrazu "Przedgórze Gór Opawskich"

 tereny korzystne przyrodniczo i ekonomicznie dla lokalizacji elektrowni wiatowych

8.9. Ochrona gleb i powierzchni ziemi przed degradacją

Degradację gleb powodują m.in. złe wykorzystywanie nawozów i środków ochrony roślin czy niewłaściwie zabiegi agrotechniczne.

Z gospodarczą działalnością wiąże się degradacja gleb, czyli pomniejszanie jej jakości. Do najbardziej powszechnych przejawów degradacji gleb należą: zakwaszenie gleb, gromadzenie substancji toksycznych, pogarszanie struktury gleb, przesuszenie, zamulenie. Cechy te posiada większość gleb obszarów zurbanizowanych i uprzemysłowionych. Największym czynnikiem degradującym rolniczą przestrzeń produkcyjną, jest erozja gleby. W wyniku jej działania powstają niekorzystne, przeważnie trwałe zmiany, prowadzące do obniżenia potencjału produkcyjnego ziemi i walorów ekologicznych krajobrazu.

Korzystne oddziaływanie na gleby będą miały przedsięwzięcia podejmowane w obrębie działania **rekultywacja gleb zdegradowanych i zdewastowanych oraz przywracanie im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej**. Przede wszystkim przyczynią się do zachowania właściwego chemizmu gleb i zapobiegają ich degradacji.

Zagrożeniem dla powierzchni ziemi, jak również innych komponentów środowiska jest eksploatacja surowców, zwłaszcza eksploatacja odkrywkowa.

8.9.1. Eksploatacja zasobów kopalin

Wśród niepożądanych (najważniejszych) form oddziaływania zakładów górniczych na środowisko wyróżnić należy:

Zanieczyszczenie pyłem – miejscami emisji są stanowiska pracy ciężkiego sprzętu służącego do urabiania, transportu, wzbogacania, a w przypadku odkrywkowej eksploatacji takimi miejscami są stanowiska detonacji ładunków wybuchowych. Osiadanie gazów i pyłów postrzałowych na pobliskich terenach, oddziałuje negatywnie na wzrost i prawidłowy rozwój roślin. Zmniejsza się bioróżnorodność obszaru oddziaływania, przez co gatunki o małym zakresie tolerancji zaczynają ustępować miejsca gatunkom o szerokim zakresie tolerancji. Ograniczanie emisji pyłu uzyskuje się na drodze stosowania wiertnic z pochłaniaczami pyłu, a emisja szkodliwych gazów ograniczana jest dzięki stosowaniu coraz lepszych materiałów wybuchowych.

Oddziaływanie hałasu – głównymi źródłami są roboty strzałowe w kopalniach odkrywkowych, transport kołowy i szynowy, maszyny do urabiania, ładowania i transportu. Oddziaływanie hałasu ma w dużej mierze negatywny wpływ na rozród i bytowanie zwierząt. W warunkach nadmiernego hałasu

zwierzyna zaczyna opuszczać miejsce jego oddziaływania, co doprowadza do przemiany ekosystemu. Kosztownym zabiegiem, który mógłby ograniczyć emisję hałasu na duże odległości jest stworzenie systemu barier dźwiękochłonnych wokół terenu wydobywania.

Zanieczyszczenie wód – dotyczy bardzo zasolonych wód, które wypływają z terenu kopalni trafiając do pobliskich rzek. Wody kopalniane charakteryzują się podwyższonymi stężeniami siarczanów, chlorków, a także mogą zawierać w swym składzie duże ilości metali ciężkich i chemikaliów. Zanieczyszczone wody kopalni destabilizują ekosystemy wodne, narażając tym samym organizmy je zamieszkujące na zaburzenia ich procesów fizjologicznych. Zanieczyszczenie wód kopalnianych można zmniejszyć poprzez budowę małych oczyszczalni.

Leje depresyjne – obniżenie zwierciadła wód gruntowych doprowadza do pustynnienia obszaru, znajdującego się w zasięgu oddziaływania a tym samym do zmiany szaty roślinnej tego obszaru. Zmiany bioróżnorodności w zasięgu leja depresyjnego nie są zmianami negatywnymi, gdyż powstanie nowych gatunków roślin powoduje powstanie nowego ekosystemu od zupełnie innych uwarunkowaniach.

Deformacje powierzchni terenu – przejawiają się one w postaci obniżen i ich pochodnych, zwanych wskaźnikami deformacji do których należą: nachylenia, krzywizny pionowe, przesunięcia i odkształcenia pionowe. Deformacje ciągłe mają wpływ na migrację wielu gatunków zwierząt zamieszkujących pobliskie tereny wydobywania. Deformacje powierzchni terenu przyczyniają się do wytworzenia specyficznego klimatu lokalnego, który wpływa na rozwój i rozprzestrzenianie się organizmów roślinnych. Przestrzeń poeksploatacyjną małych odkrywek można odpowiednio zapełniać odpadami komunalnymi, przygotowując teren pod tego typu inwestycję. Powstały nadkład podczas eksploatacji należałoby wykorzystać do wypełnienia przestrzeni poeksploatacyjnej.

8.10. Racjonalna gospodarka odpadami

8.10.1 Odpady komunalne

Problemy dotyczące gospodarki odpadami komunalnymi są związane m.in. z niskim poziomem selektywnej zbiórki w/w odpadów czy niewystarczającej infrastruktury w zakresie zbiórki. Selektywna zbiórka wiąże się ze zmniejszeniem ilości odpadów ulegających biodegradacji deponowanych na składowisku, przeznaczaniu odpadów opakowaniowych do recyklingu itp. Zmiany w tym zakresie przyczynią do poprawy sytuacji gospodarowania odpadami.

8.10.2 Odpady niebezpieczne i inne niż niebezpieczne

Jednym z głównych problemów związanych z gospodarką odpadami niebezpiecznymi na terenie gminy są odpady zawierające azbest. Niezbędnym działaniem do realizacji w tym zakresie jest wdrożenie mechanizmów finansowych umożliwiających dofinansowanie zadań związanych z usuwaniem i unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest. Działania zaproponowane w tym zakresie w Aktualizacji Planu wpłyną korzystnie na stan środowiska w gminie. W przypadku braku realizacji w/w zadań może nastąpić sytuacja składowania tego rodzaju odpadów w miejscach na ten cel nie przeznaczonych – zanieczyszczenie środowiska oraz zagrożenie dla zdrowia ludzi poprzez niewłaściwe usuwanie azbestu.

Potencjalnym zagrożeniem dla środowiska są odpady niebezpieczne występujące w strumieniu odpadów komunalnych, które dziś w większości trafiają na składowiska odpadów. Prowadzenie stałej edukacji i informacji dotyczącej konieczności selektywnego zbierania tych odpadów ze wskazaniem miejsc ich odbioru, a także pokazującej szkodliwość ich oddziaływania na zdrowie i środowisko w przypadku niewłaściwego postępowania, oprócz funkcjonowania instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, powinny w rezultacie przyczynić się do znaczącej poprawy stanu środowiska w gminie.

Stosowanie określonych metod i technologii zagospodarowania zużytych opon t.j. bieżnikowanie, wytwarzanie granulatu gumowego czy odzysk energii poprzez współspalanie w cementowniach

pozwole wyeliminować zjawisko spalania zużytych opon w instalacjach nieprzystosowanych do tego celu i mieszania tych odpadów z odpadami komunalnymi i składowania ich na składowiskach.

W zakresie gospodarki odpadami opakowaniowymi rozbudowa systemu zbiórki i postępowania z tymi odpadami w celu osiągnięcia określonych rocznych poziomów odzysku i recyklingu pozwoli zmniejszyć ilość odpadów deponowanych na składowiskach odpadów, zużycie surowców do produkcji nowych opakowań i ograniczy zaśmiecanie lasów, rzek i jezior.

Zaproponowane w Planie Gospodarki odpadami dla Miasta i Gminy Głucholazy działania w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne powinny ograniczyć ich negatywne oddziaływanie na środowisko pod warunkiem wprowadzenia i realizacji systemu gospodarki zgodnie z założeniami Planu.

8.10.3. Składowiska odpadów

Na terenie gminy Głucholazy nie funkcjonuje żadne czynne składowisko odpadów komunalnych. Na terenie gminy Głucholazy znajduje się zamknięte Gminne Składowisko Odpadów w Konradowie, przewidziane do rekultywacji.

8.10.4. Instalacje odzysku i unieszkodliwiania odpadów

Na terenie miasta i gminy Głucholazy istnieją następujące instalacje (zakłady), w których odzyskowi poddawane są odpady pochodzące z sektora komunalnego:

1. Głucholazkie Zakłady Papiernicze Sp. z o.o. – maszyny do produkcji papieru,
2. MALTA-DECOR S.A. Zakład Produkcji Papieru – maszyna do produkcji papieru,
3. Zakład Usługowo-Produkcyjny KOMUNALNIK Sp. z o.o.

8.11. Kształtowanie postaw ekologicznych

Działania związane z edukacją ekologiczną i zwiększeniem dostępu do informacji o środowisku mają pośrednie pozytywne oddziaływanie na środowisko, ponieważ zwiększają wiedzę społeczeństwa o tym, jakie zagrożenia niesie ze sobą działalność człowieka i jakie są tego konsekwencje dla środowiska i zdrowia człowieka. Zwiększenie świadomości ekologicznej jest koniecznym warunkiem realizacji priorytetu **Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie”** ponieważ ochrona środowiska wymaga podejmowania świadomych decyzji przez administrację oraz uzyskania dla tych decyzji akceptacji i poparcia mieszkańców. Niezbędnym elementem zwiększającym świadomość ekologiczną jest także swobodny dostęp do informacji o środowisku. Stworzenie elektronicznych baz danych umożliwi podejmowanie właściwych decyzji administracyjnych mających wpływ na stan środowiska, ponieważ zawsze dostępna jest informacja o aktualnym stanie środowiska. Kształtowanie postaw proekologicznych jest więc bardzo istotną działalnością w ramach ochrony przyrody i zapobiegania degradacji środowiska.

9. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA I PLANU GOSPODARKI ODPADAMI

9.1. Ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych

Z uwagi na znaczące oddziaływania w przypadku awarii lub wypadku, wskazana jest stała kontrola stanu technicznego tych instalacji, jak również opracowanie szczegółowych planów usuwania skutków awarii.

Podczas budowy kanalizacji sanitarnej powinny być zastosowane materiały zapewniające szczelność rurociągów. Projektowana kanalizacja będzie w całości szczelna dzięki wykorzystaniu do jej budowy szczelnych elementów systemowych z tworzyw sztucznych i betonu i odpowiednim połączeniom tych elementów.

9.2. Ograniczenie zanieczyszczenia powietrza

W celu ograniczenia zanieczyszczeń powietrza przewiduje się wprowadzenie palenisk zapewniających dobre spalanie, ograniczanie zużycia paliw bogatych w siarkę, odsiarczanie zarówno paliw, jak i spalin.

Dla osiągnięcia celu poprawy „niskiej emisji” gmina zamierza wspierać działania na rzecz ograniczenia niskiej emisji ze źródeł komunalnych m.in. wymiana kotłów węglowych na paliwo gazowe, olej opałowy, biopaliwa.

Realizację przedsięwzięć termomodernizacyjnych przyczyni się do ograniczenia strat ciepła z budynków, a w konsekwencji do mniejszego zużycia paliw energetycznych. Mniejsze spalanie paliw wiąże się z mniejszą emisją zanieczyszczeń wytwarzanych podczas ich spalania.

W Programie Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Głuchołazy wyznaczono następujące kierunki działań:

- Termomodernizacja placówek oświatowo-wychowawczych Gminy Głuchołazy i Żłobka Miejskiego. Zadanie obejmuje wykonanie termomodernizacji budynków następujących placówek: Publicznej Szkoły Podstawowej nr 1 w Głuchołazach, Publicznej Szkoły Podstawowej nr 2 w Głuchołazach, Publicznego Gimnazjum nr 1 w Głuchołazach, Publicznego Gimnazjum nr 2 w Głuchołazach oraz Żłobka Miejskiego,
- Modernizacja Sali sportowej GOSiR (w tym w 2012 instalacja paneli solarnych do ogrzewania ciepłej wody użytkowej).

Modernizacja dróg pod kątem zmiany nawierzchni wpłynie na zmniejszenie emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. Prawidłowe wykonawstwo wszelkich robót budowlanych pozwoli na uniknięcie wielu niepożądanych skutków zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego.

9.3. Ograniczenie emisji hałasu

Ograniczenie emisji hałasu komunikacyjnego można uzyskać poprzez poprawę stanu nawierzchni drogi, a także poprawę płynności ruchu. W związku z tym realizowana będzie:

1. Rewitalizacja przestrzeni miejskiej centrum miasta Głuchołazy".

Zadanie obejmuje:

- Przebudowę ulicy Batorego i placu pomiędzy Ulicami Batorego i Korfantego
 - Przebudowę Placu basztowego, Ulicy Basztowej z parkingiem i części Ulicy Korfantego
 - Przebudowę Ulicy Góry Św. Anny
 - Przebudowę Ulicy Aptecznej i Ulicy Wita Stwosza
 - Przebudowę ulicy Kościuszki (na odcinku staromiejskim)
2. Przebudowa gminnych dróg w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011 Zadanie obejmuje przebudowę i budowę następujących dróg:
 - w 2009r. - Głuchołazy ul. Opolska (droga nr 107132)
 - w 2010r. - Głuchołazy ul. Skłodowskiej i Kościuszki.
 - w 2011r. – droga Charbielin – Jarnołówek
 3. Budowa dróg na terenie osiedli mieszkaniowych w Głuchołazach,
 4. Odtworzenie transgranicznego połączenia drogowego Jarnołówek- Złote Hory,
 5. Przebudowa drogi gminnej ul. Chopina

Ważnym elementem jest materiał wykorzystany przy budowie nawierzchni dróg. Powinna to być nawierzchnia cichobieżna, zapobiegająca emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. Dodatkowo winien być wykonany system zbierający wody opadowe spływające z powierzchni drogi.

Prawidłowe wykonawstwo wszelkich robót budowlanych pozwoli na uniknięcie wielu niepożądanych skutków zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego.

Szczególne znaczenie mają także działania, które prowadzą do zidentyfikowania i zinventaryzowania terenów, na których występują przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu, ponieważ dzięki temu można prowadzić efektywne działania ograniczającego jego skutki np. poprzez wymianę okien na dźwiękoszczelne i modernizację dróg.

9.4. Ochrona zasobów przyrody

Realizowane przy okazji inwestycji drogowych przepusty i przejścia dla zwierząt mogą w pewien sposób zrekomensować straty przy budowie dróg.

Zadania w zakresie ochrony przyrody tj.

1. Urządzenie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień i parków,
2. Pozostałe zadania związane z realizacją programu rewitalizacji miasta Głuchołazy"
Zadanie obejmuje:
 - przygotowanie dokumentacji projektowej do programu rewitalizacji
 - wykonanie małej architektury na Rynku
 - wykonanie szaty roślinnej na Rynku.
 - zabezpieczenie, remont i rekonstrukcje wieży Bramy Górnej,
3. Zagospodarowanie terenu doliny Białej Głuchołaskiej na odcinku Mikułowice-Głuchołazy,
4. Modernizacja alejki spacerowej przy ul. Moniuszki w Głuchołazach Zadanie obejmuje: remont ciągów pieszo-jezdnych; wykonanie oświetlenia, elementów małej architektury oraz zieleni,
5. Modernizacja i budowa placów zabaw oraz budowa Skate Parku,
6. Odbudowa dróg na Górze Chrobrego Zadanie obejmuje: odbudowę Drogi Krzyżowej wraz z kapliczkami, modernizacja drogi podleskiej i drogi świńskiej,
7. Budowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy. Zadanie obejmuje opracowanie kompleksowej sieci ścieżek rowerowych na terenie gminy a następnie ich budowę i oznakowanie,
8. Zakup maszyny do pielęgnacji sztucznej murawy,
9. Pozostałe zadania związane z realizacją programu rewitalizacji miasta Głuchołazy,
10. Modernizacja alejki spacerowej przy ul. Moniuszki w Głuchołazach,

11. Wspólne dziedzictwo historyczne Głucholaz i Jesenika nowym trans granicznym produktem historycznym (przebudowa wnętrza Wieży Bramy Górnej oraz rewitalizacja relikwów średniowiecznego muru obronnego,
12. Budowa kompleksu rekreacyjnego „Nad Białką” w Głucholazach pomiędzy ul. Kościuszki i Opolską.
– wpłyną w sposób pozytywny na stan przyrody w gminie, w związku z tym wyznaczanie zadań rekompensujących negatywne oddziaływania jest nieuzasadnione.

9.5. Ochrona ludzi, roślinności oraz zwierząt

Projektowane elektrownie wiatrowe będą posiadały oznaczenie przeszkodowe wymagane zarówno przez Szefostwo Infrastruktury Lotniskowej jak i przez Główny Inspektorat Lotnictwa Cywilnego obejmuje oznakowanie podwójne: nocne oraz dzienne.

Jako oznakowanie nocne przyjmuje się jako wystarczające umieszczenie lamp oświetleniowych koloru czerwonego na maszcie gondoli. Jako oznakowanie dzienne zaś – malowanie końcówek łopat śmigieł na kolor czerwony.

Polские przepisy zbieżne są z zaleceniami Międzynarodowej Cywilnej Agencji Lotnictwa (ICAO), w której jednak w przypadku elektrowni wiatrowych, nie ma obligatoryjnego obowiązku stosowania takiego oznakowania.

Typowe oznakowanie elektrowni wiatrowych:

1. Podstawowe oznakowanie przeszkodowe stosowane najczęściej w elektrowniach wiatrowych jest to oświetlenie składające się z dwóch czerwonych synchronicznie migających świateł ostrzegawczych, odpowiednio rozstawionych i montowanych na gondoli. Światła takie migają z częstotliwością ok. 30 błysków na minutę. Włączane i wyłączane oświetlenia ostrzegawczego sterowane jest w zależności od jasności otoczenia przez przełącznik zmierzchowy. W razie awarii sieci oświetlenie ostrzegawcze zasilane jest z odpowiednio przygotowanego układu zasilania awaryjnego.
2. Dodatkowe oświetlenie ostrzegawcze stosuje się w zależności od usytuowania elektrowni wiatrowej np. w pobliżu lotniska. Lamy takiego oświetlenia rozmieszczone są na gondoli w taki sposób, by były dobrze widoczne ze wszystkich stron. Lamy włączane są przełącznikiem zmierzchowym.

Oznakowanie wiatraka stosowane w porze dziennej nie spowoduje wystąpienia zjawisk stroboskopowych. W porze nocnej przy zastosowaniu oświetlenia w postaci lamp, zjawiska stroboskopowe mogą być obserwowane w momencie, kiedy częstotliwości obrotów wiatraka jest równa stosunkowi częstotliwości tętnień źródła światła do liczby skrzydeł. Mając na uwadze zmienność prędkości wiatru i jego kierunku, wystąpienie efektów stroboskopowych przez dłuższy okres czasu, w porze nocnej jest mało prawdopodobne.

9.6. Ochrona powierzchni ziemi

W celu ochrony powierzchni ziemi na terenie Miasta i Gminy Głucholazy przeprowadzi się działania zmierzające do przeciwdziałania degradacji chemicznej gleb poprzez ochronę powietrza o wód powierzchniowych.

W przypadku degradacji chemicznej gleb wapnowanie pozwala utrzymać właściwy odczyn gleby co zmniejsza ryzyko pobierania metali ciężkich przez rośliny i tym samym włączenie ich w łańcuch pokarmowy oraz zmniejsza ich migrację do wód gruntowych. Właściwe postępowanie ze środkami ochrony roślin i nawozami pozwoli także ograniczyć przedostawanie się pierwiastków biogennych do wód podziemnych i powierzchniowych. Wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych wpłynie korzystnie na gleby i zachowanie różnorodności biologicznej, ponieważ stanowią one ostoje

i ułatwiają migrację wielu organizmów, które w nieróżnorodnym krajobrazie rolniczym nie mogły by bytować. Stanowią one element krajobrazowy i biotyczny.

Zmniejszanie dawek nawozów mineralnych, zwłaszcza azotowych, a często także chemicznych środków ochrony roślin pozwoli na zmniejszenie degradacji chemicznej gleb. Ponadto uprawa roślin strączkowych w mieszankach ze zbożami zapobiega wymywaniu azotanów z gleby. Dodatkową korzyścią jest możliwość uzyskania większych i wierniejszych plonów w porównaniu z siewami czystymi.

Ponadto informacje i doradztwo wśród rolników polegające na zalecaniu stosowania następujących zabiegów:

- ✓ zakładanie pasów śródpolnych,
- ✓ dostosowanie biologicznego potencjału gleby pod uprawę odpowiednich gatunków roślin, w zależności od wymagań, wpływu na środowisko i strukturę i strukturę gleby,
- ✓ wpływu nawożenia organicznego dla poprawy jakości i struktury gleby,
- ✓ prawidłowe składowanie nawozów organicznych (obornika, gnojówki, gnojowicy) w nawożeniu roślin.

W ramach działania zapobiegawczych degradacji gleb prowadzone będzie zagospodarowanie terenów zdegradowanych. Rekultywacja terenów zdegradowanych pozwala przywrócić teren do produkcji rolniczej, leśnej czy na cele rekreacyjne. Należy także dążyć do likwidacji i rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych. Szczególnie korzystne jest ponowne zagospodarowanie terenów zdegradowanych na cele gospodarcze i przemysłowe, ponieważ w ten sposób nie jest potrzebne przeznaczanie terenów rolniczych czy leśnych na tę działalność. Działania rekultywacyjne powinny być prowadzone w kierunku najbardziej optymalnym dla środowiska.

9.7. Ograniczenie oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego

W celu ograniczenia oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego konieczne jest wyznaczenie obszarów bez zabudowy i uwzględnianie takich obszarów, i wynikających z tego ograniczeń, w planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach lokalizacyjnych.

9.8. Ograniczenie wykorzystanie materiałów i surowców

Ograniczenie wpływu na środowisko można uzyskać także poprzez wzrost efektywności i wykorzystywania surowców i zasobów wodnych w przemyśle, co zmniejsza emisje do środowiska. Wszelkie działania na rzecz ograniczenia całkowitej ilości zużywanej energii i surowców przyczyniają się do wolniejszego zużywania nieodnawialnych zasobów i ograniczania presji na środowisko. Realizowane to będzie poprzez wdrażanie ekoinnowacyjnych, czystych technologii i systemów zarządzania środowiskiem w przedsiębiorstwach. W zakresie wytwarzania odpadów pochodzenia przemysłowego działania te winny być ukierunkowane na zminimalizowanie ich powstawania u źródła. Należy także wprowadzać zamknięte obiegi wody oraz ograniczać w procesach technologicznych wykorzystanie wód podziemnych.

Ochrona zasobów kopalin możliwa jest też poprzez ograniczanie wydobycia do wielkości gospodarczo uzasadnionych. Realizacja takich zadań w ramach POŚ dla Gminy i Miasta Głucholazy będzie więc korzystnie wpływać na wszystkie elementy środowiska poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza i wytwarzania opadów, ograniczenie odprowadzania ścieków do wód i zużycia surowców naturalnych, dzięki czemu ograniczone będą też niekorzystne przekształcenia w krajobrazie.

9.9. Zapobieganie poważnym awariom

Wszelkie działania mające na celu ograniczanie i zwalczanie skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie skutkom poważnych awarii przemysłowych, wypadkom związanym z przewozem substancji niebezpiecznych, są bardzo korzystne dla środowiska i zdrowia człowieka. Wdrażanie systemów ratowniczo-gaśniczych, doposażenie jednostek we właściwy sprzęt pozwala na stworzenie jednolitego i spójnego układu podmiotów ratowniczych, tak aby można było podjąć skuteczne działania ratownicze w sytuacjach zagrożeń życia, zdrowia lub środowiska. Plany operacyjno-ratownicze powinny też opracowywać zakłady o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii, ponieważ w razie wystąpienia awarii pozwalają one na zminimalizowanie negatywnych oddziaływań na środowisko i zdrowie ludzi.

Jednym z kierunków działań, mających na celu ograniczenie ryzyka wypadku przy transporcie substancji niebezpiecznych jest właściwa organizacja ich przewozu i dobór trasy oraz pory przejazdu. Wyprowadzenie tej kategorii ruchu poza obszar zabudowy dzięki budowie nowych obwodnic służy poprawie bezpieczeństwa. Służy jej również dbałość o stan dróg, którymi odbywa się transport substancji o dużym potencjale zagrożenia, o prawidłowe ich oznakowanie, utrzymanie w zimie itp.

9.10. Racjonalna gospodarka odpadami

9.10.1. Intensyfikacja działań na rzecz selektywnej zbiórki na terenie gminy (w tym rozwój zbiórki odpadów biodegradowalnych)

Podstawowym elementem poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi jest podniesienie sprawności systemów zbierania odpadów z jednoczesnym zapewnieniem ich odzysku i unieszkodliwiania w instalacjach spełniających wymagania ochrony środowiska.

Wprowadzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów, w tym odpadów ulegających biodegradacji i niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych bardzo korzystnie wpłynie na stan środowiska w powiecie. Przyczyni się to do zmniejszenia ilości odpadów kierowanych bezpośrednio na składowiska poprzez poddawanie ich w pierwszej kolejności procesom odzysku. Ponadto objęcie wszystkich mieszkańców powiatu zorganizowanym zbieraniem odpadów wyeliminuje zjawisko niekontrolowanego pozbywania się odpadów, przeciwdziałać będzie powstawaniu dzikich „wysypisk śmieci”. Jednakże powodzenie tych działań wymaga wdrożenia odpowiednich instrumentów finansowych, właściwej kontroli i nadzoru nad jednostkami odpowiedzialnymi za realizację tych zadań a także wykonanie działań zgodnie z określonymi terminami. Nie bez znaczenia jest tutaj przeprowadzenie szeroko zakrojonej akcji edukacyjno – informacyjnej wśród społeczeństwa. Wzrost ilości zbieranych odpadów, które można ponownie wykorzystać będzie pozytywnie wpływał na ograniczenie degradacji gleb i zasobów leśnych.

W projekcie planu gospodarki odpadami dla Miasta i Gminy Głuchołazy przedstawiono działania, z określeniem terminu ich realizacji, które mają na celu poprawę sytuacji w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. W zaproponowanym systemie gospodarki odpadami komunalnymi proponuje się budowę tego systemu w oparciu o następujące założenia: gminy z terenu powiatu zobowiązane są do wypełniania zadań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi wynikającymi m.in. z ustawy o odpadach, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie i rozporządzeń wykonawczych.

W celu osiągnięcia wymaganych przepisami poziomów odzysku surowców i energii, niezbędne jest dostosowanie systemu zbierania i odbioru odpadów, do rozwiązań technologicznych przyjętych w Regionalnym Centrum Gospodarki Odpadami (RCGO) w ramach Południowo-Zachodniego Regionu Gospodarki Odpadami z ośrodkiem wiodącym w Nysie.

Na terenie gminy powinno być prowadzone selektywne zbieranie odpadów posegregowanych w podziale na: tworzywa sztuczne, papier, szkło. System odbioru odpadów powinien obejmować 100% mieszkańców gminy.

Ponadto w punktach wytwarzania znacznych ilości odpadów biodegradowalnych powinno być prowadzone ich selektywne zbieranie.

Zaleca się stosowanie następujących systemów organizacyjnych:

- punkty zbierania odpadów niebezpiecznych (PZON), przyjmujące odpady od indywidualnych dostawców nieodpłatnie,
- mobilne punkty zbierania odpadów niebezpiecznych (MPZON), objeżdżające w wyznaczonym czasie określony obszar,
- objazdowe zbieranie wybranych odpadów w określonych i ogłaszanych terminach (np. odpady wielkogabarytowe),
- zbieranie przez sieć handlową różnych odpadów niebezpiecznych,
- odbieranie odpadów budowlanych – jako „usługa na telefon”,
- rozwój metod zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji poprzez wdrażanie do stosowania przydomowych kompostowników.

Realizacja zadań powinna korzystnie wpłynąć na stan środowiska i jednocześnie zdrowie ludzi. Rozbudowa infrastruktury do segregacji odpadów i pozyskiwania surowców wtórnych odbywać się będzie w ramach istniejących instalacji dla której już wcześniej ustalono warunki lokalizacyjne.

9.10.2. Rozbudowa infrastruktury do segregacji odpadów przeznaczonych do odzysku

Wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów z podziałem na odpady niebezpieczne, surowce wtórne, odpady biodegradowalne, wielkogabarytowe i remontowo - budowlane przyczyni się do poprawy stanu środowiska poprzez:

- stworzenie możliwości ponownego wykorzystania odpadów (stłuczka szklana, makulatura, tworzywa sztuczne, metale, oleje zużyte),
- wyeliminowanie odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych trafiających na składowisko, powodujących znaczne zagrożenie zanieczyszczeniem substancjami toksycznymi wód i gleb,
- zmniejszenie ilości odpadów biodegradowalnych deponowanych na składowisku i skierowanie ich do kompostowania, co przyczyni się do zmniejszenia uciążliwości dla środowiska przyrodniczego składowiska oraz spowoduje uzyskanie kompostu,
- zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowisku i tym samym wydłużenie czasu jego eksploatacji,
- stworzenie możliwości ponownego wykorzystania materiałów znajdujących się w odpadach wielkogabarytowych oraz odzysku odpadów budowlanych poprzez zastosowania ich jako kruszywa w robotach drogowych, inżynieryjnych itp.

9.10.3. Wydzielenie odpadów wielkogabarytowych ze strumienia odpadów komunalnych

Zbiórka odpadów wielkogabarytowych na terenie miasta i gminy, realizowana jest na zasadzie tzw. „wystawek”, w określonych i podanych do publicznej wiadomości dniach (dwa razy do roku). Ponadto odpady te odbierane są od ludności również w ramach indywidualnych zgłoszeń. Wydzielenie odpadów wielkogabarytowych wpłynie na zmniejszenie składowanych odpadów oraz możliwość pozyskania odpadów do dalszego wykorzystania.

9.10.4. Zbiórka odpadów remontowo – budowlanych

Gruz budowlany i inne odpady towarzyszące budowie i remontom mieszkań usuwane są na zasadzie podstawienia przez podmiot odbierający odpady pojemnika na zlecenie i koszt wytwórcy odpadów.

9.10.5. Zorganizowanie systemu zbiórki i transportu odpadów zwierzęcych z terenów podlegających Gminie

W razie zalegającej padliny na terenach podlegających gminie – Gmina podejmuje działania, mające na celu zorganizowanie zbiórki, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zwierzęcych (koszty ponoszone przez gminę i podmioty zbierające odpady). Sprawna zbiórka odpadów zwierzęcych z terenów podlegających Gminie wpłynie korzystnie na środowisko.

9.10.6. Zbiórka odpadów niebezpiecznych pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych

Potencjalnym zagrożeniem dla środowiska są odpady niebezpieczne występujące w strumieniu odpadów komunalnych, które dziś w większości trafiają na składowiska odpadów.

W celu udoskonalenia zbiórki odpadów niebezpiecznych należy prowadzić stałą edukację i informować o konieczności selektywnego zbierania tych odpadów ze wskazaniem miejsc ich odbioru a także pokazać szkodliwość ich oddziaływania na zdrowie i środowisko w przypadku niewłaściwego postępowania.

Ważnym elementem właściwej gospodarki odpadami są instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, ich funkcjonowanie w rezultacie przyczyni się do znaczącej poprawy stanu środowiska w gminie.

Istotna jest również organizacja nowych i rozwój istniejących systemów zbierania odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych odpadów komunalnych, w oparciu o:

- funkcjonujące sieci zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych utworzone przez przedsiębiorców,
- funkcjonujące placówki handlowe, apteki, zakłady serwisowe oraz punkty zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych (np. przeterminowane lekarstwa, baterie, akumulatory),
- stacjonarne lub mobilne punkty zbierania odpadów niebezpiecznych,
- regularne odbieranie odpadów niebezpiecznych od mieszkańców prowadzących selektywne zbieranie w systemie workowym lub pojemnikowym przez podmioty prowadzące działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Zużyte baterie i akumulatory

Do tej pory w gminie nie podjęto działań związanych z selektywną zbiórką zużytych baterii i akumulatorów małego gabarytu. Zużyte akumulatory przekazywane są w punktach zakupu nowych akumulatorów. Zużyte akumulatory przekazywane są w punktach zakupu nowych akumulatorów.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Mieszkańcy miasta i gminy Głucholazy mają możliwość oddania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych, przy okazji okresowych zbiórek odpadów wielkogabarytowych.

Przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie zbierania odpadów elektrycznych i elektronicznych:

1. Zakład Usługowo-Produkcyjny KOMUNALNIK Sp. z o.o.; Ul. Andersa 4; 48-340 Głucholazy,
2. WALKIEWICZ Sp. j.; Ul. Rynek 12/4; 48-340 Głucholazy;

3. APTEKA św. Wawrzyńca mgr Dariusz Jankowski; Ul. Rynek 26; 48-340 Głucholazy.

Przeterminowane leki

Gmina Głucholazy nie zorganizowała do tej pory zbiórki przeterminowanych farmaceutyków od ludności.

Przeterminowane pestycydy

Na terenie Miasta i Gminy Głucholazy nie ma mogilników zawierających przeterminowane pestycydy.

Na terenie gminy nie ma zorganizowanego systemu zbiórki przeterminowanych środków ochrony roślin oraz opakowań po tych środkach. Istnieje jedynie możliwość zwrotu opakowań po środkach ochrony roślin w punktach sprzedaży tego typu produktów. Obecnie tylko dwie firmy w gminie Głucholazy posiadają zezwolenie na zbieranie tego typu odpadów:

- CHEMPEST, Zdzisław Opiola, 48-330 Nowy Świątów 108 D,
- Centrum Ogrodnicze-Przemysłowe „KAMRO”, Rynek 220 F, 48-340 Głucholazy.

9.10.7. Dofinansowanie demontażu, transportu i unieszkodliwiania wyrobów azbestowych

Jednym z głównych problemów związanych z gospodarką odpadami niebezpiecznymi na terenie miasta i gminy są odpady zawierające azbest. Niezbędnym działaniem do realizacji w tym zakresie jest wdrożenie mechanizmów finansowych umożliwiających dofinansowanie zadań związanych z usuwaniem i unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest. Działania zaproponowane w tym zakresie w projekcie Planu wpłyną korzystnie na stan środowiska w gminie. W przypadku braku realizacji w/w zadań może nastąpić sytuacja składowania tego rodzaju odpadów w miejscach na ten cel nie przeznaczonych – zanieczyszczenie środowiska oraz zagrożenie dla zdrowia ludzi poprzez niewłaściwe usuwanie azbestu.

9.10.8. Rekultywacja zamkniętego składowiska odpadów w Konradowie

Na terenie gminy Głucholazy znajduje się zamknięte Gminne Składowisko Odpadów w Konradowie.

Termin zamknięcia składowiska wyznaczono na 31.12.2009 r.

Projekt rekultywacji określono na lata 2009-2015,

Przyczyna zamknięcia – niedostosowanie do aktualnych wymogów z zakresu eksploatacji składowisk,

Przyczyna zamknięcia wg APGOWO – wyczerpanie się wolnej pojemności.

Plany rekultywacji składowiska odpadów komunalnych we wsi Konradów, gminie Głucholazy:

1. Rekultywacja techniczna:

- wypełnienie warstwami wyrównawczymi pozostałej pojemności dyspozycyjnej do projektowanych rzędnych docelowego ukształtowania wierzchowiny, zrekultywowanej części składowiska (istniejącej kwatery składowania odpadów),
- ukształtowanie powierzchniowe wierzchowiny złoża zdeponowanych odpadów ze spadkami podłużnymi umożliwiającymi spływ wód powierzchniowych,
- wykonanie na wyprofilowanej powierzchni wierzchowiny i skarp, warstwy odgazowującej złoża zdeponowanych odpadów o grubości warstwy 20 cm z mieszaniny piasku grubego, pospółki, żwiru 16-32 mm,
- wykonanie okrywy rekultywacyjnej o grubości warstwy 50-70 cm z gruntów słabo przepuszczalnych (głina, glina ciężka, iły wilgotne twaroplastyczne i plastyczne, piasek gliniasty, pyły i lessy mało wilgotne, półzwarte, mady i namuły gliniaste). Grunty tego rodzaju ze względu na swoje własności fizyko-chemiczne oraz niski współczynnik filtracji stanowiąc będą wystarczające zabezpieczenie przed wpływem wód opadowych na złoża

zdeponowanych odpadów utrzymując jednocześnie odpowiednią wilgotność dla prawidłowej wegetacji roślin rekultywacyjnych,

- wykonanie wierzchniej warstwy grubości 20 cm z gruntu organicznego, stanowiącej odpowiednie podłoże umożliwiające prawidłową wegetację roślin rekultywacyjnych.

2. Rekultywacja biologiczna:

- wzbogacenie gleby poprzez wysiew roślin motylkowych oddziałujących korzystnie na siedlisko pod względem fizycznym, chemicznym jak również biologicznym,
- po pierwszym roku przeoranie jednorocznego łubinu, zabieg ten stanowić będzie pierwszy etap po rekultywacji terenu składowiska,
- przygotowanie terenu poprzez wykonanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych, nawożenia mineralnego, bronowania, wysiewu łubinu żółtego z domieszką wieloletnich roślin motylkowych (łubin trwały, lucerna, przelot pospolity, komonica zwyczajna, koniczyna biała),
- zagospodarowanie terenu – równomierne, naprzemienne nasadzenie drzew i krzewów – olsza czarna, olsza szara, brzoza, robinia,
- pielęgnacja roślin oraz niezbędne zabiegi agrotechniczne szczególnie w pierwszym roku wegetacji nasadzeń.

Uszczelnienie powierzchni składowiska:

- warstwa ekranująca złożona z warstwy mineralnej o wartości współczynnika filtracji k nie większej niż $1 \cdot 10^{-9}$ m/s, miąższość warstwy ekranującej wyniesie 0,5-0,7 m,
- warstwa drenażowa żwirowo-piaszczysta o wartości współczynnika filtracji k większej niż $1 \cdot 10^{-4}$ m/s, o miąższości 0,2,
- wierzchnia warstwa ziemna o miąższości 0,2 m gleby pozwalająca na wegetację roślin.

3. Odgazowanie złoża zdeponowanych odpadów:

Z uwagi na proponowane odizolowanie złoża zdeponowanych odpadów przed migracją wód opadowych, poprzez wykonanie stosownego ekranu z gruntów słabo przepuszczalnych, koniecznością będzie odprowadzenie tworzącego się biogazu w wyniku zachodzących procesów chemicznych w odpadach organicznego. W w/w celu przewiduje się wykonanie wykonanie 18 studzienek odgazowujących w formie odwiertu o średnicy 400mm z wewnętrznym filtrem z rury perforowanej PEHD o średnicy 200 mm.

Harmonogram działań związanych z rekultywacją techniczną składowiska:

Etap I:

- wykonanie warstwy wyrównawczej warstwy wyrównawczej części kwatery Pr2 o powierzchni 1,97ha – 31.12.2009 r.,
- wykonanie warstwy uszczelniającej części kwatery Pr1 o powierzchni 2,83ha – 1.07.2008 r. – 31.12.2010 r.,

Etap II:

- wykonanie warstwy uszczelniającej części kwatery Pr2 o powierzchni 1,97ha – 1.04.2010 r.- 31.12.2012 r.,
- wykonanie warstwy wyrównawczej części kwatery Pr3 o powierzchni 1,57ha – 1.10.2010 r.- 31.12.2013 r.,

Etap III:

- wykonanie warstwy uszczelniającej części kwatery Pr3 o powierzchni 1,57ha – 01.04.2012 r.- 31.12.2015 r.

10. ODDZIAŁYWANIA TRANSGRANICZNE

10.1. Oddziaływania transgraniczne ustaleń POŚ dla Miasta i Gminy Głuchołazy

Realizacja ustaleń Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Głuchołazy nie będzie powodować znaczących oddziaływań transgranicznych. Jednakże, ze względu na fakt podpisania przez Polskę i ratyfikowania Konwencji o ocenach oddziaływania w kontekście transgranicznym należy podkreślić obowiązek informowania państw w przypadku podejmowania działań mogących znacząco oddziaływać na ich terytorium.

10.2. Oddziaływanie transgraniczne ustaleń PGO dla Miasta i Gminy Głuchołazy

Wdrożenie ustaleń Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta i Gminy Głuchołazy nie wywoła negatywnych oddziaływań transgranicznych.

11. ANALIZA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAPROPONOWANYCH W PROJEKTACH

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Głuchołazy ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Ponadto brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań silnie zależą od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych, dlatego przy budowie nowych dróg, urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii należy rozważać warianty alternatywne tak, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Jako warianty alternatywne przedsięwzięcia można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować konsekwencje środowiskowe.

Warunkiem prawidłowego funkcjonowania zaproponowanego w Aktualizacji PGO dla Miasta i Gminy Głuchołazy systemu gospodarki odpadami jest zachowanie określonych terminów realizacji przyjętych zadań, dostępność środków finansowych i brak protestów mieszkańców.

Wybór sposobu prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów w tym odpadów ulegających biodegradacji i odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych jest prawidłowy.

W przypadku pozostałych zaproponowanych działań, wpływających korzystnie na środowisko, zaproponowanie rozwiązań alternatywnych jest nieuzasadnione.

12. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA I PLANU GOSPODARKI ODPADAMI ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Aby w przyszłości istniała możliwość obiektywnej weryfikacji i modyfikacji celów i projektów proponowanych w ramach Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Głuchołazy, konieczne jest prowadzenie monitoringu, który dostarczy danych niezbędnych do realizacji tych działań.

Monitoring ten – ze względu na częstotliwość gromadzenia, a w szczególności udostępniania danych – powinien być prowadzony w cyklu rocznym, a sprawozdania z jego realizacji, łącznie ze sprawozdaniami z postępów wykonania ustaleń Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska, powinny być udostępniane, zgodnie z wymogami ustawy Prawo Ochrony Środowiska, co najmniej w cyklu dwuletnim. Monitoring ten obejmuje dwa podstawowe rodzaje kontrolowania zmian, które najogólniej można określić jako:

- monitoring ilościowy,
- monitoring jakościowy.

Ujęcie ilościowe – obrazuje prognozę zmian konkretnych wielkości (wskaźników). Nie do wszystkich elementów środowiska da się przypisać wskaźniki (nie wszystkie dane są dostępne), aby dokonać prognozy ilościowej w niektórych elementach środowiska. Do prognozowania zmian wskaźników w przyszłości wykorzystano informacje o dynamice zmian tych wskaźników w przeszłości, nakładów w okresach poprzednich i planowanych do poniesienia (uwzględniono fakt, iż część zaplanowanych nakładów w poprzednim okresie nie została zrealizowana), oraz wymogi UE.

Prognoza optymistyczna – powstała przy założeniu, że wszystkie wymogi UE w zakresie ochrony środowiska zostaną spełnione oraz zostanie wydatkowanych 100% nakładów zaplanowanych na ochronę środowiska.

Prognoza realistyczna – uwzględniono w niej dotychczasowe tempo zmian wskaźników oraz środków jakie poniesiono na ochronę środowiska.

Prognoza pesymistyczna – powstała przy założeniu, że nie uda się wydatkować 100% zaplanowanych nakładów na ochronę środowiska, a dotychczasowe tempo zmian wskaźników zostanie osłabione.

Ujęcie jakościowe – dla elementów środowiska, dla których nie można prognozować określonych wskaźników lub jest to utrudnione, wykorzystano ocenę jakościową, która stanowi jednocześnie uzupełnienie do oceny ilościowej.

Listę tę można ewentualnie w przyszłości uzupełnić o pojedyncze nowe wskaźniki dotyczące jakości środowiska. Wskazane byłoby także podanie, które wskaźniki służą do monitorowania celów Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska.

Określony w Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta i Gminy Głuchołazy monitoring realizacji ustaleń planu jest zgodny z wymaganiami KPGO oraz wystarczający. Niemniej jego jakość zależeć będzie od rzetelności dostarczania danych do bazy wojewódzkiej przez wszystkie podmioty gospodarujące odpadami.

13. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

13.1. Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Głucholązy

- Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Głucholązy na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017 jest zgodny ze strategicznym dokumentem Unii Europejskiej –priorytetami VI Wspólnotowego Programu Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego. Aktualizacja POŚ dla Miasta i Gminy Głucholązy uwzględnia również zapisy podstawowych, krajowych dokumentów strategicznych: Polityki Ekologicznej Państwa, Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Opolskiego oraz Krajowego Planu Gospodarki Odpadami.
- Aktualizacja POŚ dla Miasta i Gminy Głucholązy umożliwia identyfikację skutków środowiskowych oraz potencjalnych zmian warunków życia mieszkańców regionu w wyniku realizacji ustaleń dokumentu.
- Spośród zidentyfikowanych problemów środowiskowych Miasta i Gminy Głucholązy, z których wynikają konkretne cele ochrony środowiska, należy w szczególności wymienić:
 - ochronę zasobów wodnych,
 - ochronę przyrody, w tym różnorodności biologicznej,
 - zmniejszenie emisji hałasu.
- W horyzoncie, dla którego opracowano Aktualizację POŚ dla Miasta i Gminy Głucholązy konieczne jest zwrócenie szczególnej uwagi na działania z zakresu:
 - usprawnienia gospodarki wodno-ściekowej, z konieczności osiągnięcia do 2015 roku dobrego stanu wód: powierzchniowych i podziemnych,
 - ochrony przyrody i utrzymania różnorodności biologicznej poprzez m.in. rozszerzenie obszarów chronionych.
- Przeprowadzone w ramach niniejszej Prognozy analizy zgodności celów POŚ dla Miasta i Gminy Głucholązy z celami nadrzędnych dokumentów strategicznych oraz podstawowych dokumentów opracowywanych na szczeblu regionalnym, wskazują na znaczną ich spójność oraz zharmonizowanie. Spójność regionalnej polityki ekologicznej ze strategicznymi celami rozwoju powiatu i gminy jest podstawą równoważenia rozwoju w horyzoncie średnio i długookresowym. Dzięki temu Aktualizacja POŚ dla Miasta i Gminy Głucholązy może stać się skutecznym narzędziem koordynacji działań na rzecz wdrożenia rozwoju zrównoważonego w regionie.
- Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska w odniesieniu do ekosystemów leśnych, rolnych, wodnych i zurbanizowanych oraz podstawowych komponentów środowiska charakteryzuje się zdecydowaną przewagą korzystnych skutków środowiskowych.

13.2. Plan Gospodarki Odpadami dla Miasta i Gminy Głucholązy

- Projektowany system gospodarki odpadami jest zgodny z ustaleniami Krajowego Planu Gospodarki Odpadami oraz spełnia podstawowe uwarunkowania wynikające z Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami oraz unijnych przepisów.
- W okresie obowiązywania planu nastąpiła wyraźna poprawa gospodarki odpadami komunalnymi w odniesieniu do segregacji odpadów, odzysku odpadów opakowaniowych i niebezpiecznych oraz zbierania odpadów wielkogabarytowych i wyeksploatowanego sprzętu oraz urządzeń na terenach miejskich. W najbliższym okresie należy kontynuować i utrwalać powyższe działania oraz usprawnić system zbierania i odbioru odpadów również z terenów wiejskich.

- Uzyskanie zamierzonych efektów gospodarczych i ekologicznych przez planowane zakłady zagospodarowania odpadów uzależnione jest głównie od rozbudowy linii segregacji i przekształcania odpadów w instalacje umożliwiające produkcję kompostu oraz paliwa alternatywnego jako produktu handlowego, o parametrach użytkowych potwierdzonych atestem jakości.
- Rozwiązania przewidywane w aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta i Gminy Głuchołazy można uznać za przyjazne środowisku, nie generujące nieodwracalnych negatywnych oddziaływań transgranicznych.
- Brak kontynuacji działań określonych w Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta i Gminy Głuchołazy z 2004 roku (wariant zerowy) stanowiłby zaprzeczenie podstawowym wymaganiom ochrony środowiska i jest niedopuszczalny.

14. STRESZCZENIE

Podstawą prawną sporządzenia niniejszej „Prognozy oddziaływania na środowisko projektów Programu Ochrony Środowiska i Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta i Gminy Głuchołazy na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017” jest art. 46 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r. (t.j. Dz.U. z 2008 Nr 199 poz. 1227).

Celem prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań skutków wykonania Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Głuchołazy na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017” i Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta i Gminy Głuchołazy na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017” na środowisko i stwierdzenie czy realizacja proponowanych zadań sprzyjać będzie ochronie środowiska i zrównoważonemu rozwojowi.

Analiza celów ustanowionych w POŚ i PGO dla Miasta i Gminy Głuchołazy wykazała, że są zgodne i realizują cel strategiczny wyznaczony w:

- Traktacie Akcesyjnym - VI Wspólnotowym Programie Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego.
- Polityką Ekologiczną Państwa w lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 (PEP),
- Aktualizacją Wojewódzkiego Programu Ochrony Środowiska,
- Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2010 (KPGO 2010),
- Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami,
- Strategią Rozwoju Gminy Głuchołazy.

Ocena stanu środowiska na terenie gminy pozwoliła wskazać następujące problemy ochrony środowiska:

- usprawnienia gospodarki wodno-ściekowej, z konieczności osiągnięcia do 2015 roku dobrego stanu wód: powierzchniowych i podziemnych,
- ochrony przyrody i utrzymania różnorodności biologicznej poprzez m.in. rozszerzenie obszarów chronionych.

Wskazane problemy środowiskowe na terenie powiatu znajdują rozwiązanie w ramach zaproponowanych w projekcie POŚ i PGO dla Miasta i Gminy Głuchołazy zadań do realizacji.

W Prognozie przeanalizowano możliwy wpływ wskazanych do realizacji w projektach zadań na następujące elementy: powietrze i klimat, wody, bioróżnorodność, powierzchnię ziemi i glebę, krajobraz, dziedzictwo kulturowe, w tym zabytki, populację oraz zdrowie ludzi. Określono oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska.

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto oceny tej dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Pozytywne oddziaływania zadań wskazanych w Aktualizacji POŚ dla Miasta i Gminy Głucholazy na środowisko zdecydowanie przeważają nad negatywnymi. Pozytywne potencjalne oddziaływanie mogą mieć przedsięwzięcia w ramach priorytetu:

- zachowanie bogatej różnorodności biologicznej,
- zapewnienie 75% redukcji całkowitego ładunku azotu i fosforu w ściekach komunalnych kończąc krajowy program budowy oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnych,
- dokonanie wiarygodnej oceny narażania społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe.

Negatywne krótkoterminowe oddziaływania na zasoby środowiska mogą być związane z fazą realizacji inwestycji. Jako ewentualne długoterminowe oddziaływania zidentyfikowano m.in.:

- nieodwracalne przekształcenia terenów (np. inwestycje drogowe),
- nieodwracalne zmiany w krajobrazie (np. inwestycje drogowe),
- pogorszenie jakości powietrza (w przypadku budowy nowych dróg),
- podwyższenie poziomu hałasu (np. inwestycje drogowe),
- przerwanie szlaków migracji (np. inwestycje drogowe).

Realizacja zadań nie pociągnie za sobą transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. W przypadku inwestycji, których oddziaływanie na środowisko może być negatywne należy rozważać warianty alternatywne tak, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie niekorzystnie oddziaływać na środowisko.

W przypadku gdy projekty nie zostaną wdrożone prowadzić to będzie do pogłębiania się problemów w zakresie ochrony środowiska, co negatywnie wpływać będzie na zdrowie mieszkańców.

Przeprowadzona analiza i ocena wszystkich priorytetów pozwala na stwierdzenie, że generalnie ich realizacja spowoduje poprawę jakości środowiska, zachowanie różnorodności biologicznej oraz dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, a także wpłynie na ograniczanie zużycia zasobów środowiskowych.

15. LITERATURA

1. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009–2012 z perspektywą do roku 2016”. – Warszawa, 2008 rok,
2. Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2007-10 z perspektywą do 2014 roku
3. Biuletyn Statystyczny Województwa Opolskiego, WUS, Opole 2005
4. Raport o stanie środowiska w województwie opolskim w 2004, 2005, 2006, 2007 roku - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu
5. Strategia Rozwoju Infrastruktury Transportowej w Województwie Opolskim w latach 2008-2013.
6. Stan bezpieczeństwa pożarowego województwa opolskiego PSP Opole 2005,
7. Biernat S. Kryowska M. Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski 1:50 000
8. Kardasz, Kamińska, 1987 – Norma branżowa. Agrotechnika. Analiza chemiczno-rolnicza gleby. Oznaczanie wartości pH. Wyd. Normalizacyjne “Alfa”.
9. Klima St. (1999): Zarządzanie ochroną środowiska w Unii Europejskiej. Wyższa Szkoła Zarządzania i Bankowości. Kraków. Kraków, grudzień 2000; AGH Wydział Górniczy w Krakowie.
10. BEDNAREK R., Prusunkiewicz Z. Geografia gleb, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 1997
11. Bernaciak A., Gaczek W., Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska, Akademia Ekonomiczna w Poznaniu, Poznań 2002.
12. Błaszyk T., Górski J., Odpady a problemy zagrożenia i ochrony wód podziemnych, Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska, Warszawa 1996.
13. Kardasz, Kamińska, 1987 – Norma branżowa. Agrotechnika. Analiza chemiczno-rolnicza gleby. Oznaczanie wartości pH. Wyd. Normalizacyjne “Alfa”.
14. Centralna baza danych geologicznych - <http://baza.pgi.waw.pl/>
15. <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/index.php>
16. <http://baza.pgi.gov.pl>
17. <http://energetyka.w.polsce.org>
18. <http://www.mwik.com.pl>
19. <http://www.oze.rankking.pl>
20. <http://www.opole.pios.gov.pl>
21. Urząd Regulacji Energetyki, baza koncesji 2007.
22. www.wrotaopolszczyzny.pl